መጽሐፈ ዜና መዋዕል - ሁለተኛ

ሰሎሞን ጥበብ እንዲሰጠው ጠየቀ

1፥2-13 ተጓ ምብ-3፥4-15
1፥14-17 ተጓ ምብ—10፥26-29፡ 2ዜና9፥25-28

1 *አምላኩ* እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ስለ ነበር፣ እጅግም ስላገነነው፣ የዳዊት ልጅ ሰሎሞን በመንግሥቱ ላይ ተደላድሎ ተቀመጠ፡፡

2ከዚያም ሰሎሞን ለመላው እስራኤል፣ ለሻለቆች፣ ለመቶ አለቆች፣ ለዳኞች፣ ለእስራኤል መሪዎች ሁሉ እንዲሁም ለየቤተ ሰቡ አለቆች ተናገረ፡፡ 3*የእግዚአብሔር* ባሪያ ሙሴ በምድረ በዳ የሠራው የአምላክ የመገናኛ ድንኳን በዚያ ስለ ነበር፣ ሰሎሞንና መላው ጉባኤ በገባዖን ወዳለው ኰረብታ ሄዱ፡፡ 4በዚያ ጊዜ ዳዊት የአምላክን ታቦት ከቂርያት ይዓሪም በኢየሩሳሌም ድንኳን ተክሎ ወዳዘጋጀለት ስፍራ አምጥቶት ነበር፤ 5ይሁን እንጂ የሆር ልጅ፣ የኡሪ ልጅ ባስልኤል የሠራው መሠዊያ በገባዖን *በእግዚአብሔር* ማደሪያ ድንኳን ፊት ለፊት ይገኝ ነበር፤ ስለዚህ ሰሎሞንና ጉባኤው ይህንኑ ፈለጉ፡፡ 6ሰሎሞንም *በእግዚአብሔር* ፊት በመገናኛው ድንኳን ውስጥ ወዳለው ወደ ናሱ መሠዊያ ወጥቶ በላዩ ላይ አንድ ሺህ የሚቃጠል መሥዋዕት አቀረበ፡፡

7በዚያ ሌሊት እግዚአብሔር ለሰሎሞን ተገልጦ፣ "እንድሰጥህ የምትፈልገውን ሁሉ ጠይቀኝ" አለው፡፡

8ሰሎሞን እግዚአብሔርን እንዲህ አለው፤ "ለአባቴ ለዳዊት ታላቅ በጎነት አድርገህለታል፤ እኔንም በእግሩ ተክተህ አንግሠኸኛል፡፡ 9አሁንም *እግዚአብሔር* አምላክ ሆይ፤ ያነገሥኸኝ ብዛቱ እንደ ትቢያ በሆነ ሕዝብ ላይ ስለ ሆነ፣ ለአባቴ ለዳዊት የሰጠኸው ተስፋ ይጽና፡፡ 10ይህን ሕዝብ ለመምራት እንድችል፣ ጥበብና ዕውቀትን ስጠኝ፤ ይህ ካልሆነ ይህን ታላቅ ሕዝብህን ማን ሊገዛ ይችላል?"

11እግዚአብሔርም ሰሎሞንን እንዲህ አለው፤ "የልብህ መሻት ይህ ስለ ሆነ፣ ብልጥግናና ሀብት ወይም የጠላቶችህን ነፍስ ወይም ረጅም ዕድሜ ስላልጠየቅህ፣ ነገር ግን ባነገሥሁህ ሕዝቤ ላይ የምትገዛበትን ጥበብና ዕውቀት ስለ ጠየቅህ፣ 12ጥበብና ዕውቀት ይሰጥሃል፤ እንዲሁም ከአንተ በፊት የነበረ ማንኛውም ንጉሥ ያላገኘውን፣ ከአንተ በኋላም የሚነሣው የማያገኘውን ብልጽግና፣ ሀብትና ክብር እሰጥሃለሁ፡፡"

1፥1 ዘፍ21፥22፤ 39፥2፤ ዘኍ14፥43፤ 1ነገ2፥12፤1ዜና29፥25፤2ዜና12፥1
1፥2 1ዜና9፥1
1፥3 ዘፀ40፥18፤ ዘሌ17፥4፤ኢሱ9፥3
1፥4 2ሳሙ6፥17፤ 1ዜና15፥25
1፥5 ዘፀ31፥2፤ 38፥2፤1ዜና13፥3
1፥7 2ዜና7፥12
1፥8 1ዜና23፥1
1፥9 ዘፍ12፥2፤ 2ሳሙ7፥25፤ 1ነገ8፥25፤27፥17፤ 2ሳሙ5፥2፤ ምሳ8፥15-16
1፥11 ዘዳ17፥17
1፥12 1ዜና29፥12፡ 25፤ 2ዜና9፥22፤ ነህ13፥26
1፥14 1ሳሙ8፥11፤ 1ነገ9፥19
1፥15 1ነገ9፥28፤ ኢሳ60፥5
2፥1 ዘዳ12፥5፤ መክ2፥4
2፥2 2ዜና10፥4
2፥3 2ሳሙ5፥11፤ 1ዜና14፥1
2፥4 ዘፀ25፥30፤ 29፥42፤30፥7፤ ዘሌ23፥38፤ዘኍ28፥14፤ዘዳ12፥5፤ 2ዜና13፥11፤29፥28
2፥5 ዘፀ12፥12፤ 1ዜና16፥25፤22፥5

13ሰሎሞንም የመገናኛው ድንኳን ካለበት ከገባዖን ኰረብታ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ፤ በእስራኤልም ላይ ነገሠ፡፡

14ሰሎሞን ሠረገሎችንና[ሀ] ፈረሶችን ሰበሰበ፤ እርሱም አንድ ሺህ አራት መቶ ሠረገሎችና ዐሥራ ሁለት ሺህ ፈረሶች ነበሩት፤ እነርሱንም በሠረገላ ከተሞችና እርሱ ባለበት በኢየሩሳሌም ከተማ አኖራቸው፡፡ 15ንጉሡም ወርቁና ብሩ በኢየሩሳሌም እንደ ተራ ድንጋይ እንዲበዛ፣ ዝግባውም በየኰረብታው ግርጌ እንደሚገኝ የሾላ ዛፍ እንዲበዛ አደረገ፡፡ 16የሰሎሞንም ፈረሶች የመጡት ከግብፅና[ለ] ከቀዌ ነበር፤ ከቀዌ[ሐ] የገዟቸውም የንጉሡ ነጋዴዎች ነበሩ፡፡ 17ከግብፅ ያስገቧቸውም አንዱን ሠረገላ በስድስት መቶ ሰቅል[መ] ብር፣ አንዱን ፈረስ በአንድ መቶ አምሳ ሰቅል[ሠ] ብር ገዝተው ነው፡፡ እነዚህንም ደግሞ ለኬጢያውያንና ለሦርያውያን ነገሥታት ሁሉ ይሸጡላቸው ነበር፡፡

ቤተ መቅደሱን ለመሥራት የተደረገ ዝግጅት

2፥1-18ተጓ ምብ-1ነገ5፥1-16

2 ሰሎሞን *ለእግዚአብሔር* ስም ቤተ መቅደስ፣ ለራሱም ቤተ መንግሥት እንዲሠራ አዘዘ፡፡ እርሱም፣ የሚሸከሙ ሰባ ሺህ፣ ከኰረብታ ላይ ድንጋይ የሚፈልጡ ሰማንያ ሺህ ሰዎችና ሦስት ሺህ ስድስት መቶ የሥራ ተቈጣጣሪዎች አሰማራ፡፡

3ከዚህ በኋላ፣ ሰሎሞን ለጢሮስ ንጉሥ ለኪራም የሚከተለውን ይህን መልእክት ላከ፤ "አባቴ ዳዊት የሚኖርበትን ቤተ መንግሥት ሲሠራ እንደ ላክህለት ሁሉ፣ ለእኔም የዝግባ እንጨት ላክልኝ፡፡ 4ሽታው ደስ የሚያሰኝ ዕጣን በፊቱ የሚታጠንበትን፣ የተቀደሰ እንጀራ በየጊዜው የሚቀርብበትን፣ በየጧቱና በየማታው፣ በየሰንበቱና በየመባቻው እንዲሁም በተወሰኑት *በአምላካችን* በእግዚአብሔር በዓላት የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበትን ቤተ መቅደስ *ለአምላኬ* ለእግዚአብሔር ስም ሠርቼ እቀድስ ዘንድ አስቤአለሁ፡፡ ይህም ለእስራኤል የዘላለም ሥርዐት ነው፡፡

5"አምላካችን ከሌሎች አማልክት ሁሉ ይበልጥ ታላቅ ስለ ሆነ፣ የምሠራውም ቤተ መቅደስ ታላቅ ይሆናል፡፡

[ሀ]14 ወይም *ሠረገለኞች* ተብሎ መተርጐም ይቻላል፡፡
[ለ]16 በዚህና በቍጥር 17 ላይ የተጠቀሰችው በኪልቂያ አውራጃ የምትገኘው *ሙዙር* ልትሆን ትችላለች፡፡
[ሐ]16 ምናልባት ኪልቂያ ናት፡፡
[መ]17 7 ኪሎ ግራም ያህል ነው፡፡
[ሠ]17 1.7 ኪሎ ግራም ነው፡፡

6ነገር ግን ሰማይና ከሰማያት በላይ ያለው
ሰማይ እንኳን እርሱን ይይዘው ዘንድ
አይችልምና፣ ቤተ መቅደስ ሊሠራለት
የሚችል ማነው? በፊቱ ዕጣን የሚታጠ
ንበትን እንጂ ቤተ መቅደስ እሠራለት
ዘንድ እኔ ማን ነኝ?
7“ስለዚህ አንተ በወርቅና በብር፣ በናስና
በብረት፣ በሐምራዊና በደማቅ ቀይ፣
በሰማያዊም ግምጃ ሥራ ዕውቀት ያለ
ውን እንዲሁም አባቴ ዳዊት ካዘጋጃ
ቸው ከእኔ የእጅ ባለሙያዎች ጋር በይ
ሁዳና በኢየሩሳሌም የቅርጻ ቅርጽ ጥበብ
ሥራ የሚሠራ ሰው ላክልኝ።
8ሰዎችህ ከሊባኖስ እንጨት በመቍረጥ
ሥራ ዐዋቂዎች መሆናቸውን ስለማውቅ፣
ከሊባኖስ የዝግባ፣ የጥድና የሰንደል ዕን
ጨትም ላክልኝ፤ ሰዎቼም ከሰዎችህ ጋር
አብረው ይሠራሉ። 9የምሠራው ቤተ
መቅደስ ትልቅና እጅግ ውብ መሆን
ስላለበት፣ ብዙ ጠርብ ያዘጋጁልኛልና።
10ዕንጨቱን ለሚቈርጡ አገልጋዮችህ
ሃያ ሺህ የቆሮስ መስፈሪያ[ሬ] ስንዴ ዱቄት፣
ሃያ ሺህ የባዶስ[ሰ] መስፈሪያ ወይን ጠጅና
ሃያ ሺህ የባዶስ መስፈሪያ ዘይት እሰጣለሁ።”
11የጢሮስ ንጉሥ ኪራምም ለሰሎሞን እንዲህ
ሲል በደብዳቤ መለሰለት፤
“እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለሚወድድ
አንተን በእነርሱ ላይ አነገሠህ፤ ”
12ኪራምም በመቀጠል እንዲህ አለ፤
“ሰማይንና ምድርን የፈጠረ የእስራ
ኤል አምላክ እግዚአብሔር ይባረክ! ለእግዚ
አብሔር ቤተ መቅደስን፣ ለራሱም ቤተ
መንግሥትን የሚሠራ፣ ብልኀነትንና ማስ
ተዋልን የተሞላ ጥበበኛ ልጅ ለንጉሥ
ዳዊት ሰጥቶአልና።
13“እጅግ ብልሃተኛ የሆነውን ኪራምአቢን
ልኬልሃለሁ፤ 14እርሱም እናቱ ከዳን
ወገን፣ አባቱም የጢሮስ አገር ሰው ነው፤
በወርቅና በብር፣ በናስና በብረት፣ በድን
ጋይና በዕንጨት፤ እንዲሁም በሐምራ
ዊና በሰማያዊ፣ በቀይ ግምጃና በቀጭን
በፍታ ሥራ የሠለጠነ ሲሆን፣ በልዩ
ልዩ ቅርጻ ቅርጽ ሥራ ልምድ ያካበተና
የተሰጠውን ማናቸውንም ንድፍ በሥራ
መተርጐም የሚችል ባለሙያ ነው።
እርሱም ከአንተ የእጅ ሥራ ባለሙያዎችና
ከጌታዬ ከአባትህ የእጅ ሥራ ባለሙያዎች
ጋር አብሮ ይሠራል።
15“አሁንም ጌታዬ በሰጠው ተስፋ
መሠረት ስንዴውንና ገብሱን፣ የወይራ
ዘይቱንና የወይን ጠጁን ለአገልጋዮቹ
ይላክ፤ 16እኛም የሚያስፈልግህን ግንድ
ሁሉ ከሊባኖስ ቈርጠንና አስረን እስከ
ኢዮጴ ድረስ ቍልቍል በማንሳፈፍ እን
ሰድልሃለን፤ አንተም ወደ ኢየሩሳሌም
ታስወስደዋለህ።”
17ሰሎሞን አባቱ ዳዊት ካደረገው ቈጠራ
በኋላ፣ በእስራኤል ምድር የነበሩትን መጻ
ተኞች ሁሉ ቈጠረ፤ ቍጥራቸውም አንድ
መቶ አምሳ ሦስት ሺህ ስድስት መቶ
ሆነ። 18ከእነዚህም ሰባ ሺውን ተሸካሚዎች፣
ሰማንያ ሺውን በኰረብታው ላይ ድንጋይ
ፈላጮች፣ ሦስት ሺህ ስድስት መቶውን
ደግሞ የሥራው ተቈጣጣሪዎች ሆነው ሰዎ
ቹን እንዲያሠሩ መደበ።

ሰሎሞን ቤተ መቅደስ ሠራ

3፥1-14 ተጓ ምብ —1ነገ6፥1-29

3 ሰሎሞንም በኢየሩሳሌም እግዚአብሔር
ለአባቱ ለዳዊት በተገለጠበት በሞሪያ
ተራራ ላይ በኢያቡሳዊው በኦርና ዐውድማ
ዳዊት ባዘጋጀው ቦታ የእግዚአብሔርን ቤተ
መቅደስ መሥራት ጀመረ። 2በነገሠም
በአራተኛው ዓመት፣ በሁለተኛው ወር፣
በሁለተኛው ቀን ቤተ መቅደሱን መሥራት
ጀመረ።
3ሰሎሞን ለሕንጻው የጣለው መሠረት
በቀድሞው ስፍር ልክ ርዝመቱ ስድሳ ክንድ፣
ወርዱም ሃያ ክንድ[ሸ] ነበር። 4በቤተ መቅደሱ
መግቢያ በር ላይ ያለው በረንዳ[ቀ] ርዝመቱ
በቤተ መቅደሱ ወርድ ልክ ሃያ ክንድ
ሲሆን፣ ከፍታውም ሃያ[በ] ክንድ ነበር።
ውስጡንም በንጹሕ ወርቅ ለበጠው።
5የቤተ መቅደሱን ዋና ክፍል በጥድ እንጨት
አልብሶ በተጣራ ወርቅ ለበጠው፤ የዘን
ባባና የሰንሰለት አምሳልም ቀረጸበት። 6ቤተ
መቅደሱን በከበረ ድንጋይ አስጌጠው፤ የተጠ
ቀመበትም ወርቅ የፈርዋይም ወርቅ ነበር።
7የጣራውን ተሸካሚዎች፣ መቃኖችን፣ የቤተ
መቅደሱን ግድግዳና መዝጊያዎች በወርቅ
ለበጠ፤ በግድግዳዎቹም ላይ የኪሩቤልን ምስል
ቀረጸ።
8እንደዚሁም ቅድስተ ቅዱሳኑን ሠራ፤
ርዝመቱ ከቤተ መቅደሱ ወርድ ጋር እኩል
ሲሆን፣ ርዝመቱ ሃያ ክንድ፣ ስፋቱም ሃያ
ክንድ ነበር፤ ውስጡንም በስድስት መቶ[ተ]
መክሊት የተጣራ ወርቅ ለበጠው። 9የወርቅ
ምስማሮቹም አምሳ[ቸ] ሰቅል ይመዝኑ ነበር፤
የላይኛውንም ክፍሎች እንደዚሁ በወርቅ
ለበጠ።

2፥6 ዘፀ3፥11፤ 1ነገ8፥27፤ኤር23፥24
2፥7 ዘፀ35፥31፤ 1ዜና22፥16
2፥10 ዕዝ3፥7
2፥11 1ነገ10፥9፤ 2ዜና9፥8
2፥12 ነህ9፥6፤ መዝ8፥3፤ 33፥6፤ 96፥5፤102፥25፤ 146፥6
2፥13 1ነገ7፥13
2፥14 ዘፀ31፥6፤ 35፥31፡35
2፥15 ዕዝ3፥7
2፥16 ኢሱ19፥46፤ ዮና1፥3
2፥17 2ሳሙ24፥2፤ 1ዜና22፥2
2፥18 1ዜና22፥2፤ 2ዜና8፥8
3፥1 ዘፍ28፥7፤ 2ሳሙ24፥18፤ ሐሥ7፥47
3፥2 ዕዝ5፥11
3፥3 ሕዝ41፥2
3፥5 ሕዝ40፥16
3፥7 ዘፍ3፥24፤ ሕዝ41፥18
3፥8 ዘፀ26፥33
3፥9 ዘፀ26፥32

[ሬ]10 4,400,000 ኪሎ ሊትር ያህል ነው።
[ሰ]10 440,000 ኪሎ ሊትር ያህል ነው።
[ሸ]3 ርዝመቱ 27 ሜትር ወርዱ 9 ሜትር ያህል ነው።
[ቀ]4 በዚህና በቍጥር 8:11 እንዲሁም 13 ላይ 9 ሜትር ያህል ነው።
[በ]4 አንዳንድ የሰበዓ ሊቃናት ትርጕሞችና የሱርስቱ ቅጅ ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ዕብራይስጡ ግን አንድ መቶ ሃያ ይላል።
[ተ]8 21 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው።
[ቸ]9 0.6 ኪሎ ግራም ያህል ነው።

10በቅድስተ ቅዱሳኑ ውስጥ የሁለት ኪሩቤል
ምስል አስቀርጾ በወርቅ ለበጣቸው።
11ከዳር እስከ ዳር ገጥሞ የተዘረጋው የኪ
ሩቤል ክንፍ በጠቅላላው ሃያ ክንድ ነበር፤
የመጀመሪያው ኪሩብ አንዱ ክንፍ አምስት
ክንድ[ጎ] ሆኖ የቤተ መቅደሱን ግድግዳ ሲነካ፣
ሌላው አምስት ክንድ የሆነው ክንፉ
ደግሞ የሁለተኛውን ኪሩብ ክንፍ ይነካ
ነበር። 12እንደዚሁም የሁለተኛው ኪሩብ
አንዱ ክንፍ አምስት ክንድ ሆኖ በአንጻሩ
ያለውን የቤተ መቅደስ ግድግዳ ሲነካ፣
አምስት ክንድ የሆነው ሌላው ክንፉ
ደግሞ የመጀመሪያውን ኪሩብ ክንፍ ይነካ
ነበር። 13የተዘረጋው የእነዚህ ኪሩቤል ክንፍ
ሃያ ክንድ ሲሆን፣ ፊታቸውን ወደ ቤተ
መቅደሱ ዋና ክፍል አዙረው[ኀ] በእግራቸው
ቆመዋል።
14ደግሞም ከሰማያዊ፣ ከሐምራዊ፣ ከደ
ማቅ ቀይ ፈትልና ከቀጭን በፍታ መጋ
ረጃ ሠርቶ፣ የኪሩቤልን ምስል በጥልፍ
ጠለፈበት።
15በቤተ መቅደሱም ፊት ለፊት በአን
ድነት ቁመቱ ሠላሳ አምስት ክንድ[ኘ]
የሆነ፣ በእያንዳንዱም ላይ አምስት ክንድ
ጒልላት ያለው ሁለት ዐምድ ሠራ። 16እርስ
በርሳቸው የተጠላለፉ ሰንሰለቶች ሠርቶ[አ]
ከዐምዶቹ ጫፍ ጋር አገናኛቸው፤ ከዚያም
መቶ የሮማን ፍሬዎች ሠርቶ ከሰንሰለቶቹ
ጋር አያያዛቸው።
17ዐምዶቹንም አንዱን በደቡብ፣ ሌላውን
በሰሜን አድርጎ በቤተ መቅደሱ ፊት
ለፊት አቆማቸው፤ በደቡብ በኩል ያለውን፤
“ያኪን”፣[ከ] በሰሜን በኩል ያለውንም “ቦዔዝ”[ኸ]
ብሎ ጠራቸው።

የቤተ መቅደሱ ዕቃዎች መሟላት

4፥2-6፡10-5፥1ተጓ ምብ—1ነገ 7፥23-26፡38-51

4 ርዝመቱ ሃያ ክንድ፣ ወርዱ ሃያ ክንድ፣
ቁመቱ ዐሥር ክንድ[ወ] የሆነ የናስ መሠዊያ
ሠራ። 2እንዲሁም የጐኑ ስፋት ከጠርዝ
እስከ ጠርዝ ዐሥር ክንድ፣ ቁመቱ አምስት[ዘ]
ክንድ የሆነ ክብ በርሜል ቀልጦ ከፈሰሰ
ብረት ሠራ፤ ዙሪያውም ሲለካ ሠላሳ
ክንድ[ዠ] ሆነ። 3ከበርሜሉ ከንፈር በታችም
በእያንዳንዱ ክንድ ርቀት ላይ ዙሪያውን
ዐሥር የኮርማ ቅርጾች[የ] ነበሩበት፤ ኮርማዎ
ቹም ከበርሜሉ ጋር አንድ ወጥ ሆነው በሁ
ለት ረድፍ ቀልጠው ተሠርተው ነበር።
4በርሜሉ በዐሥራ ሁለት ኮርማዎች ላይ
የቆመ ሲሆን፣ ኮርማዎቹም ሦስቱ ወደ
ሰሜን፣ ሦስቱ ወደ ምዕራብ፣ ሦስቱ ወደ
ደቡብ፣ ሦስቱ ወደ ምሥራቅ ይመለከቱ
ነበር። በርሜሉ በእነዚህ ላይ ያረፈ ሲሆን፣

3፥10 ዘፀ25፥18
3፥13 ዘፀ25፥18
3፥14 ዘፍ3፥24፤ ዘፀ26፥31:33
3፥15 1ነገ7፥15: 22፤ራእ3፥12
3፥16 1ነገ7፥17:29
4፥1 ዘፀ20፥24፤ 40፥6፤1ነገ8፥64
4፥2 ራእ4፥6፤15፥2
4፥4 ዘኍ2፥3-5፤ ሕዝ48፥30-34፤ ራእ21፥13
4፥6 ዘፀ30፥18፤ ነህ13፥5:9፤ ሕዝ40፥38
4፥7 ዘፀ25፥31:40
4፥8 ዘፀ25፥23፤ ዘኍ4፥14
4፥9 1ነገ6፥36፤ 2ዜና33፥5
4፥11 1ነገ7፥14
4፥14 1ነገ7፥27-30

የሁሉም ጀርባ ወደ መካከል የዞረ ነበር።
5የበርሜሉ ውፍረት አንድ ስንዝር፣[ዶ] ከንፈሩ
ደግሞ የጽዋ ከንፈር ወይም የሱፍ አበባ
ይመስል ነበር፤ ይህም ሦስት ሺህ የባዶስ
መስፈሪያ[ጀ] የሚይዝ ነበር።
6እንዲሁም ዐሥር የመታጠቢያ ገንዳዎች
አሠርቶ አምስቱን በደቡብ፣ አምስቱን ደግሞ
በሰሜን በኩል አስቀመጠ፤ ገንዳዎች ለሚ
ቃጠል መሥዋዕት የሚቀርቡት ነገሮች የሚ
ታጠቡባቸው ሲሆኑ፣ በርሜሉ ግን ለካህ
ናት መታጠቢያ የሚያገለግል ነበር።
7በተሰጠው የአሠራር መመሪያ መሠረት፣
ዐሥር የወርቅ መቅረዞች ሠርቶ ወደ ቤተ
መቅደሱ በማስገባት፣ አምስቱን በስተደቡብ፣
አምስቱን በስተሰሜን አኖራቸው።
8ዐሥር ጠረጴዛ ሠርቶም ወደ ቤተ መቅደሱ
በማስገባት አምስቱን በስተ ደቡብ፣ አምስ
ቱን ደግሞ በስተ ሰሜን በኩል አኖራቸው፤
ደግሞም አንድ መቶ ጐድጓዳ የወርቅ ሳሕ
ኖች ሠራ።
9የካህናቱንም አደባባይ ሠራ፣ እንዲሁም
ታላቁን አደባባይና በሮቹን ከሠራ በኋላ
በናስ ለበጣቸው። 10በርሜሉንም ከቤተ መቅ
ደሱ በስተደቡብ ምሥራቅ ባለው ማዕዘን
በቀኝ በኩል አኖረው።
11እንዲሁም ምንቸቱን፣ መጫሪያዎችንና
ጐድጓዳ ሳሕኖችን ሠራ። ኪራምም ለቤተ
መቅደሱ አገልግሎት የሚውሉትን ዕቃዎች
ለንጉሥ ሰሎሞን ሠርቶ ጨረሰ፤ እነዚህም
12ሁለቱ ዐምዶች፣
በአዕማዱ ጫፍ ላይ ያሉት
ሁለት ባለ ሳሕን ቅርጽ ጒልላት
በዐምዶቹ ላይ ያሉትን ሁለቱን፣
ባለ ሳሕን ቅርጽ ጒልላት
የሚያስጌጡ ሁለት ዙር መርበቦች፤
13በዐምዶቹ ላይ ያሉትን ሁለቱን፣
ባለሳሕን ቅርጽ ጒልላት እንዲያስጌጡ
ለያንዳንዱ መርበብ ሁለት ዙር ሮማኖች
ለሁለቱም ዙር መርበቦች
በድምሩ አራት መቶ ሮማኖች፤
14መቆሚያዎች ከነመታጠቢያ ሳሕኖቻቸው፤

[ጎ]11 በዚህና በቍጥር 15 ላይ 2.3 ሜትር ያህል ነው።
[ኀ]13 ወይም፣ *ወደ ቤተ መቅደሱ እያዩ* ተብሎ መተርጐም ይቻላል።
[ኘ]15 16 ሜትር ያህል ነው።
[አ]16 ወይም፣ *በቤተ መቅደሱ ውስጥ ሰንሰለት ሠርቶ* ተብሎ መተርጐም ይችላል፤ በዕብራይስጡ የዚህ ሐረግ ትርጒም በትክክል አይታወቅም።
[ከ]17 ምናልባት *ያኪን* ማለት፣ *እርሱ አነጻ* ማለት ሊሆን ይችላል።
[ኸ]17 ምናልባት *ቦዔዝ* ማለት *ብርታት በእርሱ ውስጥ ነው* ማለት ሊሆን ይችላል።
[ወ]1 ርዝመቱና ወርዱ 9 ሜትር ቍመቱ 4.5 ሜትር ያህል ነው።
[ዘ]2 2.3 ሜትር ያህል ነው።
[ዠ]2 13.5 ሜትር ይህል ነው።
[የ]3 0.5 ሜትር ያህል ነው።
[ዶ]5 8 ሳንቲ ሜትር ያህል ነው።
[ጀ]5 66 ኪሎ ሊትር ያህል ነው።

15በርሜሉና እርሱን የተሸከሙት ዐሥራ
ሁለት ኮርማዎች፤
16ምንቸቶችና መጫሪያዎች፣
ሜንጦዎችና ከነዚሁም ጋር የተያያዙ ዕቃዎች።
ኪራምአቢ ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ
መገልገያ እንዲሆን ለሰሎሞን የሠራቸው ዕቃ
ዎች በሙሉ ከተወለወለ ናስ የተሠሩ ነበሩ።
17ንጉሡም እነዚህ ዕቃዎች በዮርዳኖስ ሸለቆ፣
በሱኮትና በጽሬዳ መካከል ባለው በሸክላ ዐፈር
ቦታ ቀልጠው በሸክላ ቅርጽ ተሠርተው እንዲ
ወጡ አደረገ። 18እነዚህ ሰሎሞን ያሠራቸው
ነገሮች ሁሉ እጅግ ብዙዎች ስለ ሆኑ የናሱ
ክብደት ምን ያህል እንደሆነ አልታወቀም
ነበር።
19እንደዚሁም ሰሎሞን ለእግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ መገልገያ የሚሆኑትን ዕቃዎች ሠራ፤
እነዚህም:-
የወርቅ መሠዊያ፣
የገጸ ኅብስቱ ጠረጴዛ፣
20በተሰጠው መመሪያ መሠረት፣ በቅድስተ
ቅዱሳኑ ፊት ለፊት እንዲነድዱ፣ ከንጹሕ
ወርቅ የተሠሩ መቅረዞች ከነቀንዲሎቻቸው፣
21የወርቅ አበባ ቅርጽ ሥራዎች፣
ቀንዲሎችና መኮስተሪያዎች ከንጹሕ ወርቅ
የተሠሩ ነበሩ።
22ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ የመብራት ማጥፊ
ያዎች፣ ለመርጨት የሚያገለግሉ ጐድጓዳ
ሳሕኖች፣ ጭልፋዎችና ጥናዎች፣ እንደ
ዚሁም የቤተ መቅድሱ የወርቅ መዝጊ
ያዎች፣ ይኸውም የቅድስተ ቅዱሳኑ
የውስጠኛው መዝጊያዎችና የቤተ መቅ
ደሱ ዋናው አዳራሽ መዝጊያዎች ከንጹሕ
ወርቅ የተሠሩ ነበሩ።

5 ሰሎሞን ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ
የሠራው ሥራ ሁሉ ከተጠናቀቀ በኋላ፣
አባቱ ዳዊት የቀደሰውን ብሩንና ወርቁን፣
ዕቃዎቹንም ሁሉ አምጥቶ በእግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ ግምጃ ቤት አኖራቸው።

ታቦቱ ወደ ቤተ መቅደስ ገባ

5፥2-6፥11 ተጓ ምብ— 1ነገ 8፥1-21

2ከዚያ በኋላ ሰሎሞን የእግዚአብሔርን
የኪዳን ታቦት ከዳዊት ከተማ ከጽዮን እንዲ
ያመጡ፣ የእስራኤልን ሽማግሌዎች፣ የየነ
ገዱን መሪዎች ሁሉና የእስራኤላውያንን የቤ
ተሰብ አለቆች በኢየሩሳሌም ሰበሰበ። 3የእ
ስራኤልም ሰዎች ሁሉ የሰባተኛው ወር
በዓል በሚከበርበት ጊዜ፣ በንጉሡ ፊት ተሰ
በሰቡ።
4የእስራኤል ሽማግሌዎች በተሰበሰቡም
ጊዜ ሌዋውያኑ ታቦቱን አነሡት፤ 5ታቦቱን፣
የመገናኛ ድንኳኑንና በውስጡ ያሉትን የተ
ቀደሱ ዕቃዎች ሁሉ ይዘው ወደ ላይ ወጡ፤
ሌዋውያን የሆኑ ካህናትም ተሸከሟቸው።
6ንጉሥ ሰሎሞንና በአጠገቡ የተሰበሰበው
መላው የእስራኤል ጉባኤ ስፍር ቍጥር
የሌላቸውን በጎችና በሬዎች በታቦቱ ፊት
ሠዉ።
7ካህናቱም የእግዚአብሔርን የኪዳኑን
ታቦት የቤተ መቅደሱ ውስጠኛ ክፍል ወደ
ሆነው ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ አግብተው
ከኪሩቤል ክንፍ በታች ባለው ስፍራው አኖ
ሩት። 8ኪሩቤልም ክንፎቻቸውን ከታቦቱ
በላይ ባለው ስፍራ ላይ ዘርግተው፣ ታቦቱ
ንና መሎጊያ ዎቹን ሸፈኑ። 9መሎጊያዎቹም
በጣም ረጃጅም ከመሆናቸው የተነሣ፣ ታቦቱ
እስካለበት ድረስ ያሉት ጫፎቻቸው ከቅድስተ
ቅዱሳኑ ፊት ለፊት ይታዩ ነበር፤ ከመቅደሱ
ውጭ ግን አይ ታዩም ነበር፤ ዛሬም እዚያው
ቦታ ይገኛሉ። 10እስራኤላውያን ከግብፅ ከወጡ
በኋላ ከእነርሱ ጋር ኪዳን ባደረገ ጊዜ፣ ሙሴ
በኮሬብ ተራራ በውስጡ ካስቀመጣቸው ከሁ
ለቱ ጽላቶች በቀር በታቦቱ ውስጥ ምንም
አልነበረም። 11ካህናቱም ከቤተ መቅደሱ
ወጡ፤ እዚያ የነበሩት ካህናት በምድባቸው
መሰረት ባይሆንም፣ ሁሉም ራሳቸውን ቀድ
ሰው ነበር። 12መዘምራን የነበሩት ሌዋው
ያን ሁሉ፣ አሳፍ፣ ኤማን፣ ሄማንና ኤዶታም፣
ወንዶች ልጆቻቸውና የሥጋ ዘመዶቻቸው
ሁሉ ያማረ ቀጭን በፍታ ለብሰው፣ ከመሠዊ
ያው በስተ ምሥራቅ በኩል ቆመው ጸናጽል
ይጸነጽሉ፣ በገና ይደረድሩና መሰንቆ ይመቱ
ነበር፤ እነርሱም መለከት በሚነፉ አንድ
መቶ ሃያ ካህናት ታጅበው ነበር፡ 13መለ
ከት ነፊዎችና ዘማሪዎችም በአንድነት አንድ
ድምፅ ሆነው ለእግዚአብሔር ውዳሴና ምስጋና
አቀረቡ፤ በመለከት፣ በጸናጽልና በሌሎች
መሣሪያዎች ታጅበውም ድምፃቸውን ከፍ በማ
ድረግ እግዚአብሔርን እያወደሱ፣
"እርሱ ቸር ነው፣
ፍቅሩም ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል።"
እያሉ ዘመሩ።
ከዚያም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ በደመና
ተሞላ። 14የእግዚአብሔር ክብር የእግዚአብሔርን
ቤተ መቅደስሞልቶት ስለነበር፣ ከደመናው
የተነሣ ካህናቱ አገልግሎታቸውን ማከናወን
አልቻሉም።

6 ከዚያም ሰሎሞን እንዲህ አለ፤ "እግ
ዚአብሔር ጥቅጥቅ ባለ ደመና ውስጥ
እንደሚኖር ተናግሮአል፤ 2እኔም አንተ ለዘ
ላለም ትኖርበት ዘንድ፣ ይህን ታላቅና
ድንቅ ቤተ መቅደስ ሠራሁልህ።"
3መላው የእስራኤል ጉባኤ እዚያው ቆመው
ሳሉ፣ ንጉሡ ዘወር ብሎ ባረካቸው፤ 4እንዲ
ህም አለ፤

4፥16 1ነገ7፥13
4፥17 ዘፍ33፥17
4፥18 1ነገ7፥23
4፥19 ዘፀ25፥23
4፥20 ዘፀ25፥31
4፥22 ዘሌ10፥1፤
ዘኍ7፥14
5፥1 2ሳሙ8፥11፤
1ነገ6፥14
5፥2 ዘኍ3፥31፤
1ዜና15፥25
5፥3 1ዜና9፥1
5፥5 ዘኍ3፥31፤
1ዜና15፥2
5፥7 ራእ11፥19
5፥8 ዘፍ3፥24
5፥10 ዘፀ16፥34፤
ዘዳ10፥2፤ዕብ9፥4
5፥11 1ዜና24፥1
5፥12 1ነገ10፥12፤
1ዜና9፥33፤13፥8፤፣2
5፥1፤መዝ68፥25
5፥13 ዘፀ40፥34፤
1ዜና16፥34፤2ዜና7፥
3፤20፥21፤ዕዝ3፥11፤
መዝ100፥5
106፥1፤107፥1፤118፥
1፤136፥1፤ኤር33፥11
5፥14 ዘፀ19፥16፤
29፥43፤ 40፥35፤
ራእ15፥8
6፥1 ዘፀ19፥9
6፥2 ዕዝ6፥12፤
7፥15፤መዝ135፥21

“ለአባቴ ለዳዊት በቃሉ የሰጠውን ተስፋ
በእጁ የፈጸመ የእስራኤል አምላክ እግዚ
አብሔር ይመስገን፤ እንዲህ ብሏልና፤
5 ‘ሕዝቤን ከግብፅ ካወጣሁበት ጊዜ
ጀምሮ፣ ስሜ የሚጠራበት ቤተ መቅ
ደስ ይሠራበት ዘንድ ከማናቸውም የእስ
ራኤል ነገድ ከተሞች አንድም አልመ
ረጥሁም፤ ወይም የሕዝቤ የእስራኤል
መሪ ይሆን ዘንድ ማንንም አልመረጥሁም።
6አሁን ግን ስሜ በዚያ እንዲሆን ኢየሩ
ሳሌምን፣ ሕዝቤን እስራኤልን እንዲገ
ዛም ዳዊትን መርጫለሁ።”
7“አባቴ ዳዊት፣ ለእስራኤል አምላክ ለእግ
ዚአብሔር ስም ቤተ መቅደስ ለመሥራት
በልቡ አስቦ ነበር፤ 8እግዚአብሔር ግን፣
ለአባቴ ለዳዊት እንዲህ አለው፤ ‘ለስሜ
ቤተ መቅደስ ለመሥራት በልብህ አስበህ
ነበር፤ ይህን በልብህ በማሰብህ መልካም
አድርገሃል፤ 9ይሁን እንጂ ቤተ መቅደሱን
የምትሠራው አንተ አይደለህም፤ ለስሜ
ቤተ መቅደስ የሚሠራልኝ ከአብራክህ
የሚከፈለው፣ የገዛ ልጅህ ነው።’
10“እግዚአብሔርም የተናገረውን ቃል ፈጽሞ
አል፤ እኔም እግዚአብሔር በሰጠው ተስፋ
መሠረት በአባቴ በዳዊት እግር ተተክቼ፣
በእስራኤል ዙፋን ላይ ተቀምጫለሁ፤
ለእስራኤል አምላክ ለእግዚአብሔርም ስም
ቤተ መቅደስ ሠርቻለሁ። 11በዚያም እግዚ
አብሔር ከእስራኤል ሕዝብ ጋር ያደረ
ገው ኪዳን ያለበትን ታቦት አኑሬአለሁ።”

ሰሎሞን በምረቃው ጊዜ ያቀረበው ጸሎት

6፥12-40 ተጓ ምብ—1ነገ8፥22-53
6፥41-42 ተጓ ምብ—መዝ132፥8-10

12ከዚህ በኋላ ሰሎሞን መላው የእስራ
ኤል ጉባኤ ባሉበት በእግዚአብሔር መሠዊያ
ፊት እጆቹን ዘርግቶ ቆመ። 13ሰሎሞንም
ርዝመቱ አምስት ክንድ፣[ገ] ወርዱ አምስት
ክንድ፣ ከፍታውም ሦስት ክንድ[ጠ] የሆነ የናስ
መድረክ በውጭው አደባባይ መካከል አሠ
ርቶ ነበር፤ በመድረኩም ላይ ወጥቶ በመ
ቆም በመላው የእስራኤል ጉባኤ ፊት ተን
በርክኮ እጆቹን ወደ ሰማይ ዘረጋ፣ 14እን
ዲህም አለ፤
“የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ሆይ፤
በፍጹም ልባቸው በመንገድህ ከሚሄዱት
ባሪያዎችህ ጋር የፍቅር ኪዳንህን የምትጠ
ብቅ በሰማይም ሆነ በምድር እንደ አንተ
ያለ አምላክ የለም፤ 15ለባሪያህ ለአባቴ ለዳ
ዊት የሰጠኸውን ተስፋ አጽንተሃል፤ በአ
ፍህ የተናገርኸውን ዛሬም እንደ ሆነው
በእጅህ ፈጽምኸው።
16“አሁንም የእስራኤል አምላክ እግዚአ
ብሔር ሆይ፤ ለባሪያህ ለአባቴ ለዳዊት፣
‘ልጆችህ አንተ እንደ አደረግኸው ሁሉ
በሚያደርጉት ሁሉ ሕጌን በመጠበቅ በፊቴ
ቢመላለሱ፣ በእስራኤል ዙፋን ላይ በፊቴ
የሚቀመጥ ሰው ከቶ አታጣም’ ብለህ
የሰጠኸውን ተስፋ አጽናለት። 17እንግዲህ
የእስራኤል አምላክ እግዚአብሔር ሆይ፣
ለባሪያህ ለዳዊት የሰጠኸው የተስፋ ቃል
ይፈጸም።
18“በውኑ እግዚአብሔር ከሰው ጋር በም
ድር ላይ ይኖራልን? እነሆ፤ ሰማያትና
ሰማየሰማያት እንኳ አንተን ሊይዙህ አይ
ችሉም፤ ታዲያ እኔ የሠራሁት ይህ ቤተ
መቅደስማ ምንኛ ያንስ! 19ይሁን እንጂ
እግዚአብሔር አምላኬ ሆይ፤ የባሪያህን ጸሎ
ትና ስለ ምሕረት ያቀረበውን ልመና አድ
ምጥ፤ ባሪያህ በፊትህ የሚያቀርበውን
ጩኸትና ጸሎት ስማ። 20ስምህ እንደሚ
ጠራበት ወደ ተናገርኸው ወደዚህ ቤተ
መቅደስ ዓይኖችህ በቀንም በሌሊትም
የተገለጡ ይሁኑ፤ ባሪያህ ወደዚህ ስፍራ የሚ
ጸልየውንም ጸሎት ስማ። 21ባሪያህና ሕዝብህ
እስራኤል ወደዚህ ስፍራ በሚጸልዩበትም
ጊዜ ልመናቸውን ስማ፤ ከማደሪያህ ከሰ
ማይ ስማ፤ ሰምተህም ይቅር በል።
22አንድ ሰው ባልንጀራውን ቢበድልና
እንዲምል ቢጠየቅ፣ እርሱም መጥቶ በቤተ
መቅደሱ በመሠዊያህ ፊት ቢምል፣ 23ከሰ
ማይ ሆነህ ስማ፤ አድርግም። በደለኛውን፣
በደሉን በራሱ ላይ አድርገህ እንደ ሥራው
በመክፈል በባሪያዎችህ መካከል ፍረድ።
ንጹሑም በደለኛ አለመሆኑን አስታውቅ፤
እንደ ንጽሕናውም ክፈለው።
24“ሕዝብህ እስራኤል አንተን ከመበደላቸው
የተነሣ በጠላቶቻቸው ፊት ድል ቢሆኑ፣
ወደ አንተ ተመልሰውም በዚህ ቤተ መቅ
ደስ ውስጥ በፊትህ በመጸለይና ልመና
ቸውን በማቅረብ ስምህን ቢጠሩ፣ 25በሰ
ማይ ሆነህ ስማ፤ የሕዝብህን የእስራኤ
ልን ኀጢአት ይቅር በል፤ ለእነርሱና ለአ
ባቶቻቸው ወደ ሰጠሃቸውም ምድር
መልሳቸው።
26“ሕዝብህ አንተን ከመበደላቸው የተነሣ፣
ሰማያት ተዘግተው ዝናብ ባይዘንብ፣ አንተ
ስለ አስጨነቅሃቸው ወደዚህ ስፍራ ቢጸልዩ፣
ስምህን ቢጠሩና ከኀጢአታቸው ቢመለሱ፣
27በሰማይ ሆነህ ስማ፤ የባሪያዎችህን የሕዝብህን
የእስራኤልን ኀጢአት ይቅር በል፤ የሚኖ
ሩበትን ቀናውን መንገድ አስተምራቸው፤
ለሕዝብህ ርስት አድርገህ በሰጠኸውም
ምድር ላይ ዝናብን ላክ።

[ገ]13 2.3 ሜትር ይህል ነው።
[ጠ]13 1.3 ሜትር ይህል ነው።

6፥6 ዘፀ20፥24፤ ዘዳ12፥5፤1ዜና28፥4፤ ኢሳ14፥1
6፥7 1ሳሙ10፥7፤ 1ዜና17፥2፤ ሐሥ7፥46
6፥11 ዘዳ10፥2፤ መዝ25፥10፤50፥5
6፥13 ነህ8፥4፤ መዝ95፥6
6፥14 ዘፀ8፥10፤ 15፥11፤ዘዳ7፥9
6፥15 1ዜና22፥10
6፥16 2ሳሙ7፥13፡ 15፤2ዜና23፥3፤ መዝ132፥12
6፥18 መዝ11፥4፤ ኢሳ40፥22፤66፥1፤ ራእ21፥3
6፥20 ዘፀ3፥16፤ ዘዳ12፥11፤2ዜና7፥14 ፤30፥20፤መዝ34፥15
6፥21 መዝ51፥1፤ ኢሳ33፥24፤ 40፥2፤43፥25፤44፥22 ፤55፥7፤ሚክ7፥18
6፥22 ዘፀ22፥11
6፥23 ኢሳ3፥11፤ 65፥6፤ማቴ16፥27
6፥24 ዘሌ26፥17
6፥26 ዘሌ26፥19፤ ዘዳ11፥17፤28፥24፤ 2ሳሙ1፥21
6፥27 ቍ30፡39፤ 2ዜና7፥14

28“በምድሪቱ ላይ ራብ ወይም ቸነፈር
ወይም ዋግ ወይም አረማሞ ወይም አን
በጣ ወይም ኩብኩባ በሚወርድባት ጊዜ፣
ወይም ደግሞ በየትኛውም ከተማቸው
ሳሉ ጠላት በሚከባቸው ጊዜ፣ ወይም ማና
ቸውም አደጋ ወይም ደዌ በሚደርስባቸው
ጊዜ፣ 29ከሕዝብህ ከእስራኤል ማንም
ሰው ጭንቀቱና ሕመሙ ተሰምቶት፣
እጁን ወደዚህ ቤተ መቅደስ በመዘርጋት
ጸሎትና ልመና ቢያቀርብ፣ 30በሰማይ
በማደሪያህ ሆነህ ስማ፤ ይቅርም በል፤
የሰውን ልብ የምታውቅ አንተ ብቻ ስለ
ሆንህ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው መጠን
ክፈለው፤ 31ይህም ለአባቶቻችን በሰጠ
ሃቸው ምድር በሚኖሩበት ጊዜ ሁሉ
አንተን እንዲፈሩህና በመንገዶችህ እን
ዲሄዱ ነው።
32“ከሕዝብህ ከእስራኤል ወገን ያል
ሆነ ባዕድ ሰው ስለ ታላቁ ስምህ፣ ስለ
ኀያሉ እጅህና ስለ ተዘረጋው ክንድህ
ሰምቶ ከሩቅ አገር በመምጣት ወደዚህ
ቤተ መቅደስ በሚጸልይበት ጊዜ፣ 33በሰ
ማይ በማደሪያህ ሆነህ ስማ፤ የምድር
ሕዝቦች ሁሉ እንደገዛ ሕዝብህ እንደ
እስራኤል፣ ስምህን በማወቅ እንዲፈ
ሩህ፣ የሠራሁትም ይህ ቤት ስምህ
የሚጠራበት ቤት መሆኑን እንዲያውቁ
ባዕዱ ሰው የሚጠይቅህን ሁሉ አድርግ።
34“ሕዝብህ አንተ በምትልካቸው ቦታ ሁሉ
ጠላቶቻቸውን ለመውጋት በሚወጡበት
ጊዜ፣ አንተ ወደ መረጥኻት ወደዚህች
ከተማ፣ እኔም ለስምህ ወደ ሠራሁት
ወደዚህ ቤተ መቅደስ ወደ አንተ ቢጸ
ልዩ፣ 35ጸሎታቸውንና ልመናቸውን በሰ
ማይ ስማ፤ የጠየቁህንም አድርግላቸው።
36“መቼም የማይበድል ሰው የለምና፣
አንተን በበደሉህ ጊዜ፣ ተቈጥተሃቸው ሩቅ
ወይም ቅርብ ወደ ሆነ አገር በምርኮ
ለሚወስዳቸው ጠላት አሳልፈህ ብትሰ
ጣቸው፣ 37በተማረኩበት አገር ሆነው
የልብ ጸጸት ተሰምቶአቸው ንስሐ ቢገ
ቡና በምርኮ ሳሉ፣ ‘ኀጢአት ሠርተናል፤
በድለናል፤ ክፉ ድርጊትም ፈጽመናል’ ቢሉ፣
38ተማርከው በሚኖሩበትም ምድር ሆነው
በፍጹም ልባቸው፣ በፍጹምም ነፍሳቸው
ቢመለሱና ለአባቶቻቸው ወደ ሰጠሃቸው
ምድር፣ አንተም ወደ መረጥኻት ከተማና
እኔም ለስምህ ወደ ሠራሁት ቤተ መቅደስ
ቢጸልዩ፣ 39ጸሎታቸውንና ልመናቸውን
በሰማይ በማደሪያህ ስማ፤ የጠየቁህንም
አድርግላቸው። የበደሉህንም የሕዝብህን
ኀጢአት ይቅር በል።

40አሁንም አምላኬ ሆይ፤ በዚህ ስፍራ ወደ
ቀረበው ጸሎት ዐይኖችህ የተገለጡ፣ ጆሮ
ዎችህም የሚያደምጡ ይሁኑ። 41“አሁንም
እግዚአብሔር አምላክ ሆይ ተነሥ፣ ከኀይልህ
ታቦት ጋር ወደ ማረፊያ ቦታህ ግባ።
እግዚአብሔር አምላክ ሆይ፤ ካህናትህ
ድነትን ይልበሱ፤ ቅዱሳንህም በቸርነትህ
ደስ ይበላቸው። 42እግዚአብሔር አምላክ
ሆይ፤ የቀባኸውን አትተወው፤ ለባሪያህ
ለዳዊት ቃል የገባህለትን ጽኑ ፍቅር
አስብ።

የቤተ መቅደሱ መመረቅ

7፥1-10ተጓ ምብ— 1ነገ8፥62-66

7 ሰሎሞን ጸሎቱን በፈጸመ ጊዜ እሳት
ከሰማይ ወርዶ የሚቃጠለውን መሥዋዕ
ትና ሌላውንም መሥዋዕት በላ፤ የእግዚ
አብሔርም ክብር ቤተ መቅደሱን ሞላው።
2የእግዚአብሔር ክብር የእግዚአብሔርን
ቤተ መቅደስ ስለ ሞላው ካህናቱ ወደዚያ
መግባት አልቻሉም። 3እስራኤላውያንም ሁሉ
እሳቱ ሲወርድ፣ የእግዚአብሔርንም ክብር
ከቤተ መቅደሱ በላይ ሲያዩ፣ በመተላለ
ፊያው ወለል ላይ ተንበረከኩ፤ በግንባራቸ
ውም ወደ መሬት ተደፍተው ሰገዱ፤ እንዲህ
እያሉም ለእግዚአብሔር ምስጋና አቀረቡ፤
“እርሱ ቸር ነውና፤
ፍቅሩም ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል።”
እያሉም እግዚአብሔርን አመሰገኑ።
4ከዚህ በኋላ ንጉሡና ሕዝቡ ሁሉ በእ
ግዚአብሔር ፊት መሥዋዕት አቀረቡ።
5ንጉሥ ሰሎሞንም ሃያ ሁለት ሺህ በሬ፣ መቶ
ሃያ ሺህ በግና ፍየል ሠዋ፤ ንጉሡና ሕዝቡም
ሁሉ በዚህ ሁኔታ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ
ቀደሱ። 6ካህናቱም እንደ ሌዋውያኑ፣ ንጉሥ
ዳዊት እግዚአብሔር እንዲወደስበት የሠራውንና
“ፍቅሩ ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል” በማለት
እግዚአብሔርን ባመሰገነ ጊዜ የተቀመጠበ
ትን የእግዚአብሔርን የዜማ መሣሪያ ይዘው
በተመደበላቸው ስፍራ ቆሙ። ካህናቱ በሌ
ዋውያኑ ትይዩ ሆነው መለከቶቻቸውን ሲነ
ፉም እስራኤላውያን ሁሉ ቆመው ነበር።
7ሰሎሞን የሠራው የናስ መሠዊያ የሚቃጠ
ለውን መሥዋዕት፣ የእህሉን ቍርባንና ስቡን
መያዝ ስላልቻሉ ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ
ፊት ለፊት ያለውን የመካከለኛውን አደባባይ
ክፍል ቀድሰው፤ የሚቃጠለውን መሥዋዕትና
የኅብረት መሥዋዕቱን[ጩ] ስብ በዚያ አቃጠለ።
8በዚያን ጊዜ ሰሎሞን ከእስራኤል ሕዝብ
ሁሉ ጋር ለሰባት ቀን በዓሉን አከበረ፤ ሕዝ
ቡም ከሐማት መግቢያ እስከ ግብፅ ወንዝ
ድረስ ካለው ምድር የመጣ እጅግ ታላቅ

ጩ7 በትውፊት የሰላም መሥዋዕት ይባላል

6፥28 2ዜና20፥9
6፥30 ቀኊ27፤ 1ሳሙ2፥3፤መዝ7፥9፤ 44፥21፤ምሳ16፥2፤ 17፥3
6፥31 ዘዳ6፥13፤ መዝ34፥7፡9፤103፥11 ፡13፤ምሳ8፥13
6፥32 ዘፀ3፥19፡ 20፤2ዜና9፥6
6፥33 ዘፀ12፥43
6፥34 ዘዳ28፥7፤ 1ዜና5፥20
6፥36 ዘሌ26፥44፤ 1ነገ8፥46፤ ኢዮ11፥12፤ 15፥14፤መዝ143፥2፤ መክ7፥20፤ኤር9፥5፤1 3፥23፤17፥9፤ ሮሜ3፥9፤ኤፌ2፥3
6፥37 1ነገ8፥48፤ 2ዜና7፥14፤12፥6፡12፤ 30፥11፤33፥12፡19፡2 3፤34፥27፤ 36፥12፤ኢሳ58፥3፤ ኤር24፥7፤29፥13
6፥39 ቀኊ27፤ 2ዜና30፥9
6፥40 1ነገ8፥29፡ 52፤ 2ዜና7፥15፤ ነህ1፥6፡11፤መዝ17፥6 ፤116፥1፤130፥2፤ ኢሳ37፥17
6፥41 1ዜና28፥2፤ መዝ3፥7፤7፥6፤13፥6፤ 27፥13፤59፥4፤116፥1 2፤132፥16፤142፥7፤ ኢሳ33፥10
6፥42 መዝ2፥2፤ 89፡24፡2
7፥1 ዘፀ16፥10፤ 19፥18፤ዘሌ9፥24፤ 1ነገ18፥38፤ መዝ26፥8
7፥2 ዘፀ29፥43፤ 40፥35፤1ነገ8፥11
7፥3 1ዜና16፥34፤ 2ዜና5፥13፤ዕዝ3፥11
7፥6 1ዜና15፥ 16፡ 24
7፥7 ዘፀ29፥13
7፥8 ዘፍ15፥18፤ ዘኍ13፥21፤1ዜና9፥1 ፤2ዜና30፥26፤ ነህ8፥17

ጉባኤ ነበር። 9*መሥዋዕ*ያውን ለሰባት ቀን ስለ
ቀደሱና የሰባት ቀን በዓል በተጨማሪ ስላከ
በሩ፣ በስምንተኛው ቀን የተቀደሰ ጉባኤ
አደረጉ። 10ሰሎሞንም በሰባተኛው ወር፣
በሃያ ሦስተኛው ቀን ወደየቤታቸው እንዲ
ሄዱ ሕዝቡን አሰናበተ፤ ሕዝቡም *እግዚ
አብሔር* ለዳዊትና ለሰሎሞን እንዲሁም
ለሕዝቡ ለእስራኤል ስላደረገው በጎ ነገር
ሁሉ በልባቸው ደስ እያላቸውና ሐሤት
እያደረጉ ሄዱ።

እግዚአብሔር ለሰሎሞን ተገለጠለት

7፥11-22ተጓ ምብ— 1ነገ9፥1-9

11ሰሎሞን *የእግዚአብሔርን* ቤተ መቅደስና
የቤተ *መንግሥቱን ሥራ* ጨረሰ፤ *ለእግዚ
አብሔር* ቤተ መቅደስና ለራሱ ቤተ *መን
ግሥት* ያደርግ ዘንድ በልቡ ያሰበውን ሁሉ
ካከናወነ በኋላ፣ 12*እግዚአብሔር* በሌሊት
ተገልጦለት እንዲህ አለው፤

"ጸሎትህን ሰምቻለሁ፤ ይህንንም ስፍራ
መሥዋዕት የሚቀርብበት ቤተ መቅደስ
እንዲሆን ለራሴ መርጬዋለሁ።

13"ዝናብ እንዳይዘንብ ሰማያትን በምዘጋ
በት ጊዜ ወይም ምድሪቱን እንዲበላ አንበጣ
በማዝበት ጊዜ፣ ወይም በሕዝቤ ላይ ቸነ
ፈር በምሰድበት ጊዜ፣ 14በስሜ የተጠራው
ሕዝቤ ራሱን አዋርዶ ቢጸልይ፣ ፊቴን ቢፈ
ልግና ከክፉ መንገዱ ቢመለስ፣ ከሰማይ
እሰማዋለሁ፤ ኀጢአቱን ይቅር እላለሁ፤
ምድሩንም እፈውሳለሁ። 15አሁንም በዚህ
ስፍራ ወደሚጸለየው ጸሎት ዓይኖቼ
ይገለጣሉ፤ ጆሮዎቼም ያዳምጣሉ። 16ስሜ
ለዘላለም በዚያ ይኖር ዘንድ ይህን ቤተ
መቅደስ መርጫለሁ፤ ቀድሸዋለሁም። ዓይ
ኖቼም ልቤም ዘወትር በዚያ ይሆናሉ።

17"አንተም ደግሞ አባትህ ዳዊት እንዳ
ደረገው ሁሉ በፊቴ ብትሄድ፣ ያዘዝሁህን
ሁሉ ብትፈጽም፣ ሥርዐቶቼንና ሕግጋቴን
ብትጠብቅ፣ 18ለአባትህ ለዳዊት፣ 'ከዘርህ
እስራኤልን የሚገዛ አታጣም' ብዬ
በገባሁለት ቃል ኪዳን መሠረት የመን
ሥትህን ዙፋን አጸናለሁ።

19"እናንተ ግን እኔን ከመከተል ተመል
ሳችሁ የሰጠኋችሁን ሥርዐቴንና ትእዛዜን
ብትተው፣ ሄዳችሁም ሌሎችን አማልክት
ብታገለግሉና ብታመልኩ፣ 20በዚያን ጊዜ
እስራኤልን ከሰጠኋቸው ምድሬ እነቅላ
ቸዋለሁ፤ ለስሜ የቀደስሁትን ይህን ቤተ
መቅደስ እተዋለሁ፤ በሕዝቦችም ሁሉ ዘንድ
መተረቻና መዘባበቻ አደርገዋለሁ። 21ይህ
ቤተ መቅደስ አሁን እጅግ የሚያስደንቅ
ቢሆንም በአጠገቡ የሚያልፉ ሁሉ በመ
ገረም፤ '*እግዚአብሔር* በዚህች ምድርና

7፥9 ዘሌ23፥26፤ 2ዜና30፥23
7፥11 1ዜና28፥20
7፥12 ዘዳ12፥5፡11፤ 2ዜና1፥7
7፥13 ዘዳ11፥7፤ አሞ4፥7
7፥14 ዘፀ10፥3፤ 15፥26፤ዘሌ26፥41፤ ዘኍ6፥27፡2ነገ17፥13 ፤1ዜና16፥11፤ 2ዜና6፥20፡27፡37፤ 30፥20፤መዝ60፥2፤ ኢሳ30፥26፤53፥5፤ 55፥7፤57፥18፤ ኤር33፥6፤ ሕዝ18፥32፤ ዘካ1፥4፤ሚል4፥2
7፥15 1ነገ8፥29፤ 2ዜና6፥40፤ነህ1፥6
7፥16 ዘዳ12፥5፤ 2ዜና33፥7
7፥17 ዘሌ19፥37፤ 1ነገ9፥4
7፥18 2ሳሙ7፥13፤ 1ዜና5፥2፤17፥12፤ 2ዜና13፥5፤23፥3፤ ኢሳ9፥7፤55፥4፤ ኤር33፥17፡21፤ ሚክ5፥2
7፥19 ዘዳ28፥15፤ 1ዜና28፥9፤2ዜና12፥ 1፤24፥18፤ኤር9፥13፤ 11፥8
7፥20 ዘዳ28፥37፤ 29፥28፤1ነገ14፥15፤ ኤር12፥14፤16፥13፤ 50፥11
7፥21 ዘዳ29፥24፤ ኤር19፥8
7፥22 ኤር16፥11
8፥1 2ሳሙ7፥2
8፥4 2ሳሙ8፥9
8፥5 ኢሱ10፥10
8፥6 ኢሱ19፥44
8፥7 ዘፍ10፥16፤ 15፥18-21፤ዕዝ9፥1
8፥8 2ዜና2፥18
8፥11 1ነገ3፥1
8፥12 1ነገ8፥64፤ 2ዜና15፥8

በዚህ ቤተ መቅደስ ላይ እንዲህ ያለውን
ነገር ያመጣው ኩቶ ለምን ይሆን?' ይላሉ፤
22ሕዝቡም፣ 'ይህን ሁሉ ጥፋት ያመ
ጣባቸው፣ ከግብፅ ምድር ያወጣቸውን
የአባቶቻቸውን *አምላክ* እግዚአብሔርን
ትተው ሌሎችን አማልክት ስለ ተከተሉ፣
ስላመለኳቸውና ስላገለገሏቸው ነው' ብለው
ይመልሳሉ።"

ሰሎሞን ያከናወናቸው ሌሎች ሥራዎች

8፥1-18ተጓ ምብ— 1ነገ9፥10-28

8 ሰሎሞን *የእግዚአብሔርን* ቤተ መቅደስና
የራሱን ቤተ መንግሥት የሠራባቸው
ሃያ ዓመት ከተፈጸመ በኋላ፣ 2ኪራም የሰጠ
ውን ከተሞች አድሶ እስራኤላውያን እንዲ
ሰፍሩባቸው አደረገ። 3ከዚያም ሰሎሞን ወደ
ሐማት ሱባ ዘመተ፤ ያዛትም። 4በምድረ
በዳውም ውስጥ ተድሞርንና ቀድሞ በሐማት
ሠርቶአቸው የነበሩትን የዕቃ ቤት ከተሞች
ሁሉ ሠራ። 5እንዲሁም የላይኛውን ቤት
ሖሮንና የታችኛውን ቤትሖሮን የተመሸጉ
ከተሞች አድርጎ ከቅጥሮቻቸው፣ ከበሮቻ
ቸውና ከመዝጊያዎቻቸው ጋር ሠራ። 6ደግ
ሞም ባዕላትንና የዕቃ ቤት ከተሞቹን ሁሉ፣
ሠረገሎችና[*] ፈረሶች የሚኖሩባቸውን ከተሞች
ሁሉ፣ ባጠቃላይ በኢየሩሳሌም፣ በሊባኖስና
በግዛቱ ሁሉ ለመሥራት የፈለጋቸውን ነገሮች
ሁሉ ሠራ።

7እስራኤላውያን ያልሆኑ ግን ከኬጢ
ያውያን፣ ከአሞራውያን፣ ከፌርዜያውያን፣
ከኤዊያውያንና ከኢያቡሳውያን የቀሩት
ሕዝቦች ሁሉ፣ 8እስራኤላውያን ያላጠፏ
ቸውን፣ በምድሪቱ የቀሩ ዘሮቻቸውን የጕልበት
ሥራ ይሠሩ ዘንድ ሰሎሞን መለመላቸው፤
እስከ ዛሬም ይሠራሉ። 9ይሁን እንጂ ሰሎሞን
ማንንም እስራኤላዊ ባሪያ ሆኖ በግዳጅ ሥራ
ውን እንዲሠራ አላደረገም፤ እነርሱ ተዋጊ
ዎች፣ የሻምበል አዛዦች፣ የሠረገሎችና
የሠረገላ ነጂዎች አዛዦች ነበሩና። 10ከእነዚ
ህም ሁለት መቶ አምሳዎቹ የንጉሥ
ሰሎሞን ሹማምት ሰዎቹን የሚቈጣጠሩ
ነበሩ።

11ሰሎሞንም፣ "*የእግዚአብሔር* ታቦት የገ
ባበት ቦታ ሁሉ ቅዱስ ስለሆነ፣ ሚስቴ
በእስራኤል ንጉሥ በዳዊት ቤተ መንግ
ሥት መኖር አይገባትም" በማለት የፈርዖንን
ልጅ ከዳዊት ከተማ እርሱ ወደሠራላት ቤተ
መንግሥት አመጣት።

12ሰሎሞንም በቤተ መቅደሱ መመላለሻ
ፊት ለፊት ባሠራው *የእግዚአብሔር መሠዊያ*
ላይ የሚቃጠል *መሥዋዕት ለእግዚአብሔር*

[*]6 ወይም *ሠረገለኞች* ተብሎ መተርጐም ይቻላል።
[*]8 ወይም *ከሌቦ ሐማት* ተብሎ መተርጐም ይቻላል።

አቀረበ:: [13]ሙሴ ስለ መሥዋዕት አቀራረብ
ባዘዘው መሠረት በእያንዳንዱ የበዓል ቀን
ይኸውም በየሰንበቱ፣ በየወሩ መባቻና በሦስቱ
የዓመት በዓላት ማለትም በቂጣ በዓል፣ በመከር
በዓልና በዳስ በዓል ጊዜ የሚቃጠለውን
መሥዋዕት ለእግዚአብሔር አቀረበ:: [14]የአባቱን
የዳዊትን ሥርዐት በመከተልም፣ ካህናቱን
በየአገልግሎት ክፍላቸው ሌዋውያኑንም ምስ
ጋናውን እንዲመሩና በየዕለቱ ሥራቸው
ካህናቱን እንዲረዱ መደባቸው:: ደግሞም
የእግዚአብሔር ሰው ዳዊት ባዘዘው መሠረት
የቤተ መቅደሱን በር ጠባቂዎች በልዩ ልዩ
በሮች ጥበቃ ላይ በየክፍላቸው መደባቸው::
[15]እነርሱም ንጉሡ ግምጃ ቤቱን ጨምሮ
ስለማናቸውም ነገር ለካህናቱና ለሌዋውያኑ
የሰጠውን ትእዛዝ አልተላለፉም ነበር::

[16]የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መሠረት
ከተጣለበት ዕለት አንሥቶ እስከ ፍጻሜው
ድረስ ያለው የሰሎሞን ሥራ ሁሉ ተከናወ
ነለት፤ በዚሁ ሁኔታም የእግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ ሥራ ከፍጻሜ ደረሰ::

[17]ከዚያም ሰሎሞን የኤዶም የባሕር
ጠረፍ ወደ ሆኑት ወደ ዔዮንጋብርና ወደ
ኤሎት ሄደ:: [18]ኪራምም ባሕሩን በሚያው
ቁት በራሱ መኮንኖች የሚታዘዙ መርከቦ
ችን ላከለት፤ እነዚህም ከሰሎሞን ሰዎች ጋር
በመሆን ወደ ኦፊር ተጓዙ፤ ከዚያም አራት
መቶ አምሳ መክሊት[ፀ] ወርቅ አምጥተው
ለንጉሥ ሰሎሞን ሰጡት::

የሳባ ንግሥት ሰሎሞንን ጐበኘች
9፥1-12ተጓ ምብ— 1ነገ10፥1-13

9 የሳባ ንግሥት የሰሎሞንን ዝና በሰማች
ጊዜ አስቸጋሪ በሆኑ ጥያቄዎች ልት
ፈትነው ወደ ኢየሩሳሌም መጣች:: ቅመማ
ቅመም፣ እጅግ ብዙ ወርቅና የከበሩ ድንጋዮ
ችን በግመሎች አስጭና ከታላቅ ጓዝ ጋር
ደረሰች፤ ወደ ሰሎሞንም ቀርባ በልቧ ያለ
ውን ሁሉ አጫወተችው:: [2]ሰሎሞንም የጠ
የቀችውን ሁሉ መለሰላት፤ ሊመልስላት የተሳ
ነው አንዳች ነገር አልነበረም:: [3]የሳባ ንግ
ሥት የሰሎሞንን ጥበብና የሠራውን ቤተ
መንግሥት፣ [4]በገበታው ላይ የሚቀርበውን
ሙብል፣ የሹማምቱን አቀማመጥ፣ አስተና
ባሪዎቹንና አለባበሳቸውን፣ ጠጅ አሳላፊዎ
ቹንና አለባበ ሳቸውን እንዲሁም በእግዚአ
ብሔር ቤተ መቅደስ ያቀረባቸውን የሚቃጠሉ
መሥዋዕቶች[ፈ] ባየች ጊዜ እጅግ ተደነቀች::

[5]ንጉሡንም እንዲህ አለችው፤ “ስለ ሥራ
ህና ስለ ጥበብህ በአገሬ ሳለሁ የሰማሁት
ሁሉ እውነት ነው:: [6]ነገር ግን መጥቼ በዓ
ይኔ እስካየሁ ጊዜ ድረስ የነገሩኝን አላመ
ንሁም ነበር፤ በርግጥም የጥበብህ እኩሌታ
እንኳ አልተነገረኝም፤ እኔ ከሰማሁት ዝና
እጅግ ትልቃለህ:: [7]ሰዎችህ ምንኛ ታድ
ለዋል! ዘወትር በፊትህ ቆመው ጥበብህን
የሚሰሙ ሹማምትህስ ምንኛ ታድለዋል!
[8]የአምላክህ የእግዚአብሔር ንጉሥ ሆነህ እን
ድትገዛ፣ በአንተ ደስ የተሰኘውና በዙፋኑ ላይ
ያስቀመጠህ አምላክህ እግዚአብሔር ቡሩክ
ይሁን፤ አምላክህ ለእስራኤል ካለው ፍቅርና
ለዘላለም ሊያጸናቸው ካለው ፍላጎት የተ
ነሣ፣ ፍትሕና ጽድቅ እንዲሰፍን ታደርግ
ዘንድ አንተን በላያቸው ላይ አንግሦሃልና::”

[9]ከዚያም ለንጉሡ አንድ መቶ ሃያ መክሊት[ፐ]
ወርቅ፣ እጅግ ብዙ ቅመማ ቅመምና የከበሩ
ድንጋዮች ሰጠችው፤ የሳባ ንግሥት ለንጉሥ
ሰሎሞን እንደሰጠችው ዐይነት ቅመማ
ቅመም ያለ ከቶ አልነበረም::

[10]የኪራም ሰዎችና የሰሎሞን ሰዎች ወርቅ
ከኦፊር እንደዚሁም ሰንደልና[ሀ] የከበሩ ድን
ጋዮች አመጡ:: [11]ንጉሡም የሰንደሉን
እንጨት ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስና
ለቤተ መንግሥቱ ደረጃ መሥሪያ እንደዚሁም
ለመዘምራኑ የመሰንቆና የበገና መሥሪያ
አደረገው፤ ይህን የመሰለ ነገር በይሁዳ ምድር
ከቶ አልታየም::

[12]ንጉሥ ሰሎሞን ለሳባ ንግሥት የፈለገች
ውንና የጠየቀችውን ሁሉ ሰጣት፤ ስጦታ
ውም እርስዋ ካመጣችለት በላይ ነበር:: ከዚ
ያም ከአጃቢዎቿ ጋር ወደ አገሯ ተመለሰች::

የሰሎሞን ብልጽግና
9፥13-28ተጓ ምብ—1ነገ10፥14-29፡2ዜና1፥14-17

[13]ሰሎሞን በየዓመቱ የሚቀበለው ወርቅ
ክብደቱ ስድስት መቶ ሥልሳ ስድስት
መክሊት[ለ] ነበር:: [14]ይህም ከታላላቅና ከተራ
ነጋዴዎች ከሚገባው ቀረጥ ሌላ ነበር፤ እንዲ
ሁም መላው የዐረብ ነገሥታትና የገዛ ምድሩ
አገረ ገዦች ለሰሎሞን ወርቅና ብር ያመጡ
ለት ነበር::

[15]ንጉሥ ሰሎሞን ሁለት መቶ ከጥፍጥፍ
ወርቅ የተሠራ ታላላቅ ጋሻዎች አበጀ፤ በእያ
ንዳንዱም ጋሻ የገባው ጥፍጥፍ ወርቅ ስድስት
መቶ ሰቅል[ሐ] ነበር:: [16]እንዲሁም ሦስት መቶ
ትንንሽ ጋሻዎች በጥፍጥፍ ወርቅ ሠራ፤
በእነዚህም በእያንዳንዳቸው የገባው ጥፍጥፍ
ወርቅ ሦስት መቶ ሰቅል[መ] ነበር:: ንጉሡም
ጋሻዎቹን “የሊባኖስ ደን” በተባለው ቤተ
መንግሥት ውስጥ አኖራቸው::

[17]ከዚያም ንጉሡ በዝሆን ጥርስ ያጌጠና
በንጹሕ ወርቅ የተለበጠ ትልቅ ዙፋን ሠራ::

8፥13 ዘፀ12፥17፤ 23፥14፡16፤29፥38፤ ዘኍ10፥10፤28፥9፡ 16-25፤29፥12-38፤ ነህ8፥17
8፥14 1ዜና9፥17፤ 23፥6፤24፥1፤25፥1፤ ነህ12፥24፡36፡45
8፥18 2ዜና9፥9
9፥1 ዘፍ10፥7፤ ሕዝ23፥42፤ ማቴ12፥42፤ ሉቃ11፥31
9፥3 1ነገ5፥12
9፥6 2ዜና6፥32
9፥8 1ነገ2፥12፤ 1ዜና17፥14፤ 2ዜና2፥11፤13፥8
9፥9 2ዜና8፥18
9፥10 2ዜና8፥18
9፥14 2ዜና17፥11፤ ኢሳ21፥13፤ ኤር25፥24፤ ሕዝ27፥21፤30፥5
9፥16 1ነገ7፥2፤ 2ዜና12፥9
9፥17 1ነገ22፥39

[ፀ]18 ዐሥራ ስድስት ሜትሪክ ቶን ያህል ነው::
[ፈ]4 ወይም ወደላይ የሚመጣባቸውን ደረጃዎች ተብሎ መተ
ርጐም ይቻላል::
[ፐ]9 4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው::
[ሀ]10 የአልሙግ እንጨት ሊሆን ይቻላል
[ለ]13 23 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው::
[ሐ]15 3.5 ኪሎ ግራም ያህል ነው::
[መ]16 1.7 ኪሎ ግራም ይህል ነው

[18]ዙፋኑ ስድስት መውጫ መውረጃ ደረጃ
ዎች ሲኖሩት፣ ከዙፋኑ ጋር የተያያዘ ከወርቅ
የተሠራ የእግር መርገጫ ነበረው። መቀመ
ጫውም ግራና ቀኙ መደገፊያ ያለው ሆኖም
ከመደገፊያዎቹም አጠገብ አንዳንድ አንበሳ
ቆሞ ነበር። [19]እንዲሁም በስድስቱ ደረጃዎች
ዳርና ዳር ላይ አንዳንድ አንበሳ፣ ባጠቃላይ
አሥራ ሁለት አንበሶች ቆመው ነበር፤ ይህን
የመሰለ ዙፋን በየትኛውም አገር ተሠርቶ
አያውቅም። [20]ንጉሥ ሰሎሞን የሚጠጣ
ባቸው ዕቃዎች በሙሉ ከወርቅ የተሠሩ
ነበሩ፤ "የሊባኖስ ደን" ተብሎ በሚጠራው
ቤተ መንግሥት ውስጥ የነበሩትም ዕቃዎች
ሁሉ ከንጹሕ ወርቅ የተሠሩ ነበሩ፤ በሰ
ሎሞን ዘመን ብር ዋጋ እንደ ሌለው ስለ
ሚቈጠር ከብር የተሠራ አንድም ነገር አል
ነበረም። [21]ንጉሡ በኪራም ሰዎች የሚነዱ
የንግድ መርከቦች ነበሩት፤[ሠ] እነዚህም በየ
ሦስት ዓመቱ አንድ ጊዜ ወርቅ፣ ብር፣ የዝ
ሆን ጥርስ፣ ጦጣዎችና ዝንጀሮዎች እየያዙ
ይመለሱ ነበር።

[22]ንጉሥ ሰሎሞን በሀብትም ሆነ በጥበብ
ከምድር ነገሥታት ሁሉ የበለጠ ነበር።
[23]የምድር ነገሥታት ሁሉ እግዚአብሔር በልቡ
ያኖረውን ጥበብ ለመስማት ከሰሎሞን ጋር
መገናኘት ይፈልጉ ነበር። [24]በየዓመቱ ወደ
እርሱ የሚመጡትም ሁሉ የብርና የወርቅ ዕቃ፣
የልብስ፣ የጦር መሣሪያና የቅመማ ቅመም
እንደዚሁም የፈረስና የበቅሎ ገጸ በረከት
ያመጡለት ነበር።

[25]ሰሎሞን አራት ሺ የፈረሶችና የሠረገሎች[ረ]
ጋጥ ነበረው፤ እንዲሁም በሚኖርበት በኢ
የሩሳሌምና በሰረገላ ከተሞች አሥራ ሁለት
ሺህ ፈረሶች ነበሩት። [26]እርሱም ከኤፍራጥስ
ወንዝ[ሰ] እስከ ፍልስጥኤም ምድርና እስከ
ግብፅ ዳርቻ ድረስ ባሉት ነገሥታት ሁሉ
ላይ ገዛ። [27]ንጉሡ በኢየሩሳሌም ብሩን እንደ
ማንኛውም ድንጋይ፣ የዝግባውንም ዕንጨት
ብዛት በየኰረብታው ግርጌ እንደሚበቅል
ሾላ አደረገው። [28]ለሰሎሞን ከግብፅና[ሸ] ከሌ
ሎች አገሮች ሁሉ ፈረሶች ያመጡለት ነበር።

የሰሎሞን መሞት

9፥29-31ተጓ ምብ—1ነገ11፥41-43

[29]ሰሎሞን በዘመኑ መንግሥቱ የሠራው
ሌላው ነገር በነቢዩ በናታን ታሪክና በሴ
ሎናዊው በአሒያ ትንቢት እንዲሁም ባለ
ራእዩ አዶ ስለናባጥ ልጅ ስለ ኢዮርብዓም
ባየው ራእይ ውስጥ የተጻፈ አይደለምን?
[30]ሰሎሞን በኢየሩሳሌም ተቀምጦ በእስራ
ኤል ሁሉ ላይ አርባ ዓመት ነገሠ። [31]ከዚያም
እንደ አባቶቹ አንቀላፋ፤ በአባቱም በዳዊት
ከተማ ተቀበረ። ልጁም ሮብዓም በእርሱ ፋንታ

9፥22 1ነገ3፥13፤ 2ዜና1፥12
9፥23 1ነገ4፥34
9፥24 2ዜና32፥23፤ መዝ45፥12፤68፥29፤72፥10፤ኢሳ18፥7
9፥25 1ሳሙ8፥11
9፥26 ዘፍ15፥18-21፤1ነገ4፥21፤ መዝ72፥8-9
9፥29 2ሳሙ7፥2፤ 1ነገ11፥29፤ 2ዜና10፥2
9፥31 1ነገ2፥10

10፥2 1ነገ11፥40፤ 2ዜና9፥29
10፥3 1ዜና9፥1
10፥4 2ዜና2፥2
10፥6 ኢዮ8፥8-9፤ 12፥12፤15፥10፤ 32፥7
10፥7 ምሳ15፥1
10፥8 2ሳሙ17፥14፤ ምሳ13፥20

ነገሠ።

እስራኤል በሮብዓም ላይ ዐመፀ

10፥1-11፥4ተጓ ምብ—1ነገ12፥1-24

10 እስራኤላውያን ሁሉ ሊያነግሡት
ወደዚያ ሄደው ስለነበር፣ ሮብዓም
ወደ ሴኬም ሄደ። [2]ከንጉሥ ሰሎሞን ሸሽቶ
በግብፅ ይኖር የነበረው የናባጥ ልጅ ኢዮርብ
ዓም ይህን ሲሰማ፣ ከግብፅ ተመልሶ መጣ።
[3]እርሱንም ልከው አስጠሩት፤ ከዚያም እርሱና
እስራኤል ሁሉ ወደ ሮብዓም ሄደው እንዲህ
አሉት፤ [4]"አባትህ በላያችን ከባድ ቀንበር
ጫነብን፤ አንተ ግን አስጨናቂውን ሥራና
በላያችን የጫነብንን ከባድ ቀንበር አቅል
ልልን፤ እኛም እንገዛልሃለን።"

[5]ሮብዓምም፣ "ከሦስት ቀን በኋላ ተመል
ሳችሁ ወደ እኔ ኑ" አላቸው፤ ስለዚህ ሰዎቹ
ወጥተው ሄዱ።

[6]ከዚያም ንጉሥ ሮብዓም፣ "ለዚህ ሕዝብ
ምን እንድመልስለት ትመክሩኛላችሁ?" በማ
ለት አባቱ ሰሎሞን በሕይወት ሳለ ያገለገሉ
ትን የእስራኤልን ሽማግሌዎች ጠየቃቸው።

[7]እነርሱም፣ "ለእዚህ ሕዝብ ደግ ከሆንህ
ለት፣ ደስ ካሰኘኸውና የሚስማማው መልስ
ከሰጠኸው ምን ጊዜም ይገዛልሃል" አሉት።

[8]ሮብዓም ግን ሽማግሌዎች የሰጡትን
ምክር ትቶ፣ አብሮ አደጎቹና አገልጋዮቹ
ከሆኑት ወጣቶች ምክር ጠየቀ፤ [9]እንዲህም
አላቸው፤ " 'አባትህ የጫነብንን ቀንበር አቅል
ልልን' ለሚሉኝ ለእነዚህ ሰዎች የምትሰጡኝ
ምክር ምንድነው? ምንስ ብለን እንመልስላ
ቸው?"

[10]አብሮ አደጎቹም ወጣቶች እንዲህ ሲሉ
መለሱለት፤ "ለጠየቀኽ ሕዝብ፤ 'አባትህ በላ
ያችን ከባድ ቀንበር ጫነብን፤ አንተ ግን
ቀንበራችንን አቅልልልን' ለሚሉህ እንዲህ
በላቸው፤ 'ትንሿ ጣቴ ከአባቴ ወገብ ይልቅ
ትወፍራለች፤ [11]አባቴ ከባድ ቀንበር ጫነባችሁ፤
እኔ ግን የባሰ አከብደዋለሁ፤ አባቴ በዐለንጋ
ገረፋችሁ፤ እኔ ግን በጊንጥ እገርፋችኋለሁ።"

[12]ንጉሡ፣ "ከሦስት ቀን በኋላ ተመል
ሳችሁ ኑ" ባላቸው መሠረት ኢዮርብዓምና
ሕዝቡ ሁሉ ከሦስት ቀን በኋላ ወደ ሮብዓም
ተመለሱ። [13]ንጉሡም የሽማግሌዎችን ምክር
በመናቅ፣ አመናጭቆ መለሰላቸው፤ [14]እርሱም
የወጣቶቹን ምክር በመቀበል፣ "አባቴ ቀን
በራችሁን አከበደ፤ እኔ ደግሞ የባሰ አከ
ብደዋለሁ፤ አባቴ በአለንጋ ገረፋችሁ፤ እኔ
ደግሞ በጊንጥ እገርፋችኋለሁ" አላቸው።

[ሠ]21 ዕብራይስጡ፣ *ወደ ተርሴስ ሊሄዱ የሚችሉ መርከቦች* ይላል።
[ረ]25 ወይም፣ ሠረገለኞች ተብሎ መተርጐም ይቻላል።
[ሰ]26 የኤፍራጥስ ወንዝ ነው፤ ነገር ግን አንዳንድ ቅጅዎች ኤፍራጥስ የሚለውን ቃል አይጨምሩም
[ሸ]28 በኪልቂያ የምትገኘው *ሙዙር* ነች።

[15]እግዚአብሔር በሴሎናዊው በአሒያ አማካይነት
ለናባጥ ልጅ ለኢዮርብዓም የተናገረው ቃል
ይፈጸም ዘንድ፣ ወስኖ ስለነበር፣ ንጉሡ ሕዝ
ቡን አላዳመጠም።
[16]መላው እስራኤልም ንጉሡ ሊሰማቸው
አለመፈለጉን በተረዱ ጊዜ፣ እንዲህ ሲሉ
መለሱለት፤

“ከዳዊት ምን ድርሻ አለን? ከእሴይስ
ልጅ ምን ክፍል አለን? እስራኤል፣ ሆይ፤
ወደ ድንኳንህ ተመለስ፤ ዳዊት ሆይ፤
አንተም የገዛ ቤትህን ጠብቅ።”

ስለዚህ እስራኤላውያን ሁሉ ወደ የቤ
ታቸው ተመለሱ። [17]ይሁን እንጂ በይሁዳ
ከተሞች የሚኖሩትን እስራኤላውያን አሁንም
የሚገዛቸው ሮብዓም ነበር።
[18]ንጉሥ ሮብዓም የገባሮች ኀላፊ የነበረውን
አዶራምን ላከው፤ እስራኤላውያን ግን በድን
ጋይ ወግረው ገደሉት። ንጉሥ ሮብዓም
ግን እንደምንም ብሎ ሰረገላው ላይ በመ
ውጣት ወደ ኢየሩሳሌም ሸሽቶ አመለጠ።
[19]ስለዚህ እስራኤል እስከ ዛሬ ድረስ በዳዊት
ቤት ላይ እንደ ዐመፀ ነው።

11 ሮብዓም ኢየሩሳሌም በደረሰ ጊዜ፣
እስራኤልን ወግተው መንግሥቱን
ወደ ሮብዓም እንዲመልሱ ከይሁዳና ከብ
ንያም ቤት አንድ መቶ ሰማንያ ሺህ ወታ
ደሮች ሰበሰበ።
[2]ነገር ግን *የእግዚአብሔር* ቃል ወደ እግ
ዚአብሔር ሰው ወደ ሸማያ እንዲህ ሲል
መጣ፤ [3]“ለይሁዳ ንጉሥ ለሰሎሞን ልጅ
ለሮብዓምና በይሁዳና በብንያም ላሉ እስራ
ኤላው ያን ሁሉ እንዲህ በል፤ [4]‘*እግዚአ
ብሔር* እንዲህ ይላል፤ ይህ ነገር ከእኔ
ዘንድ ስለ ሆነ፣ ወንድሞቻችሁን ለመውጋት
ወደዚያ አትውጡ፤ እያንዳንዳችሁም ወደ
የቤታችሁ ሂዱ” አላቸው። ስለዚህ *ለእግዚ
አብሔር* ቃል በመታዘዝ በኢዮርብዓም ላይ
መዝመቱን ትተው ተመለሱ።

ሮብዓም የይሁዳን ከተሞች መሸገ

[5]ሮብዓም መኖሪያውን በኢየሩሳሌም በማ
ድረግ ለመከላከያ የሚሆኑ ከተሞችን በይ
ሁዳ ሠራ፤ እነዚህም [6]ቤተ ልሔም፣ ኤጣም፣
ቴቁሔ፣ [7]ቤትጹር፣ ሦኮ፣ ዓዶላም፣ [8]ጌት፣
መሪሳ፣ ዚፍ፣ [9]አዶራይም፣ ለኪሶ፣ ዓዜቃ፣
[10]ጸርዓ፣ ኤሎን፣ ኬብሮን ናቸው። በይሁዳና
በብንያም ውስጥ የተመሸጉት ከተሞች እነዚህ
ነበሩ። [11]እነዚህንም ምሽጎቻቸውን አጠን
ክሮ፣ አዛዦችን ሾመባቸው፤ ምግብ፣ ዘይ
ትና የወይን ጠጅ አከማቸባቸው። [12]በየከተ
ሞቹም ሁሉ ጋሻና ጦር አከማችቶ ይበ
ልጥ አጠናከራቸው። በዚህ ዐይነት ይሁ
ዳንና ቢንያምን የራሱ አደረገ።
[13]በመላው እስራኤል ያሉት ካህናትና
ሌዋውያን ከየክልላቸው ሁሉ ወደ እርሱ
ተሰበሰቡ። [14]ኢዮርብዓምና ልጆቹ ሌዋውያኑን
ከእግዚአብሔር የክህነት አገልግሎት ስላባረ
ሯቸው ሌዋውያኑ ማሰማሪያ ቦታቸውንና
ንብረታቸውን ሁሉ ትተው ወደ ይሁዳና ወደ
ኢየሩሳሌም መጡ፤ [15]እርሱም ለየኰረብታው
መስገጃ እንዲሁም ለሠራቸው የፍየልና የጥጃ
ምስሎች የራሱን ካህናት ሾመ። [16]ከእያን
ዳንዱም የእስራኤል ነገድ ከልባቸው የእ
ስራኤልን *አምላክ* እግዚአብሔርን የሚፈልጉ
ሁሉ፣ ለአባቶቻቸው *አምላክ* ለእግዚአብሔር
መሥዋዕት ያቀርቡ ዘንድ፣ ሌዋውያኑን ተከት
ለው ወደ ኢየሩሳሌም ሄዱ። [17]በዚሁ ሁኔታ
የዳዊትንና የሰሎሞንን መንገድ በመከተል፣
ለሦስት ዓመት የይሁዳን መንግሥት አበረቱ፤
የሰሎሞንን ልጅ ሮብዓምንም ረዱ።

የሮብዓም ቤተሰብ

[18]ሮብዓም መሐላትን አገባ፤ አባቷ የዳዊት
ልጅ ኢያሪሙት ሲሆን፣ እናቷም አቢካኢል
የተባለች፣ የእሴይ የልጅ ልጅ የኤልያብ
ልጅ ነበረች። [19]እርስዋም የዑስ፣ ሰማርያና
ዛሃም የተባሉ ወንዶች ልጆች ወለደችለት።
[20]ከዚያም የአቤሴሎምን ልጅ መዓካን አገባ፤
እርሷም አብያ፣ ዓታይ፣ ዚዛ፣ ሰሎሚት
የተባሉትን ወለደችለት። [21]ሮብዓም መዓካን
ከሌሎቹ ሚስቶቹና ቁባቶቹ ይልቅ አብ
ልጦ ወደዳት። ባጠቃላይ ዐሥራ ስምንት
ሚስትና ስልሣ ቁባት፣ ሃያ ስምንት ወንድና
ሥልሳ ሴት ልጆች ነበሩት።
[22]ሮብዓም የመዓካን ልጅ አባያን ሊያ
ነግሠው ስለፈለገ ከልዑላን ወንድሞቹ
አልቆ ዋና አደረገው። [23]ከወንዶች ልጆቹም
ጥቂቱን በይሁዳና በብንያም አውራጃዎች
እንዲሁም በተመሸጉት ከተሞች ስለ ሾማ
ቸው፣ ዘዴኛነቱን አሳይቶአል። የሚያስ
ፈልጋቸውን በብዛት ሰጣቸው፤ ብዙ ሚስ
ቶችም አጋባቸው።

ሺሻቅ በኢየሩሳሌም ላይ ዘመተ

12፥9-16ተጓ ምብ— 1ነገ14፥21፡25-31

12 ሮብዓም መንግሥቱን ከመሠረተና
ካጸና በኋላ እርሱና እስራኤል[ቀ]
ሁሉ *የእግዚአብሔርን* ሕግ ተዉ። [2]*እግዚ
አብሔርን* ከመበደላቸው የተነሣም፣ ሮብዓም
በነገሠ በአምስተኛው ዓመት የግብፅ
ንጉሥ ሺሻቅ በኢየሩሳሌም ላይ ዘመተ።
[3]ከግብፅ አብረውት የመጡትን ዐሥራ ሁለት
ሺህ ሠረገላዎች፣ ስድሳ ሺ ፈረሰኞችና
ስፍር ቊጥር የሌላቸውን የሊብያ፣ የሱኪምና

[ቀ]1 በዜና ካልዕ መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ የይ
ሁዳ ክፍል ነው

10፥15 1ነገ11፥29፤ 2ዜና11፥4፤ 25፥16-20
10፥16 2ሳሙ20፥1፤ 1ዜና9፥1
10፥18 2ሳሙ20፥24፤ 1ነገ5፥14
11፥1 1ነገ12፥21
11፥2 1ነገ12፥22፤ 2ዜና12፥5-7፡15
11፥4 2ዜና28፥8-11
11፥10 ኢሱ10፥20፤ 2ዜና12፥4፤ 17፥2፡19፤21፥3
11፥14 ዘኍ35፥2-5፤1ዜና6፥81
11፥15 ዘሌ17፥7፤ 1ነገ12፥28፡31፤13፥33፤2ዜና13፥8
11፥16 2ዜና15፥9
11፥17 2ዜና12፥1
11፥20 1ነገ15፥2፤ 2ዜና12፥16፤13፥2
11፥21 ዘዳ17፥17
11፥22 ዘዳ21፥15-17
11፥23 2ዜና21፥3
12፥1 ቀኍ13፤ 1ዜና9፥1፤2ዜና1፥1፤ 7፥19፤11፥17
12፥2 1ነገ11፥40፤ 14፥22-24፤ 1ዜና5፥25
12፥3 ዘፍ10፥6፤ 2ዜና14፥9፤16፥8፤ ኢሳ18፥2፤ዳን11፥43፤ አሞ9፥7፤ናሆ3፥9

የኢትዮጵያ ወታደሮችን ይዞ፣ 4የተመሸጉትን
የይሁዳ ከተሞች በቁጥጥሩ ሥር በማድረግ
እስከ ኢየሩሳሌም ዘለቀ።
5ከዚህ በኋላ ነቢዩ ሸማያ ወደ ሮብዓምና
ሺሻቅን ፈርተው በኢየሩሳሌም ወደ ተሰበ
ሰቡት ወደ እስራኤል መሪዎች መጥቶ፣
“እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ ‘እናንተ
ትታችሁኛል፤ ስለዚህ እኔም በሺሻቅ እጅ
ትቼአችኋለሁ’ ” አላቸው።
6የእስራኤል መሪዎችና ንጉሡ ራሳቸ
ውን በማዋረድ፣ *“እግዚአብሔር* ጻድቅ ነው”
አሉ።
7*እግዚአብሔርም* ራሳቸውን እንዳዋረዱ
ባየ ጊዜ፣ *የእግዚአብሔር* ቃል እንዲህ ሲል
ወደ ሸማያ መጣ፤ “ራሳቸውን ዝቅ አድርገው
ስላዋረዱ እታደጋቸዋለሁ እንጂ አላጠፋቸ
ውም፤ ቊጣዬም በሺሻቅ እጅ በኢየሩ
ሳሌም ላይ አይፈስስም። 8ይሁን እንጂ
እኔን በማገልገልና የሌሎችን አገሮች ነገ
ሥታት በማገልገል መካከል ያለውን ልዩ
ነት ያውቁ ዘንድ፣ ለእርሱ ይገዛሉ።”
9የግብፅ ንጉሥ ሺሻቅ ኢየሩሳሌምን በወረረ
ጊዜ፣ የቤተ መቅደሱን ንብረትና የቤተ
መንግሥቱን ንብረት ዘርፎ ወሰደ፤ ሰሎሞን
ያሠራው የወርቅ ጋሻ ሳይቀር፣ እንዳለ ሁሉ
ንም አጋዘው። 10ንጉሥ ሮብዓምም በተወሰ
ዱት ፈንታ የናስ ጋሻዎች ሠርቶ፤ የቤተ
መንግሥቱን ቅጥር በሮች ለሚጠብቁ የዘብ
አለቆች በኀላፊነት ሰጠ። 11ንጉሡ ወደ *እግዚ
አብሔር* ቤተ መቅደስ በሚሄድበት ጊዜ
ሁሉ፣ ዘበኞቹ ጋሻዎቹን አንግበው ያጅቡት
ነበር፤ ከዚያም በኋላ ጋሻዎቹን ወደ ዘበኞች
ክፍል ይመልሱ ነበር።
12ሮብዓም ራሱን ዝቅ አድርጎ ስላዋረደ
የእግዚአብሔር ቊጣ ከእርሱ ተመለሰ፤ ፈጽሞም
አላጠፋውም፤ በይሁዳም ደግሞ በጥቂቱም
ቢሆን መልካም ነገር ተገኝቶ ነበር።
13ንጉሥ ሮብዓም በሚገባ ተደላድሎ
በኢየሩሳሌም በንጉሥነቱ ቀጠለ፣ ሲነ
ግሥ ዕድሜው አርባ አንድ ዓመት ነበር፤
እግዚአብሔር ስሙን በዚያ ለማኖር ከእስ
ራኤል ነገዶች ሁሉ በመረጣት በኢየሩሳ
ሌም ከተማ ተቀምጦም፣ ዐሥራ ሰባት ዓመት
ገዛ፤ እናቱም ናዕማ የምትባል አሞናዊት
ነበረች። 14*እግዚአብሔርን* ይሻ ዘንድ ልቡን
ስላላዘጋጀ ክፉ ነገር አደረገ።
15ሮብዓም በዘመነ መንግሥቱ ያከናወናቸው
ተግባሮች ሁሉ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ
ድረስ ነቢዩ ሸማያ በጻፈው የታሪክ መዝገብና
በባለ ራእዩ አዶ በዘገበው የትውልድ ሐረግ
ታሪክ የሚገኝ አይደለምን? በሮብዓምና በኢ
ዮርብዓም መካከል የማያቋርጥ ጦርነት

12፥4 2ዜና11፥10
12፥5 ዘዳ28፥15፤ 2ዜና11፥2
12፥6 ዘፀ9፥27፤ ዘሌ26፥41፤2ዜና6፥37፤ዕዝ9፥15፤ መዝ11፥7፤116፥5፤ ዳን9፥14
12፥7 ዘዳ9፥19፤ መዝ69፥24፤78፥38፤ ኤር7፥20፤42፥18፤ ሕዝ5፥13
12፥8 ዘዳ8፥48
12፥9 2ዜና9፥16
12፥12 1ነገ14፥13፤ 2ዜና6፥37፤19፥3
12፥13 ቊ1፤ ዘፀ20፥24፤ ዘዳ12፥5፤1ነገ2፥12
12፥15 2ዜና11፥2
12፥16 1ዜና3፥10፤ 2ዜና11፥20
13፥2 1ነገ15፥6፤ 2ዜና11፥20፤15፥16
13፥4 ኢሱ18፥22፤ 1ዜና11፥1
13፥5 ዘሌ2፥13፤ 2ሳሙ7፥13፤ 1ዜና17፥12
13፥6 1ነገ11፥26
13፥7 መሳ9፥4፤ 1ዜና29፥1
13፥8 ዘፀ32፥4፤ 1ሳሙ4፥3፤2ዜና9፥8፤ 11፥15
13፥9 ዘፀ29፥31፡ 35-36፤1ነገ12፥31፤ 2ዜና11፥14-15፤ ኤር2፥11፤ገላ4፥8
13፥11 ዘፀ25፥6፡ 37፤29፥39፤ 1ዜና9፥32፤2ዜና2፥4

ነበር። 16ሮብዓም እንደ አባቶቹ ሁሉ አን
ቀላፋ፤ በዳዊትም ከተማ ተቀበረ፤ ልጁ አብያም
በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አብያ

13፥1-2፡22-14፥1 ተጓ ምብ—1ነገ15፥1-2፡6-8

13 ኢዮርብዓም በነገሠ በዐሥራ ስምን
ተኛው ዓመት አብያ በይሁዳ ነገሠ።
2በኢየሩሳሌም ተቀምጦም ሦስት ዓመት ገዛ።
እናቱ ሚካያ[ሀ] ትባላለች፤ እርሷም የገብዓ
ተወላጅ የኡርኤል ልጅ ነበረች።
በአብያና በኢዮርብዓምም መካከል ጦር
ነት ነበር። 3አብያ አራት መቶ ሺህ ብርቱ
ተዋጊዎች ይዞ ዘመተ፤ ኢዮርብዓምም ስም
ንት መቶ ሺህ ብርቱ ተዋጊዎች ይዞ በመ
ውጣት ጠበቀው።
4አብያ በኰረብታማው በኤፍሬም አገር
በጽማራይም ተራራ ላይ ቆሞ፣ እንዲህ አለ፤
“ኢዮርብዓምና እስራኤል ሁሉ አድምጡኝ!
5የእስራኤል *አምላክ* እግዚአብሔር ዳዊትና ዘሮቹ
በእስራኤል ላይ ለዘላለም እንዲነግሡ በጨው
ኪዳን የሰጣቸው መሆኑን አታውቁምን?
6የዳዊት ልጅ የሰሎሞን ባሪያ የነበረው የናባጥ
ልጅ ኢዮርብዓም ግን በጌታው ላይ ዐመፀ።
7የሰሎሞን ልጅ ሮብዓም ገና ሕፃን ሳለ፣
ምንም ማድረግ በማይችልበትና እነርሱንም
ለመቋቋም አቅሙ በማይፈቅድለት ጊዜ
የማይረቡ ጥቂት ወሮበሎች በዙሪያው ተሰ
በሰቡበት፣ በረቱበትም።
8“አሁንም እናንተ በዳዊት ዘርዐ-ትው
ልድ እጅ ያለውን *የእግዚአብሔርን* መን
ግሥት ልትቋቋሙ አስባችኋል። በእርግ
ጥም በሰራዊት ረገድ እጅግ ብዙ ናችሁ፤
አማልክቶቻችሁ ይሆኑ ዘንድ ኢዮርብዓም
የሠራቸውንም የወርቅ ጥጆች ይዛችኋል።
9ደግሞስ የአሮን ልጆች የሆኑትን ካህናትና
ሌዋውያን አባርራችሁ፣ ሌሎች ሕዝቦች
እንደሚያደርጉት ሁሉ፣ እናንተም የራሳች
ሁን ካህናት አልሾማችሁምን? አንድ ኮር
ማና ሰባት አውራ በግ ይዞ ራሱን ለመ
ቀደስ የሚመጣ ማናቸውም ሰው አማልክት
ላልሆኑ ለእነዚያ ጣዖታት ካህን ይሆናል።
10“ለእኛ ግን አምላካችን እግዚአብሔር
ነው፤ እርሱንም አልተውነውም፤ *እግዚአብሔርን*
በማገልገል ላይ ያሉት ካህናት የአሮን ልጆች
ሲሆኑ፣ ረዳቶቻቸውም ሌዋውያኑ ናቸው።
11እነርሱም በየጧቱና በየማታው የሚቃጠል
መሥዋዕትና ሽታው ደስ የሚያሰኝ ዕጣን
ለእግዚአብሔር ያቀርባሉ፤ የገጹን ኅብስት
በሥርዐቱ መሠረት በንጹው ጠረጴዛ ላይ ያኖ
ራሉ፤ በየማታውም በወርቁ መቅረዝ ላይ

[ሀ]2 ብዙ የሰብዓ ሊቃናት ትርጒሞች የሱርስቱ ቅጂ (እንዲሁም
2ዜና 11፥20 እና 1ነገ15፥2) ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ዕብራ
ይስጡ ግን፣ ሚካያ ይላል።

ያሉትን ቀንዲሎች ያበራሉ፤ እኛም የአም
ላካችንን የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንፈጽማ
ለን፤ እናንተ ግን ትታችሁታል። 12እግዚአብሔር
ከእኛ ጋር ነው፤ መሪአችንም እርሱ ነው።
መለከት የያዙ ካህናቱም የጦርነቱን ድምፅ
በእናንተ ላይ ያሰማሉ። እናንተ የእስራኤል
ሰዎች ሆይ፤ አይቀናችሁምና፣ ከአባቶቻችሁ
አምላክ ከእግዚአብሔር ጋር አትዋጉ።”
13በዚህ ጊዜ ኢዮርብዓም ከሰራዊቱ ከፊ
ሉን ከይሁዳ ሰራዊት በስተ ጀርባ እንዲ
ያደፍጡ ላከ፤ የቀረውም ሰራዊት ከእርሱ
ጋር የይሁዳን ሰራዊት ፊት ለፊት እንዲ
ገጥሙ አደረገ። 14የይሁዳም ሰዎች ዙሪያቸ
ውን ሲመለከቱ ከፊትና ከኋላ መከበባቸ
ውን አዩ፤ ወደ እግዚአብሔርም ጮኹ፤ ካህና
ቱም መለከታቸውን ነፉ። 15የይሁዳም
ሰዎች በፉከራ የጦርነት ድምፅ አሰሙ፤ እግዚ
አብሔር ኢዮርብዓምንና እስራኤልን ሁሉ በአ
ብያና በይሁዳ ፊት ፈጽሞ መታቸው። 16እስራ
ኤላውያን ከይሁዳ ፊት ሸሹ፤ እግዚአብሔ
ርም በእጃቸው አሳልፎ ሰጣቸው። 17አብያና
ሰዎቹም ከባድ ጉዳት አደረሱባቸው፤ ከዚህ
የተነሣም ከእስራኤል ብርቱ ተዋጊዎች መካ
ከል አምስት መቶ ሺህ ሰዎች ተገደሉ።
18በጦርነቱም የእስራኤል ሰዎች ተዋረዱ፣
የይሁዳ ሰዎች ግን በአባቶቻቸው አምላክ በእ
ግዚአብሔር ታምነዋልና ድል ነሡ።
19አብያም ኢዮርብዓምን አሳድዶ የቤ
ቴልን፣ የይሻናንና የዔፍሮንን ከተሞች
ከነመንደሮቻቸው ወሰደበት። 20ኢዮርብዓም
በአብያ ዘመን እንደ ገና ሊያንሠራራ አል
ቻለም፤ ከዚያም እግዚአብሔር ስለ ቀሠፈው
ሞተ።
21አብያ ግን ይበልጥ እየበረታ ሄደ፤ ዐሥራ
አራት ሚስቶች አግብቶም ሃያ ሁለት ወን
ዶችና ዐሥራ ስድስት ሴቶች ልጆች ነበሩት።
22በአብያ ዘመን የተከናወነው ተግባር፣
እርሱ የፈጸመውና የተናገረው ሁሉ በነቢ
ዩ በአዶ የታሪክ መዛግብት ተጽፎአል።

14 አብያ እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤
በዳዊትም ከተማ ተቀበረ፤ ልጁም
አሳ በእርሱ ፈንታ ነገሠ፤ በዘመኑም በም
ድሪቱ ለዐሥር ዓመት ሰላም ሆነ።

የይሁዳ ንጉሥ አሳ

14፥2-3ተጓ ምብ—1ነገ15፥11-12

2አሳ በአምላኩ በእግዚአብሔር ፊት መልካ
ምና ቅን የሆነውን ነገር አደረገ፤ 3ባዕዳን
መሠዊያዎችንና ማምለኪያ ኰረብታዎችን
አስወገደ፤ ማምለኪያ ዐምዶችን አፈረሰ፤
አሼራ ለተባለች ጣዖት አምላክ የቆሙ የዕን
ጨት ቅርጽ ምስሎችንም† ቈራረጠ፤ 4የአባ
ቶቻቸውን አምላክ እግዚአብሔርን እንዲፈልጉ፣
ሕጉንና ትእዛዙንም እንዲፈጽሙ የይሁ
ዳን ሕዝብ አዘዘ። 5ከእያንዳንዱም የይሁዳ
ከተሞች የማምለኪያ ኰረብታዎችንና የዕ
ጣን መሠዊያዎችን አስወገደ፤ መንግሥ
ቱም በእርሱ አገዛዝ ዘመን ሰላም አገኘች።
6በምድሪቱ ሰላም ስለ ሰፈነ፣ በይሁዳ የተ
መሸጉ ከተሞችን ሠራ። እግዚአብሔር ዕረ
ፍት ስለ ሰጠውም፣ በዘመኑ የተዋጋው ማንም
አልነበረም።
7እርሱም ለይሁዳ ሕዝብ እንዲህ አላቸው፤
“እነዚህን ከተሞች እንሥራ፤ ማማ፣ መዝጊያና
መወርወሪያ ያላቸውን ቅጥሮች በዙሪያቸው
እናብጅ። አምላካችንን እግዚአብሔርን ስለ
ፈለግነው ምድሪቱ አሁንም የኛው ናት፤
እኛ ፈለግነው፤ እርሱም በሁሉም አቅጣጫ
ዕረፍት ሰጠን” እነርሱም ሠሩ፤ ተከናወነላ
ቸውም።
8አሳ ታላላቅ ጋሻና ጦር የያዙ ሦስት
መቶ ሺህ የይሁዳ ሰዎች እንዲሁም ጋሻና
ቀስት የያዙ ሁለት መቶ ሰማንያ ሺህ የብ
ንያም ሰዎች ነበሩት፤ እነዚህ ሁሉ ብርቱ
ተዋጊዎች ነበሩ።
9ኢትዮጵያዊው ዝሪ አንድ ሚሊዮን‡ ሰራ
ዊትና ሦስት መቶ ሠረገላ ይዞ በመውጣት
እስከ መሪሳ ድረስ መጣባቸው። 10አሳም ሊገ
ጥመው ወጣ፤ መሪሳ አጠገብ ባለው በጽፋታ
ሸለቆም የውጊያ ቦታ ቦታቸውን ያዙ።
11በዚህ ጊዜ አሳ ወደ አምላኩ ወደ እግዚ
አብሔር እንዲህ ሲል ጮኸ፤ “እግዚአብሔር
ሆይ፤ ደካሞችን ከኀይለኞች የሚታደግ
እንደ አንተ ያለ ማንም የለም፤ አምላካችን
እግዚአብሔር ሆይ፤ በአንተ ታምነናልና፣
ይህን ታላቅ ሰራዊት በስምህ እንገጥመዋለን፤
እግዚአብሔር ሆይ፤ አምላካችን አንተ ነህ፤ ሰውም
አያሸንፍህም።”
12እግዚአብሔርም ኢትዮጵያውያንን በአሳና
በይሁዳ ፊት መታቸው፤ ኢትዮጵያውያኑም
ሸሹ፤ 13አሳና ሰራዊቱም እስከ ጌራራ ድረስ
አሳደዷቸው፤ እጅግ ብዙ ቍጥር ያላቸው
ኢትዮጵያውያን ስለወደቁም፣ ሊያንሰራሩ
አልቻሉም፤ በሰራዊቱም ፊት ተደመሰሱ።
የይሁዳም ሰዎች እጅግ ብዙ ምርኮ ወሰዱ።
14በጌራራ ዙሪያ ባሉት ከተሞች ሁሉ ላይ
ታላቅ ድንጋጤ ከእግዚአብሔር ዘንድ ስለ
ወደቀባቸው ከተሞቹን ሁሉ አጠፏቸው፤
እጅግ ብዙ ምርኮም በዚያ ስለ ነበር፣ በዘ
በዟቸው። 15እንዲሁም በእረኞች ሰፈር ላይ
አደጋ ጥለው እጅግ ብዙ በጎች፣ ፍየሎችና
ግመሎች ማረኩ ወደ ኢየሩሳሌምም ተመለሱ።

13፥12 ዘኍ10፥8-9፤መሳ2፥15፤ ኢዮ9፥4፤ ምሳ21፥30፤29፥1፤ ሐሥ5፥39
13፥13 ኢሱ8፥9፤ 2ዜና20፥22
13፥14 1ዜና5፥20፤ 2ዜና14፥11፤18፥31
13፥15 1ዜና9፥1
13፥16 2ዜና16፥8
13፥18 2ዜና14፥11፤16፥7፤ መዝ22፥5
14፥2 2ዜና21፥12
14፥3 ዘፀ23፥24፤ 34፥13፤መሳ2፥2
14፥4 1ዜና16፥11
14፥5 1ነገ15፥14፤ ኢሳ27፥9፤ሕዝ6፥4
14፥6 1ዜና22፥9
14፥7 1ዜና22፥9
14፥8 1ዜና21፥1
14፥9 ዘፍ10፥8-9፤2ዜና11፥8፤ 12፥3፤24፥24
14፥11 1ሳሙ17፥45፤1ነገ8፥44፤ 2ዜና13፥14፡18፤ 25፥8፤ መዝ9፥19፤ 60፥11-12፤79፥9
14፥12 1ነገ8፥45
14፥13 ዘፍ10፥19፤ 2ሳሙ22፥38፤ 2ዜና15፥11፡18፤ ነህ9፥24፤ መዝ44፥2፡19፤ 135፥10
14፥14 ዘፍ35፥5፤ ዘዳ2፥25፤11፥25

†3 በሁለተኛው የዜና መዋዕል መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ አሼራ የምትባለው ጣዖት አምላክ ምስል ነው።
‡9 ዕብራይስጡ አእላፍ ወይም እልፍ ጊዜ እልፍ ይላል።

ንጉሥ አሳ ያደረገው ተሐድሶ

15፥16-19ተጓ ምብ—1ነገ15፥13-16

15 የእግዚአብሔር መንፈስ በዖዴድ ልጅ በአዛርያስ ላይ መጣ:: 2እርሱም አሳን ሊገናኘው ወጣ፤ እንዲህም አለው፤ አሳ፣ እናንተም ይሁዳና ብንያም ሁሉ ሆይ፤ አድምጡኝ፤ እናንተ ከእግዚአብሔር ጋር ስትሆኑ፣ እርሱም ከእናንተ ጋር ይሆናል፤ ብትፈልጉት ይገኝላችኋል፤ ብትተውት ግን፣ ይተዋችኋል:: 3እስራኤል ያለ እውነተኛ አምላክ፣ ያለ አስተማሪ ካህንና ያለ ሕግ ብዙ ዘመን አሳልፈዋል:: 4በመከራቸው ጊዜ ግን፣ ወደ እስራኤል አምላክ ወደ እግዚአብሔር ተመልሰው ፈለጉት፤ እርሱም ተገኘላቸው:: 5በዚያን ዘመን በምድር ነዋሪዎች ሁሉ ዘንድ ታላቅ ሁከት ስለ ነበር፣ በሰላም ወጥቶ መግባት አስተማማኝ አልነበረም:: 6እግዚአብሔር በተለያየ መከራ ያስጨንቃቸው ስለ ነበር፣ አንዱ መንግሥት በሌላው መንግሥት፣ አንዱም ከተማ በሌላው ከተማ ይደመሰስ ነበር:: 7እናንተ ግን የድካማችሁን ዋጋ ስለምታገኙ በርቱ፤ እጃችሁም አይላላ::”

8አሳ ይህን ቃልና የነቢዩን የዖዴድን ልጅ[ጎ] የዓዛርያስን ትንቢት በሰማ ጊዜ በረታ:: ከመላው ይሁዳና ከብንያም ምድር፣ በኤፍሬምም ኰረብታዎች ላይ ከያዛቸው ከተ ሞች አስጸያፊዎቹን ጣዖታት አስወገደ:: ከእግዚአብሔር መቅደስ ሰበሰብ ፊት ለፊት የነበረውንም የእግዚአብሔር መሠዊያ አደሰ::

9አምላኩ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር መሆኑን ባዩ ጊዜ፣ ከእስራኤል ብዙ ሰዎች እርሱን ተጠግተው ነበር፤ እርሱም ይሁዳንና ብንያምን እንዲሁም ከኤፍሬም፣ ከምናሴና ከስምዖን መጥተው ከእነርሱ ጋር የተቀመጡትን ሰበሰበ::

10እነርሱም በአሳ ዘመነ መንግሥት በዐሥራ አምስተኛው ዓመት፣ በሦስተኛው ወር በኢየሩሳሌም ተሰበሰቡ:: 11በዚያን ጊዜ በምርኮ ካመጡት ውስጥ ሰባት መቶ በሬ፣ ሰባት ሺ በግና ፍየል ለእግዚአብሔር ሠዉ:: 12የአባቶቻቸውንም አምላክ እግዚአብሔርን በፍጹም ልባቸውና በፍጹም ነፍሳቸው ይሹ ዘንድ ቃል ኪዳን አደረጉ:: 13የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን የማይፈልግ ሁሉ ግን፣ ትንሽም ሆነ ትልቅ፣ ወንድም ሆነ ሴት እንዲገደል አደረጉ:: 14ይህንንም በታላቅ ድምፅ፣ በእልልታ፣ በእምቢልታና በመለከት ድምፅ ለእግዚአብሔር ማሉ:: 15በፍጹም ልባቸው ስለማሉም የይሁዳ ሕዝብ በመሐላው ደስ ተሰኙ:: እግዚአብሔርን ከልብ ፈለጉት፤ እርሱም ተገኘላቸው፤ ስለዚህ እግዚአብሔር በሁሉም አቅጣጫ ዕረፍት ሰጣቸው::

16እንዲሁም ንጉሥ አሳ አያቱን ማዓካን ለአስጸያፊዋ የአሼራ ጣዖት ዐምድ ስላቆመች ከእቴጌነት ክብሯ ሻራት:: አሳም ዐምዱን ቈርጦ በመሰባበር በቄድሮን ሸለቆ አቃጠለው:: 17ምንም እንኳ ማምለኪያ ኰረብታዎችን ሙሉ በሙሉ ከእስራኤል ባያስወግድም፣ የአሳ ልብ በዘመኑ ሁሉ ፈጽሞ ለእግዚአብሔር የተገዛ ነበር:: 18እርሱና አባቱ የቀደሱትን ብሩን፣ ወርቁንና ልዩ ልዩ ዕቃ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አገባ::

19እስከ ሠላሳ አምስተኛው የአሳ ዘመነ መንግሥት ድረስ ምንም ዐይነት ጦርነት አልነበረም::

የአሳ የመጨረሻ ዓመታት

16፥1-6ተጓ ምብ - 1ነገ15፥17-22
16፥11-17፥1ተጓ ምብ —1ነገ15፥23-24

16 አሳ በነገሠ በሠላሳ ስድስተኛው ዓመት፣ የእስራኤል ንጉሥ ባኦስ በይሁዳ ላይ ዘምቶ፣ ከእስራኤል ንጉሥ ከአሳ ግዛት ማንም እንዳይወጣ፣ ወደዚያም ማንም እንደይገባ ለመከልከል ራማን መሸገ::

2አሳም ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስና ከራሱም ቤተ መንግሥት ግምጃ ቤቶች ብርና ወርቅ ወስዶ በደማስቆ ተቀምጦ ይገዛ ለነበረው ለሶርያ ንጉሥ ለወልደ አዴር ላከ፤ 3ከዚያም “ቀድሞ በአባቴና በአባትህ መካከል እንደ ነበረው ሁሉ፣ ዛሬም በእኔና በአንተ መካከል የስምምነት ውል ይኑረን፤ እነሆ፤ ብርና ወርቅ ልኬልሃለሁ፤ ከእኔ ተመልሶ ይሄድ ዘንድ ከባኦስ ጋር ያደረግኸውን የስምምነት ውል አፍርስ” አለው::

4ወልደአዴር የንጉሥ አሳን ሐሳብ ተቀበለ፤ የጦር አዛዦቹንም በእስራኤል ከተሞች ላይ አዘመተ:: እነርሱ ዒዮንን፣ ዳንን፣ አቤል ማይምንና የንፍታሌምን የዕቃ ግምጃ ቤት ከተሞች ሁሉ ድል አድርገው ያዙ:: 5ባኦስ ይህን በሰማ ጊዜ ራማን መገንባቱን አቆመ፤ ሥራውንም አቋረጠ:: 6ንጉሥ አሳም የይሁዳን ሰዎች ሁሉ አመጣቸው፤ እነርሱም ባኦስ ይሠራበት የነበረውን ድንጋይና እንጨት ወሰዱ፤ አሳም ጌባንና ምጽጳን ሠራባት::

7በዚያን ጊዜም ባለ ራእዩ አናኒ ወደ ይሁዳ ንጉሥ ወደ አሳ መጥቶ እንዲህ አለው፤ “በአምላክህ በእግዚአብሔር ሳይሆን በሶርያ ንጉሥ ስለ ታመንህ፣ የሶርያ ንጉሥ ሰራዊት ከእጅህ አምልጦአል:: 8ኢትዮጵያውያንና ሊቢያውያን ብዙ ቍጥር ካላቸው ሠረገላዎቻቸውና[ኀ] ፈረሶቻቸው ጋር ኀያል ሰራዊት

15፥1 ዘኍ11፥25፡26
15፥2 ዘዳ31፥17፤ 1ዜና28፥9፤ 2ዜና7፥14፤20፥17፤ መዝ78፥34፤ ኢሳ45፥19፤ 55፥6፤ኤር29፥13፤ ሆሴ3፥5፤ያዕ4፥8
15፥3 ዘሌ10፥11፤ ሰቆ2፥9፤አሞ8፥11
15፥4 ዘዳ4፥29
15፥5 መሳ5፥6፤ 19፥20፤ዘካ8፥10
15፥6 ኢሳ19፥2፤ ማቴ24፥7፤ማር13፥8፤ ሉቃ21፥10
15፥7 ኢሱ1፥7፡ 9፤1ሳሙ24፥19፤ መዝ18፥20፤58፥11፤ ምሳ14፥14፤ ኤር31፥16
15፥8 1ነገ8፥64፤ 15፥12፤2ዜና8፥12፤ 17፥2
15፥9 2ዜና11፥16-17
15፥10 ዘሌ23፥15-21
15፥11 2ዜና14፥13
15፥12 2ነገ11፥17፤ 1ዜና16፥11
15፥13 ዘፀ22፥20፤ ዘዳ13፥9-16
15፥15 ዘዳ4፥29፤ 1ዜና22፥9
15፥16 ዘፀ34፥13፤ 2ሳሙ15፥23፤ 1ነገ2፥19፤2ዜና13፥2
15፥18 2ዜና14፥13
16፥1 2ነገ9፥9፤ ኤር41፥9
16፥2 2ዜና19፥1-20፡37፤22፥1-9
16፥3 2ዜና20፥35፤ 25፥7
16፥4 2ነገ15፥29
16፥6 ኤር41፥9
16፥7 1ነገ16፥1፤ 2ዜና13፥18
16፥8 ዘፍ10፥6፡ 8-9፤2ዜና12፥3፤ 13፥16፤24፥24
16፥9 1ሳሙ13፥13፤ 1ነገ15፥6፤ 2ዜና19፥2፤25፥7፤ 28፥16-21፤ ኢዮ24፥23፤ መዝ33፥13-15፤ ምሳ15፥3፤ኤር16፥17፤ ዘካ3፥9፤4፥10

[ጎ]8 የቡልጌትና የሱርስቱ ቅጅ (እንዲሁም ቍጥር1) ከዚህ ጋር ይስማማል፤ ዕብራይስጡ ግን የዖዴድን ልጅ የሚለውን አይ ጨምርም::
[ኀ]8 ወይም ሠረገለኞች

አልነበሩምን? ይሁን እንጂ በእግዚአብሔር
ስለ ታመንህ በእጅህ አሳልፎ ሰጠህ፤ 9በፍጹም
ልባቸው የሚታመኑበትን ለማበርታት የእግ
ዚአብሔር ዐይኖች በምድር ሁሉ ላይ ይመ
ለከታሉና። የሞኝነት ሥራ ስለ ሠራህ ከእ
ንግዲህ ወዲያ ጦርነት አይለይህም።
10ከዚህ የተነሣም አሳ ባለ ራእዩን ተቈጣው፤
በጣም ስለ ተናደደም እስር ቤት አስገባው።
በዚያን ጊዜም አሳ አንዳንድ ሰዎችን ክፉኛ
አስጨነቃቸው።
11በአሳ ዘመነ መንግሥት ከመጀመሪያ
እስከ መጨረሻ የተከናወነው ሥራ በይሁዳና
በእስራኤል ነገሥታት የታሪክ መዛግብት
ተጽፎአል። 12አሳ በነገሠ በሠላሳ ዘጠነኛው
ዓመት እግሮቹን ክፉኛ ታመመ፤ ሕመሙ
ቢጸናበትም እንኳ፣ በዚያ ሁሉ ሕመም የባለ
መድኀኒቶችን እንጂ የእግዚአብሔርን ርዳታ
አልፈለገም። 13አሳም በነገሠ በአርባ አንደ
ኛው ዓመት ሞተ፤ እንደ አባቶቹም ሁሉ
አንቀላፋ። 14በዳዊት ከተማ ከዐለት አስፈል
ፍሎ ለራሱ ባሠራውም መቃብር ቀበሩት።
በቅመማ ቅመምና በልዩ ልዩ ጣፋጭ ሽቱ
ዎች በተሞላ ቃሬዛ ላይ አኖሩት፤ ስለ
ክብሩም ትልቅ እሳት አነደዱ።

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሣፍጥ

17 ልጁ ኢዮሣፍጥ በእርሱ ፈንታ ነገሠ፤
በእስራኤል ላይ በረታ። 2እርሱም
በተመሸጉት የይሁዳ ከተሞች ሁሉ ውስጥ
ወታደር አኖረ፤ እንዲሁም በይሁዳ ምድርና
አባቱ አሳ በያዛቸው በኤፍሬም መንደሮች
ዘበኞች አስቀመጠ።
3በለጋነት ዕድሜው አባቱ ዳዊት በሄደበት
መንገድ ስለሄደ፣ እግዚአብሔር ከኢዮሣፍጥ
ጋር ነበር፤ የበኣልንም አማልክት አልጠየ
ቀም፤ 4ነገር ግን ከእስራኤል ድርጊት ይልቅ፣
የአባቱን አምላክ ፈለገ፤ ትእዛዛቱንም ተከተለ።
5እግዚአብሔርም መንግሥቱን በእጁ አጸናለት፤
መላው ይሁዳም ስጦታ አመጣለት፤ ከዚህ
የተነሣም ታላቅ ብልጽግናና ክብር አገኘ።
6ልቡም በእግዚአብሔር መንገድ የጸና ነበር፤
እንደዚሁም ማምለኪያ ኰረብታዎችንና የአ
ሼራ ዐምዶችን ከይሁዳ አስወገደ።
7በነገሠ በሦስተኛው ዓመት በይሁዳ ከተ
ሞች ያስተምሩ ዘንድ ሹማምቱን ማለትም
ቤን ኀይልን፣ አብድያስን፣ ዘካርያስን፣ ናትና
ኤልንና ሚካያን ላካቸው። 8ከእነዚህም ጋር
ጥቂት ሌዋውያን ነበሩ፤ ስማቸውም፦ ሸማያ፣
ነታንያ፣ ዝባድያ፣ አሣሄል፣ ሰሚራሞት፣ ዮና
ትን፣ አዶንያስ፣ ጦብያና ጦባዶንያ ነበር።
ካህናቱ ደግሞ ኢሊሳማና ኢዮራም ነበሩ።
9እነርሱም የእግዚአብሔርን የሕጉን መጽ
ሐፍ ይዘው በመሄድ በይሁዳ ሁሉ ላለው

16፥10 1ነገ22፥27
16፥12 2ዜና7፥14፤ 21፥18፤26፥19፤ መዝ103፥3፤ ኤር17፥5-6
16፥14 ዘፍ50፥2፡5፤ 2ዜና21፥19፤ ኤር34፥5
17፥1 1ነገ2፥12
17፥2 2ዜና11፥10፤ 2ዜና15፥8
17፥3 1ነገ22፥43
17፥4 2ዜና22፥9
17፥5 1ሳሙ10፥27፤ 2ዜና18፥1
17፥6 ዘፀ34፥13፤ 1ነገ 8፥61፤ 15፥14፤2ዜና19፥3፤ 20፥33፤21፥12
17፥7 ዘሌ10፥11፤ ዘዳ6፥4-9፤2ዜና 19፥4-11፤35፥3፤ ነህ8፥7፤ሚል2፥7
17፥8 2ዜና19፥8፤ ነህ8፥7-8፤ሆሴ4፥6
17፥9 ዘዳ28፥61
17፥10 ዘፍ35፥5፤ ዘዳ2፥25
17፥11 2ዜና9፥14፤ 21፥16
17፥14 2ሳሙ24፥2
17፥16 መሳ5፥9
17፥17 ዘኍ1፥36
17፥19 2ዜና11፥ 10 ፤25፥5
18፥1 2ዜና17፥5፤ 19፥1-3፤21፥6፤22፥3

ሕዝብ አስተማሩ፤ በይሁዳ ከተሞች ሁሉ
በመዘዋወርም ሕዝቡን አስተማሩ።
10በይሁዳ ዙሪያ ባሉ ነገሥታት ሁሉ ላይ
ከእግዚአብሔር ዘንድ ፍርሀት ስለወደቀባቸው
ኢዮሣፍጥን አልተዋጉትም። 11ከፍልስጥኤማው
ያንም አንዳንዶቹ እጅ መንሻ አመጡለት፤
ጥሬ ብርም ገበሩለት፤ ዐረቦችም ሰባት ሺህ
ሰባት መቶ አውራ በግና ሰባት ሺህ ሰባት
መቶ አውራ ፍየል መንጋ አመጡለት።
12ኢዮሣፍጥም እያየለ ሄደ፤ በይሁዳም
ምሽጎችና የዕቃ ማከማቻ ከተሞች ሠራ።
13በይሁዳም ከተሞች እጅግ ብዙ ስንቅና ትጥቅ
ነበረው። ደግሞም በቂ ልምድ ያላቸውን
ተዋጊዎች በኢየሩሳሌም አስቀመጠ። 14እነር
ሱም በየቤተ ሰቦቻቸው ሲመዘገቡ እንደሚከ
ተለው ነው፤ ከይሁዳ የየሻለቃው አዛዦች፣
አዛዡ ዓድና ከሦስት መቶ ሺ ተዋጊዎች
ጋር፤ 15ከእርሱ ቀጥሎም አዛዡ የሆሐ
ናን ከሁለት መቶ ሰማንያ ሺህ ጋር፤
16ከዚያ ቀጥሎም ለእግዚአብሔር አገልግሎት
በፈቃደኝነት ራሱን የሰጠው የዝክሪ ልጅ
ዓማስያ ከሁለት መቶ ሺህ ተዋጊዎች ጋር፤
17ከብንያምም ጀግናው ወታደር ኤሊዳሄ
ቀስትና ጋሻ ከያዙ ከሁለት መቶ ሺ ሰዎች ጋር፤
18ቀጥሎም ዮዛባት ለጦርነት ዝግጁ ከሆኑ
ከአንድ መቶ ሰማንያ ሺህ ሰዎች ጋር፤
19እነዚህ እንግዲህ በመላው ይሁዳ በተመሸጉት
ከተሞች ካስቀመጣቸው ሌላ፣ ንጉሡን ያገለግሉ
የነበሩ ሰዎች ናቸው።

ሚካያ በአክዓብ ላይ ትንቢት ተናገረ

18፥1-27ተጓ ምብ—1ነገ22፥1-28

18 ኢዮሣፍጥ ታላቅ ሀብትና ክብር
ባገኘ ጊዜ ከአክዓብ ጋር በጋብቻ
ተሳሰረ። 2ከጥቂት ዓመታት በኋላም አክዓ
ብን ሊጎበኝ ወደ ሰማርያ ወረደ። አክዓብም
ለእርሱና አብሮት ለነበረው ሕዝብ ብዙ
በግና በሬ ዐረደ፤ ከዚያም በሬማት ዘገለዓድ
ላይ አደጋ እንዲጥል አግባባው። 3የእስራኤል
ንጉሥ አክዓብም የይሁዳን ንጉሥ ኢዮሣፍ
ጥን፣ "ሬማት ዘገለዓድን ለመውጋት አብረኸኝ
ትሄዳለህን?" ሲል ጠየቀው።
ኢዮሣፍጥም፣ "እኔ እንደ አንተው ነኝ፤ ሕዝ
ቤም እንደ ሕዝብህ ነው፤ በጦርነቱ አብረ
ናችሁ እንሰለፋለን" ሲል መለሰለት። 4ደግ
ሞም ኢዮሣፍጥ የእስራኤልን ንጉሥ፣ "አስ
ቀድመህ ግን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ጠይቅ"
አለው።
5ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥ አራት መቶ
ነቢያትን በአንድነት ሰብስቦ፣ "ሬማት ዘገለዓ
ድን ለመውጋት ልሂድን ወይስ ልቅር?" ሲል
ጠየቃቸው።
እነርሱም፣ "እግዚአብሔር በንጉሡ እጅ

አሳልፎ ይሰጣታልና ሂድ” ብለው መለሱለት::
6ኢዮሣፍጥ ግን፣ “እንጠይቀው ዘንድ ሌላ
የእግዚአብሔር ነቢይ እዚህ የለምን?” አለ::
7የእስራኤልም ንጉሥ ለኢዮሣፍጥ፣ “መኖሩ
ንማ በእርሱ አማካይነት የእግዚአብሔርን
ፈቃድ የምንጠይቅበት አንድ ሰው አሁንም
አለ፤ ነገር ግን ምን ጊዜም ቢሆን ስለ እኔ
ክፉ እንጂ ደግ ትንቢት ስለማይናገር እጠ
ላዋለሁ፤ እርሱም የይምላ ልጅ ሚካያ ነው”
ሲል መለሰ::
ኢዮሳፍጥም፣ “ንጉሥ እንዲህ ማለት አይ
ገባውም” አለው::
8የእስራኤልም ንጉሥ ከሹማምቱ አን
ዱን ጠርቶ “ሂድና የይምላን ልጅ ሚካያን
በፍጥነት አምጣው” አለው::
9የእስራኤል ንጉሥና የይሁዳ ንጉሥ ኢዮ
ሣፍጥ ልብሰ መንግሥታቸውን ለብሰው፣
በሰማርያ ቅጥር በር መግቢያ አጠገብ
ባለው ዐውድማ ላይ በየዙፋናቸው ተቀ
ምጠው፣ ነቢያቱ ሁሉ በፊታቸው ትንቢት
ይናገሩ ነበር:: 10የክንዓና ልጅ ሴዴቅያስም
የብረት ቀንዶች ሠርቶ፣ “እግዚአብሔር እን
ዲህ ይላል፤ ‘ሶርያውያን እስኪጠፉ ድረስ
በእነዚህ ትወጋቸዋለህ” አለ::
11ሌሎቹ ነቢያት ሁሉ፣ “እግዚአብሔር
በንጉሡ እጅ አሳልፎ ይሰጣታልና፣ በሬማት
ገለዓድ ላይ አደጋ ጣልባት” በማለት ተመ
ሳሳይ ትንቢት ይናገሩ ነበር::
12ሚካያን ሊጠራ ሄዶ የነበረውም መል
እክተኛ፣ “እነሆ፣ ሌሎቹ ነቢያት በአንድ
አፍ ሆነው፣ ንጉሡ ድል እንደሚያደርግ
እየተ ነበዩ ነው፤ ያንተም ቃል እንደቃላቸው
ይሁን፤ ንጉሡን ደስ የሚያሰኘውን ተናገር”
አለው::
13ሚካያ ግን፣ “ሕያው እግዚአብሔርን! አም
ላኬ የሚለውን ብቻ እናገራለሁ” አለ::
14እዚያ በደረሰም ጊዜ ንጉሡ፣ “ሚካያ
ሆይ፤ ሬማት ዘገለዓድን ለመውጋት እንሂድ
ወይስ ልቅር?” ሲል ጠየቀው::
እርሱም መልሶ፣ “ሂዱና ድል አድርጉ፤
በእጃችሁ አልፈው ይሰጣሉና” አለው::
15ንጉሡም፣ “ከእውነት በቀር ምንም ነገር
በእግዚአብሔር ስም እንዳትነግረኝ ስንት
ጊዜ አምልሃለሁ?” አለው::
16ከዚያም ሚካያ “እስራኤል ሁሉ እረኛ
እንደሌላቸው በጎች በተራሮች ላይ ተበታ
ትነው አየሁ፤ እግዚአብሔርም፣ ‘እነዚህ ሰዎች
ጌታ የላቸውም፤ እያንዳንዱም በሰላም ወደ
የቤቱ ይመለስ’ ብሎአል” ሲል መለሰ::
17የእስራኤልም ንጉሥ ኢዮሣፍጥን፣ “ስለ
እኔ ክፉ ብቻ እንጂ፣ ደግ ትንቢት እንደማ
ይናገር አልነገርሁህምን?” አለው::
18ሚካያም በመቀጠል እንዲህ አለ፤ “እን
ግዲህ የእግዚአብሔርን ቃል ስማ፤ እግዚ
አብሔር በዙፋኑ ላይ ተቀምጦ፣ የሰማይም
ሰራዊት ሁሉ በቀኙና በግራው ቆመው
አየሁ:: 19እግዚአብሔርም፣ ‘የእስራኤል ንጉሥ
አክዓብ በሬማት ገለዓድ ላይ ዘምቶ እዚ
ያው እንዲሞት ማን ያሳስተው?’ አለ::
“አንዱ አንድ ሐሳብ፣ ሌላውም ሌላ ሐሳብ
አቀረበ:: 20በመጨረሻም አንድ መንፈስ ወደ
ፊት ወጥቶ፣ በእግዚአብሔር ፊት በመቆም፣
‘እኔ አሳስተዋለሁ’ አለ::
“እግዚአብሔርም፣ ‘እንዴት አድርገህ?’
ሲል ጠየቀው::
21“እርሱም፣ ‘እሄድና በነቢያቱ ሁሉ
አፍ የሐሰት መንፈስ እሆናለሁ’ አለ::
“እግዚአብሔርም፣ ‘እንግዲያውስ ሂደህ
አሳስተው፤ ይሳካልሃልም’ አለው::
22“አሁንም እነሆ፣ እግዚአብሔር በእነዚህ
ነቢያትህ አፍ የሐሰት መንፈስ አኖረ፤ እግዚ
አብሔርም ጥፋት አዞብሃል”::
23ከዚያም የክንዓናም ልጅ ሴዴቅያስ ወጥቶ
ሚካያን በጥፊ መታውና፣ “ለመሆኑ የእግ
ዚአብሔር መንፈስ አንተን ያነጋገረህ፣ በየት
በኩል አልፎኝ ነው?” አለው::
24ሚካያም፣ “ለመሸሸግ ወደ እልፍኝህ
በምትሄድበት በዚያ ዕለት ታገኘዋለህ”
አለው::
25ከዚያም የእስራኤል ንጉሥ እንዲህ
ሲል አዘዘ፤ “ሚካያን ይዛችሁ ወደ ከተ
ማዪቱ ገዥ ወደ አሞንና ወደ ንጉሡ ልጅ
ወደ ኢዮአስ መልሳችሁ ላኩት፤ 26እነርሱ
ንም፣ ‘ንጉሡ፣ ይህን ሰው እስር ቤት
አስገቡት፤ በደህና እስክመለስም ድረስ
ከደረቅ ቂጣና ከውሃ በስተቀር ምንም አት
ስጡት ብሎአል’ በሏቸው::”
27ሚካያም፣ “አንተ በደኅና ከተመለስክማ
እግዚአብሔር በእኔ አልተናገረም ማለት
ነው!” አለ፤ ቀጥሎም፣ “እናንተ ሰዎች ሁላ
ችሁ ስሙኝ” አለ::

አክዓብ በሬማት ገለዓድ ተገደለ

18፥28-34ተጓ ምብ—1ነገ22፥29-36

28ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥና የይሁዳ
ንጉሥ ኢዮሣፍጥ ወደ ሬማት ገለዓድ ወጡ::
29የእስራኤልም ንጉሥ ኢዮሣፍጥን፣ “እኔ
ልብሴን ለውጬ ወደ ጦርነቱ እገባለሁ፤
አንተ ግን ልብሰ መንግሥትህን ልበስ”
አለው:: ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥ ልብሱን
ለውጦ ሌላ ሰው መስሎ ወደ ጦርነቱ ገባ::
30በዚህ ጊዜ የሶርያ ንጉሥ የሠረገላ አዛ
ዦቹን፣ “ከእስራኤል ንጉሥ በቀር፣ ትንሽም

18፥11 2ዜና22፥5
18፥13 ዘኍ22፥18፡ 20፡35
18፥16 ዘኍ27፥17፤ 1ዜና9፥1
18፥18 ዳን 7፥9
18፥21 1ዜና21፥1፤ ኢዮ1፥6፤ ዘካ3፥1፤ ዮሐ8፥44
18፥22 ኢዮ12፥16፤ ሕዝ14፥9
18፥23 ሐሥ23፥2
18፥26 ዕብ11፥36
18፥29 1ሳሙ28፥8

ሆነ ትልቅ ከሌላ ከማንም *ጋር* አትዋጉ”
ብሎ አዘዛቸው። 31የሠረገላው አዛዦችም
ኢዮሣፍጥን ባዩ ጊዜ፣ “የእስራኤል ንጉሥ
ይህ ነው” ብለው አሰቡ፤ ሊወጉትም
ከበቡት፤ ኢዮሣፍጥ ግን ጮኸ፤ *እግዚአብሔ*
ርም ረዳው፤ ከእነርሱ መለሳቸው፤
32የሠረገላ አዛዦቹም የእስራኤል ንጉሥ
አለመሆኑን በተረዱ ጊዜ እርሱን ከማሳደድ
ተመለሱ።
33ይሁን እንጂ ቀስቱን በነሲብ ቢያስፈ
ነጥረው በጥሩሩ መጋጠሚያዎች መካከል
አልፎ የእስራኤልን ንጉሥ ወጋው። ንጉሡም
ሠረገላ ነጂውን “ተመለስና ከጦርነቱ አው
ጣኝ፤ ቈስያለሁና” አለው። 34ጦርነቱ ቀኑን
ሙሉ እንደ ተፋፋመ ዋለ፤ የእስራኤልም
ንጉሥ በሶርያውያን ፊት ለፊት በሠረገ
ላው ላይ እስከ ምሽት ድረስ ተደግፎ
ነበር፤ ፀሓይ ስትጠልቅም ሞተ።

19

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሣፍጥ ኢየሩሳሌም
ወዳለው ቤተ መንግሥቱ በደኅና
በተመለሰ ጊዜ፣ 2ባለ ራእዩ የአናኒ ልጅ
ኢዩ ሊገናኘው ወጣ፤ እንዲህም አለው፣ “አንተ
ክፉውን መርዳትህና *እግዚአብሔርን* የሚጠ
ሉትን ማፍቀርህ[ኘ] ተገቢ ነውን? ስለዚህ *የእግዚ*
አብሔር ቍጣ ባንተ ላይ ነው፤ 3ይሁን እንጂ
የአሼራን ዐምዶች ከምድሪቱ ስላስወገድህና
እግዚአብሔርን ለመፈለግ ልብህን ስላዘጋጀህ፣
መልካም ነገር ተገኝቶብሃል”።

ኢዮሣፍጥ ዳኞችን ሾመ

4ኢዮሣፍጥ በኢየሩሳሌም ተቀመጠ፤ ከቤር
ሳቤህ እስከ ኰረብታማው አገር እስከ ኤፍሬም
ድረስ እንደገና በመውጣት ወደ ሕዝቡ
መካከል ገብቶ ወደ አባቶቻቸው *አምላክ*
ወደ እግዚአብሔር መለሳቸው። 5በምድሪቱም
ላይ በተመሸጉት የይሁዳ ከተሞች ሁሉ
ዳኞችን ሾመ፤ 6እንዲህም አላቸው፤ “እናንተ
የምትፈርዱት ለሰው ሳይሆን፣ ፍርድ በምት
ሰጡበት ጊዜ ሁሉ ከእናንተ ጋር ለሆነው
ለእግዚአብሔር ስለሆነ፣ በምትሰጡት ውሳኔ
ሁሉ ብርቱ ጥንቃቄ አድርጉ፤ 7አሁንም
እግዚአብሔርን መፍራት በእናንተ ላይ
ይሁን፤ *በአምላካችን* በእግዚአብሔር ዘንድ
ፍርድ ማጣመም፣ አድልዎ ማድረግና መማለጃ
መቀበል ስለሌለ ተጠንቅቃችሁ ፍረዱ።”
8ኢዮሣፍጥም በኢየሩሳሌም *የእግዚአብሔ*
ርን ሕግ እንዲያስፈጽሙና ለሚነሡ ክርክ
ሮችም እልባት እንዲሰጡ ከሌዋውያን፣ ከካ
ህናትና ከእስራኤል ቤት አለቆች ጥቂት
ሰዎች ሾመ፤ እነርሱም መኖሪያቸው በኢ
የሩሳሌም ሆነ። 9እነርሱንም እንዲህ ብሎ
አዘዛቸው፤ “*እግዚአብሔርን* በመፍራት፣ በታ

18፥31 2ዜና13፥14
18፥34 2ዜና22፥5
19፥2 1ነገ16፥1፤ 2ዜና16፥2-9፤ 24፥18፤32፥25፤ መዝ7፥11፤ 139፥21-22
19፥3 1ነገ14፥13፤ 2ዜና17፥6፤18፥1፤ 20፥35፤25፥7
19፥5 ዘፍ47፥6፤ ዘፀ18፥26
19፥6 ዘሌ19፥15፤ ዘዳ16፥18-20፤ 17፥8-13
19፥7 ዘፍ18፥25፤ ዘፀ18፥16፤ ዘዳ10፥17፤ኢዮ8፥3፤ 13፥10፤32፥21፤ 34፥19
19፥8 1ዜና23፥4፤ 2ዜና17፥8-9፤ ሕዝ44፥24
19፥10 ዘዳ17፥8-13
19፥11 1ዜና28፥20
20፥1 1ዜና4፥41፤ መዝ83፥6
20፥2 ዘፍ14፥7፤ 1ሳሙ23፥29፤ 2ዜና24፥24፤ መኃ1፥14
20፥3 1ሳሙ7፥6፤ ዕዝ8፥23፤ ነህ1፥4፤አስ4፥16፤ ኢሳ58፥6፤ ኤር36፥9፤ዳን9፥3፤ ኢል1፥14፤ 2፥15፤ዮና3፥5፡7
20፥4 ኤር36፥6
20፥6 ዘዳ4፥39፤ 1ዜና29፥11-12፤ 2ዜና25፥8፤ ኢዮ25፥2፤ 41፥10፤42፥2፤ ኢሳ14፥27፤ ኤር32፥27፤49፥19፤ ማቴ6፥9
20፥7 ዘፍ12፥7፤ ኢሳ41፥8፤ያዕ2፥23
20፥8 2ዜና6፥20
20፥9 2ዜና6፥28

ማኝነትና በፍጹም ልብ አገልግሉ። 10በየከተ
ማው ከሚኖሩት ወገኖቻችሁ ስለ ደም መፋ
ሰስ ወይም ሕግን፣ ትእዛዛትን፣ ደንብንና
ሥርዐትን ስለ መተላለፍ በሚቀርብላችሁ
በማናቸውም ጒዳይ *እግዚአብሔርን* እን
ዳይበድሉ አስጠንቅቋቸው፤ *ያለዚያ ግን*
ቍጣው በእናንተና በወንድሞቻችሁ ላይ
ይመጣል፤ ይህን ብታደርጉ በደለኞች አት
ሆኑም።
11“*የእግዚአብሔር* በሆነው ነገር ሁሉ
ላይ የካህናቱ አለቃ አማርያ፣ የንጉሡ
በሆነው ነገር ሁሉ ላይ የይሁዳ ነገድ መሪ
የሆነው የእስማኤል ልጅ ዝባድያ በላያችሁ
ተሾመዋል፤ ሌዋውያኑ ደግሞ በፊታችሁ
አለቆች ሆነው ያገለግላሉ፤ በርትታችሁ
ሥሩ፤ *እግዚአብሔርም* መልካም ከሚያደርጉ
ጋር ይሁን።”

ኢዮሣፍጥ ሞዓብንና አሞንን ድል ማድረጉ

20

ከዚህ በኋላ ሞዓባውያንና አሞና
ውያን ከጥቂት ምዑናውያን[አ] ጋር
ሆነው ኢዮሣፍጥን ለመውጋት መጡ።
2ሰዎችም መጥተው ኢዮሣፍጥን፣ “ግዙፍ
ሰራዊት ሊወጋህ ከሙት[ኸ]ባሕር ወዲያ ካለው
ከኤዶም[ከ] መጥቶብሃል፤ እነሆም፣ ሐሴሶን
ታማር በተባለው በዓይንጋዲ ናቸው” አሉት።
3ኢዮሣፍጥም እጅግ ስለ ፈራ *እግዚአብሔርን*
ለመፈለግ ፊቱን አቀና፤ በይሁዳም ሁሉ
ጾም ዐወጀ። 4የይሁዳ ሕዝብም *የእግዚ*
አብሔን ርዳታ ይሻ ዘንድ በአንድነት ተሰ
በሰበ፤ ከይሁዳ ከተሞች ሁሉም *እግዚአ*
ብሔርን ለመፈለግ መጡ። 5ኢዮሣፍጥም *በእ*
ግዚአብሔር ቤተ መቅደስ፣ ከአዲሱ አደባባይ
ፊት ለፊት በይሁዳና በኢየሩሳሌም ጉባኤ
መካከል ቆመ፤ 6እንዲህም አለ፤
“የአባቶቻችን *አምላክ* እግዚአብሔር ሆይ፤
አንተ በሰማይ የምትኖር አምላክ አይደለህ
ምን? የምድር ሕዝቦችን መንግሥታት ሁሉ
የምትገዛ አንተ ነህ፤ ኀይልና ሥልጣን በእ
ጅህ ነው፤ ሊቋቋምህም የሚችል ማንም
የለም። 7አምላካችን ሆይ፤ የዚህችን ምድር
ነዋሪዎች ከሕዝብህ ከእስራኤል ፊት አሳድ
ደህ ያስወጣህና ለወዳጅህ ለአብርሃም
ዘሮች ለዘላለም የሰጠሃቸው አንተ አይደ
ለህምን? 8እነርሱም ተቀመጡባት፤ ለስ
ምህ መቅደስ ሠሩባት፤ እንዲህም አሉ፤
9‘የፍርድ ሰይፍም ሆነ የቸነፈር ወይም የራብ
መከራ ቢደርስብን ስምህ በተጠራበት በዚህ

[ኘ]2 ወይም፣ *ከሚጠሉት ጋር መተባበርህ*
[አ]1 አንዳንድ የሰብዓ ሊቃናት ትርጒሞች ከዚህ ጋር ይስማ
ማሉ፤ ነገር ግን ዕብራይስጡ ***ምዲያማውያን*** ይላል።
[ከ]2 አንድ የዕብራይስጥ ቅጂ ከዚህ ጋር ይስማማል፤ ዕብራይስጡ ግን
አራም ይላል።
[ኸ]2 ምንም እንኳ ***የሙት ባሕር*** መሆኑን ግልጽ ቢሆንም አንዳንድ
ቅጆች ***ሙት*** የሚለውን ቃል አይጨምሩም።

ቤተ መቅደስ ፊት ለፊት፣ በፊትህ ቆመን
በጭንቀታችን ወደ አንተ እንጮሃለን፤ አን
ተም ትሰማናለህ፤ ታድነናለህም።’
[10]እስራኤል ከግብፅ በወጡ ጊዜ፣ ግዛታ
ቸውን እንዳይወርሩባቸው በማድረግህ
ከእነርሱ ተመልሰው ሳያጠፏቸው የቀሩት
የአሞን፣ የሞዓብና የሴይር ተራራ ሰዎች
እነሆ እዚህ አሉ። [11]እነሆ፣ አንተ ርስት
አድርገህ ከሰጠኸን ምድር እኛን በማፈናቀል
ወሮታ ሊመልሱልን መጥተዋል። [12]አምላካ
ችን ሆይ፤ አንተ አትፈርድባቸውምን? የመ
ጣብንን ይህን ታላቅ ሰራዊት እንቋቋም
ዘንድ አቅም የለንምና የምናደርገውን
አናውቅም ነገር ግን ዓይኖቻችን ወዳንተ
ናቸው።
[13]የይሁዳ ሰዎች ሁሉ ከሚስቶቻቸው፣
ከልጆቻቸውና ከሕፃኖቻቸው ጋር *በእግዚ
አብሔር ፊት* ቆመው ነበር።
[14]በዚህ ጊዜ የአሳፍ ዘር በሆነው በሌዋዊው
በዘካሪያስ ልጅ፣ በየሕዚኤል ላይ *የእግዚ
አብሔር መንፈስ* መጣ። ዘካርያስም የበናያስ
ልጅ ሲሆን፣ በናያስም የማታንን ልጅ የሆነው
የይዒኤል ልጅ ነው።
[15]እርሱም እንዲህ አለ፤ “ንጉሥ ኢዮሣ
ፍጥ፣ እናንተም በይሁዳና በኢየሩሳሌም
የምትኖሩ ሁሉ አድምጡ! *እግዚአብሔር*
እንዲህ ይላችኋል፤ ‘ውጊያው *የእግዚአብሔር*
እንጂ የእናንተ አይደለምና፣ ከዚህ ታላቅ
ሰራዊት የተነሣ አትፍሩ፣ አትደንግጡ፣
[16]ነገ በእነርሱ ላይ ውረዱ፤ እነርሱ በጺጽ
መተላለፊያ ሽቅብ ይወጣሉ፣ እናንተም
በይሩኤል ምድረ በዳ ውስጥ በሸለቆው መጨ
ረሻ ላይ ታገኟቸዋላችሁ። [17]ይህን ጦርነት
የምትዋጉት እናንተ አይደላችሁም፤ ይሁዳና
ኢየሩሳሌም ሆይ፤ ቦታ ቦታችሁን ያዙ፤
ጸንታችሁ ቁሙ፤ *እግዚአብሔር* የሚሰጣች
ሁንም ማዳን እዩ። አትፍሩ፤ አትደንግ
ጡም፤ ነገውኑ ውጡና ግጠሙአቸው፤ *እግ
ዚአብሔርም* ከእናንተ ጋር ይሆናል።’ ”
[18]ኢዮሣፍጥ በግምባሩ ወደ መሬት ተደፋ፤
የይሁዳና የኢየሩሳሌምም ሕዝብ ሁሉ
በእግዚአብሔር ፊት ወደቁ፤ ሰገዱም። [19]ከቀ
ዓትና ከቆሬ ወገኖች ጥቂት ሌዋውያንም
ቆመው፣ እጅግ ከፍ ባለ ድምፅ የእስራ
ኤልን *አምላክ* እግዚአብሔርን አመሰገኑ።
[20]በማግሥቱ ጠዋት በማለዳ ተነሥተው
ወደ ቴቁሔ ምድረ በዳ ሄዱ። መንገድ እንደ
ጀመሩም ኢዮሣፍጥ ቆሞ፣ “ይሁዳና የኢየ
ሩሳሌም ሕዝብ ሆይ፣ አድምጡኝ! *በአም
ላካችሁ* በእግዚአብሔር እመኑ፤ ትጸኑማላችሁ።
በነቢያቱም እመኑ፤ ይሳካላችሁማል” አላ
ቸው። [21]ከሕዝቡም ጋር ከተመካከረ በኋላ
ከሠራዊቱ ፊት ቀድመው በመሄድ፣
“*እግዚአብሔርን* አመስግኑ፣ ፍቅሩ ለዘላለም
ጸንቶ ይኖራልና” እያሉ *ለእግዚአብሔር*
የሚዘምሩና ስለ ቅድስናውም ክብር የሚ
ያወድሱ ሰዎችን መደበ።
[22]መዘመርና ማወደስ እንደ ጀመሩም፣
እግዚአብሔር ይሁዳን በወረሩት በአሞን፣
በሞዓብና በሴይር ተራራ ሰዎች ላይ ድብቅ
ጦር አመጣባቸው፤ ተሸነፉም። [23]የአሞንና
የሞዓብ ሰዎችም የሴይርን ተራራ ሰዎች ለማ
ጥፋትና ለመደምሰስ ተነሡባቸው። ከሴይር
የመጡትን ሰዎች ካጠፉ በኋላም፣ እርስ በርስ
ተጠፋፉ።
[24]የይሁዳ ሰዎች ምድረ በዳውን ቍልቍል
ወደሚያሳየው ቦታ መጥተው ግዙፉን ሰራዊት
ሲመለከቱ፣ መሬቱ ሬሳ በሬሳ ሆኖ አዩ፤
አንድም ሰው አላመለጠም። [25]ኢዮሣፍ ጥና
ሰዎቹም ምርኮአቸውን ለማጋዝ ሄዱ፤ በዚ
ያም መካከል እጅግ ብዙ መሣሪያና ልብስ፣[ሠ]
ሊሸከሙ ከሚችሉትም በላይ ውድ ዕቃ
ዎችን አገኙ። ምርኮውም ከመብዛቱ የተነሣ
ለመሰብሰብ ሦስት ቀን ፈጀ። [26]በአራተኛ
ውም ቀን *እግዚአብሔርን* ባመሰገኑበት
በበረከት[ሰ] ሸለቆ ተሰበሰቡ፤ ያም ስፍራ እስከ
ዛሬ ድረስ የበረከት ሸለቆ ተብሎ የተጠ
ራው ከዚህ የተነሣ ነው።
[27]*እግዚአብሔር* በጠላቶቻቸው ላይ እን
ዲደሰቱ ስላደረጋቸው፣ የይሁዳና የኢ
የሩሳሌም ሰዎች ሁሉ በኢዮሣፍጥ እየተ
መሩ፣ በታላቅ ደስታ ወደ ኢየሩሳሌም
ተመለሱ። [28]ወደ ኢየሩሳሌም ከተማ እንደገ
ቡም በበገና፣ በመሰንቆና በመለከት ድምፅ
ታጅበው ወደ *እግዚአብሔር* ቤተ መቅደስ
አመሩ።
[29]እግዚአብሔር የእስራኤልን ጠላቶች እንዴት
እንደተዋጋቸው በሰሙ መንግሥታት ሁሉ
ላይ *ከእግዚአብሔር* ዘንድ ፍርሀት ወደቀባቸው።
[30]አምላኩ በየአቅጣጫው ዕረፍት ስለ
ሰጠው፣ የኢዮሣፍጥ መንግሥት ሰላም አግ
ኝቶ ነበር።

የኢዮሣፍጥ ዘመነ መንግሥት ፍጻሜ

20፥31-21፥1 ተጓ ምብ —1ነገ22፥41-50

[31]ኢዮሣፍጥ በይሁዳ ላይ ነገሠ። መንገሥ
በጀመረ ጊዜም ዕድሜው ሠላሳ አምስት ዓመት
ሲሆን፣ በኢየሩሳሌም ተቀምጦ ሃያ አምስት
ዓመት ገዛ። እናቱም የሺልሒ ልጅ ዓዙባ
ነበረች። [32]እርሱም በአባቱ በአሳ መንገድ
ሄደ፤ ከዚያም ፈቀቅ አላለም፤ *በእግዚአ
ብሔርም ፊት* መልካም የሆነውን ነገር አደ
ረገ። [33]ያም ሆኖ ግን ማምለኪያ ኰረብታዎች

20፥10 ዘኍ20፥14-21፤ዘዳ2፥4-6፡9፡18-19
20፥11 መዝ83፥1-12
20፥12 መሳ11፥27፤መዝ25፥15፤ኢሳ30፥15፤45፥22፤ሚክ7፥7
20፥14 1ዜና9፥15፤12፥18
20፥15 1ሳሙ17፥47፤2ዜና32፥7፤መዝ91፥8
20፥17 ዘፀ14፥13
20፥18 ዘፍ24፥26፤2ዜና29፥29
20፥20 ዘፍ39፥3፤ምሳ16፥3፤ኢሳ7፥9
20፥21 1ዜና16፥29፤2ዜና5፥13፤መዝ136፥1
20፥22 2ዜና13፥13
20፥23 ዘፍ19፥38፤መሳ7፥22፤1ሳሙ14፥20፤2ዜና21፥8፤ሕዝ38፥21
20፥29 ዘፍ35፥5፤ዘፀ14፥14፤ዘዳ2፥25
20፥30 1ዜና22፥9
20፥33 2ዜና17፥6

[ሠ]25 አንዳንድ የዕብራይስጥና የቩልጌት ቅጆች ከዚህ ጋር ይስማ
ማሉ፤ ነገር ግን አብዛኞቹ የዕብራይስጥ ቅጆች *ሬሳ* ይላል።
[ሰ]26 በዕብራይስጡ፣ *በራካ* ማለት *በረከት* ማለት ነው።

ሙሉ በሙሉ አልተወገዱም፤ ሕዝቡም ገና
ልቡን በአባቶቹ አምላክ ላይ አልጣለም ነበር።
34በኢዮሣፍጥ ዘመነ መንግሥት ከመጀመ
ሪያ እስከ፣ መጨረሻ የተከናወኑት ሌሎች
ተግባራት የአናኒ ልጅ ኢዩ በዘገበው የእ
ስራኤል ነገሥታት የታሪክ መጽሐፍ ተመ
ዝግቦአል።
35ከዚህ በኋላ የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሣፍጥ
ሥራው እጅግ ክፉ ከሆነው ከእስራኤል
ንጉሥ ከአካዝያስ ጋር የስምምነት ውል
አደረገ፤ 36የንግድ መርከብ[ዘ] ለመሥራትም
ተስማሙ፤ መርከቦቹንም በዔጽዮንጋብር
አሠሩ። 37የመሪሳ ሰው የሆነው የዶዳያ ልጅ
አልዓዛር በኢዮሣፍጥ ላይ፣ “ከአካዝያስ ጋር
የስምምነት ውል ስለ አደረግህ፣ እግዚአብሔር
ሥራህን ያፈርሰዋል” ሲል ትንቢት ተናገረበት፤
መርከቦቹም ተሰበሩ፤ ለንግዱም ሥራ መን
ቀሳቀስ አልቻሉም።[ዡ]

21 ኢዮሣፍጥ እንደ አባቶቹ ሁሉ
አንቀላፋ፤ እነርሱ በተቀበሩበትም በዳ
ዊት ከተማ ተቀበረ። ልጁ ኢዮሆራምም በእ
ርሱ ፈንታ ነገሠ። 2የኢዮሆራም ወንድሞች
የሆኑት የኢዮሣፍጥ ልጆችም ዓዛርያስ፣ ይሒ
ኤል፣ ዘካርያስ፣ ዔዛርያስ፣ ሚካኤልና ሰፋ
ጥያስ ይባላሉ። እነዚህ ሁሉ የእስራኤል[የ]
ንጉሥ የኢዮሣፍጥ ልጆች ነበሩ። 3አባታቸ
ውም ብዙ የብርና የወርቅ፣ የውድ ዕቃዎ
ችም ስጦታ እንዲሁም በይሁዳ ያሉትን የተ
መሸጉ ከተሞች ሰጣቸው፤ ነገር ግን መንግሥ
ቱን ለኢዮሆራም ሰጠ፤ የበኵር ልጁ ነበርና።

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮሆራም

21፥5-10፡20ተጓ ምብ —2ነገ8፥16-24

4ኢዮሆራም በአባቱ መንግሥት ላይ ተደላ
ድሎ ከተቀመጠ በኋላ ወንድሞቹን በሙሉ
ከጥቂት የእስራኤል አለቆች ጋር በሰይፍ
ገደለ።
5ኢዮሆራም በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሰላሳ
ሁለት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም
ስምንት ዓመት ገዛ። 6እርሱም የአክዓብን
ልጅ አግብቶ ስለ ነበር የአክዓብ ቤት
እንደ አደረገው ሁሉ የእስራኤል ነገሥታት
የሄዱበትን መንገድ ተከተለ፤ በእግዚአብሔርም
ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ። 7ይሁን እንጂ
እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር ካደረገው ኪዳን
የተነሣ፣ የዳዊትን ቤት ማጥፋት አልፈለገም፤
ለዳዊትና ለዘሩ ለዘላለም የሚጸና መብራት
እንዲኖር ለማድረግ ተስፋ ሰጥቶ ነበርና።
8በኢዮሆራም ዘመነ መንግሥት ኤዶም በይሁዳ
ላይ ዐምፆ፣ የራሱን ንጉሥ አነገሠ። 9ስለዚህ
ኢዮሆራም የጦር ሹማምቱና ሰረገላዎቹን
ሁሉ ይዞ ወደዚያው ሄደ። ኤዶማውያንም
እርሱንና የሰረገላ አዛዦቹን ሁሉ ከበቡ፤ እርሱ
ግን በሌሊት ተነሥቶ የከበቧቸውን መታ።
10ኤዶምም እስከ ዛሬ ድረስ በይሁዳ ላይ
እንደ ዐመፀ ነው።
ኢዮሆራም የአባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን
ስለ ተወ፣ የልብና ከተማ በዚያኑ ጊዜ ዐመ
ፀችበት።
11ከዚህም በላይ በይሁዳ ኰረብቶች ላይ
መስገጃ ስፍራዎች ሠርቶ የኢየሩሳሌም ሕዝብ
በዚያ እንዲያመነዝር አደረገ፤ ይሁዳንም
አሳተ።
12ከነቢዩ ከኤልያስ እንዲህ የሚል ደብ
ዳቤ ለኢዮራም መጣ፤
“የአባትህ የዳዊት አምላክ እግዚአብሔር እን
ዲህ ይላል፤ ‘አንተ በአባትህ በኢዮሣፍጥ ወይም
በይሁዳ ንጉሥ በአሳ መንገድ አልሄድህም፤
13ነገር ግን በእስራኤል ነገሥታት መንገድ
ሄደሃል፤ የአክዓብ ቤት የእስራኤልን ሕዝብ
እንዲያመነዝር እንዳደረገ ሁሉ፣ አንተም
ይሁዳና የኢየሩሳሌም ሕዝብ እንዲያመነ
ዝሩ አሳሳትሃቸው፤ እንዲሁም ካንተ
የሚሻሉትን፣ የገዛ ወንድሞችህንና የአባ
ትህን ቤተ ሰብ አባላት ገደልሃቸው፤ 14ስለ
ዚህ እነሆ፤ እግዚአብሔር ሕዝብህን፣ ልጆ
ችህን፣ ሚስቶችህንና ያለህን ሁሉ በታላቅ
መቅሠፍት ይመታል። 15አንተም ራስህ
በየዕለቱ እየባሰ በሚሄድ የአንጀት በሽታ
ክፉኛ ትታመማለህ፤ በመጨረሻም
ሕመሙ አንጀትህን ወደ ውጭ ያወጣዋል።’”
16እግዚአብሔርም ፍልስጥኤማውያንንና በኢ
ትዮጵያውያን አጠገብ የሚኖሩ ዐረቦችን በኢ
ዮሆራም ላይ በጠላትነት እንዲነሡ አደረገ።
17እነርሱም በይሁዳ ላይ ወጡ፤ ወረሯትም።
በንጉሡ ቤተ መንግሥት የሚገኘውን ዕቃ ሁሉ፣
ከወንዶች ልጆቹና ከሚስቶቹ ጋር ወሰዱ፤
ከመጨረሻ ልጁ ከአካዝያስ[ደ] በስተቀር አንድም
ልጅ አልቀረለትም።
18ከዚህ ሁሉ በኋላ እግዚአብሔር ሊድን
በማይችል የአንጀት በሽታ ኢዮሆራምን
ቀሠፈው። 19ሕመሙም ሲያሠቃየው ከቈየ
በኋላ፣ በሁለተኛው ዓመት መጨረሻ ላይ
በዚሁ ሳቢያ አንጀቱ ወጥቶ በከባድ ሥቃይ
ሞተ። ሕዝቡም ለአባቶቹ ክብር እሳት ያነ
ድዱ ነበር፤ ለእርሱ ግን አላነደዱለትም።
20ኢዮሆራም ሲነግሥ ዕድሜው ሠላሳ
ሁለት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀም
ጦም ስምንት ዓመት ገዛ። በሞተ ጊዜም
ማንም አላዘነለትም፤ በዳዊትም ከተማ እንጂ
በነገሥታቱ መቃብር አልቀበሩትም።

20፥34 1ነገ16፥1
20፥35 2ዜና16፥3፤ 19፥1-3
20፥37 1ነገ9፥26
21፥1 1ዜና3፥11
21፥3 2ዜና11፥10፡ 23
21፥4 መሳ9፥5፤ 1ነገ2፥12
21፥6 1ነገ12፥28-30፤2ዜና18፥1፤22፥3
21፥7 2ሳሙ7፥13፡ 15፤21፥17፤23፥3
21፥8 2ዜና20፥22፥23
21፥10 ዘኍ33፥20
21፥12 2ነገ1፥16-17፤2ዜና14፥2፤ 17፥3-6
21፥13 1ነገ2፥32፤ 16፥29-33
21፥15 ዘኍ12፥10
21፥16 2ዜና17፥ 10-11፤22፥1፤26፥7
21፥17 2ነገ12፥18፤ 2ዜና22፥1፤ኢል3፥5
21፥19 2ዜና16፥ 14
21፥20 2ዜና24፥25 ፤28፥27፤33፥20

[ዘ]36 ዕብራይስጡ፣ *ወደ ተርሴስ ሊሄዱ የሚችሉ መርከቦች* ይላል።
[ዡ]37 ዕብራይስጡ፣ *ወደ ተርሴስ መሄድ አልቻሉም* ይላል።
[የ]2 በሁለተኛው የዜና መዋልዕ መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ ይሁዳ ነው።
[ደ]17 በዕብራይስጥ *አካዝ* እና *ኢዮአስ* አንድ ናቸው።

የይሁዳ ንጉሥ አካዝያስ

22፥1-6ተጓ ምብ —2ነገ8፥25-29
22፥7-9ተጓ ምብ —2ነገ9፥21- 29

22 ከዐረቦች ጋር ወደ ሰፈር የመጡት
ወራሪዎች፣ ታላላቅ ወንድሞቹን ሁሉ
ገድለዋቸው ስለ ነበር፣ የኢየሩሳሌም ሕዝብ የኢ
ዮሆራምን የመጨረሻ ልጅ አካዝያስን በአባቱ
ምትክ አነገሡት፡፡ ስለዚህ የይሁዳ ንጉሥ
የኢዮሆራም ልጅ አካዝያስ መግዛት ጀመረ፡፡
2አካዝያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ ሁለት[፳]
ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም አንድ
ዓመት ገዛ፡፡ እናቱም ጎቶልያ የተባለች የዘ
ንበሪ የልጅ ልጅ ነበረች፡፡
3እናቱ ክፋትን እንዲያደርግ ትመክረው
ስለ ነበር፣ እርሱም በአክዓብ ቤት መንገድ
ሄደ፡፡ 4ከአባቱ ሞት በኋላ የአክዓብ ቤት
አማካሪዎቹ በመሆን ወደ ጥፋት ስለ መሩት፣
የአክዓብ ቤት እንዳደረገው ሁሉ እርሱም
በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ነገር አደረገ፡፡ 5እን
ዲሁም የእስራኤል ንጉሥ የአክዓብ ልጅ
አዮራም የሶርያን ንጉሥ አዛሄል ለመውጋት
ወደ ሬማት ገለዓድ በሄደ ጊዜ የእነዚህኑ
ሰዎች ምክር ተከትሎ ከኢዮራም ጋር አብሮት
ሄደ፣ ሶርያውያንም ኢዮራምን አቈሰሉት፡፡
6ስለዚህ ከሶርያ ንጉሥ ከአዛሄል ጋር
ባደረገው ጦርነት ሬማት[ገ] ላይ ከደረሰበት
ቊስል ለመዳን ወደ ኢይዝራኤል ተመለሰ፡፡
የአክዓብ ልጅ ኢዮራም በመቊሰሉም
የይ ሁዳ ንጉሥ የኢዮሆራም ልጅ አካዝያስ
ሊጠ ይቀው ወደ ኢይዝራኤል ወረደ፡፡
7አካዝያስ ኢዮራምን ለመጠየቅ መሄዱን፣
እግዚአብሔር ለአካዝያስ መውደቅ ምክንያት
አደረገው፤ አካዝያስ እንደ ደረሰም የናሜ
ሲን ልጅ ኢዩን ለመቀበል ከኢዮራም ጋር
ወጣ፤ ኢዩም የአክዓብን ቤት እንዲያጠፋ
እግዚአብሔር የቀባው ሰው ነበር፡፡ 8ኢዩ በአ
ክዓብ ቤት ላይ ፍርድ በሚፈጽምበት ጊዜ፣
አካዝያስን ያጅቡ የነበሩትን የይሁዳን
መሳፍንትና የዘመዶቹን ወንዶች ልጆች አግ
ኝቶ ገደላቸው፡፡ 9ከዚያም አካዝያስን ለመፈ
ለግ ሄደ፤ የእርሱም ሰዎች አካዝያስን በሰ
ማርያ ከተደበቀበት አግኝተው ያዙት፤ ወደ
ኢዩም አምጥተው ገደሉት፡፡ "*እግዚአብሔ
ርን* በፍጹም ልቡ የፈለገው የኢዮሣፍጥ
ልጅ ነው" በማለት ቀበሩት፡፡ ስለዚህ ከአ
ካዝያስ ቤት የመንግሥቱን ሥልጣን ይይዝ
ዘንድ የሚችል ሰው አልነበረም፡፡

ጎቶልያና ኢዮአስ

22፥10-23፥21ተጓ ምብ—2ነገ11፥1-21

10የአካዝያስ እናት ጎቶልያ ልጇዋ መሞቱን
ባየች ጊዜ፣ የይሁዳን ንጉሣውያን ቤተ
ሰብ በሙሉ አጠፋች፤ 11የንጉሥ ኢዮሆራም
ልጅ ዮሳቤት ግን፣ ከሚገደሉት መሳፍንት

22፥1 2ዜና21፥16-17፤23፥20-21፤26፥1፤33፥25፤36፥1
22፥3 2ዜና18፥1፤21፥6
22፥5 2ዜና18፥11፡34
22፥6 1ነገ19፥15፤2ነገ8፥13-15
22፥7 2ነገ9፥16
22፥8 2ነገ10፥13
22፥9 መሳ9፥5፤2ዜና17፥4
23፥2 ዘኍ35፥2-5
23፥3 2ሳሙ7፥12፤1ነገ2፥4፤2ነገ11፥17፤2ዜና6፥16፤7፥18፤21፥7
23፥6 ዘካ3፥7
23፥8 2ነገ11፥9፤1ዜና24፥1

መካከል ኢዮአስን ደብቃ ወሰደችው፣ ከሞ
ግዚቱም ጋር በእልፍኝ ሸሸገችው፡፡ የኢዮሆ
ራም ልጅ የካህኑ የዮዳሄ ሚስት ዮሳቤት፣
የአካዝያስ እኅት በመሆኗ፣ ሕፃኑን የደበ
ቀችው ጎቶልያ እንዳትገድለው ነበር፡፡
12እርሱም ጎቶልያ ምድሪቱን በገዛችበት ጊዜ
ሁሉ፣ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ተደብቆ
ስድስት ዓመት አብሮአቸው ኖረ፡፡

23 በሰባተኛው ዓመት ዮዳሄ በረታ፤
የመቶ አለቆች ከሆኑት ከይሮሐም
ልጅ ከዓዛርያስ፣ ከይሆሐናን ልጅ ከይ
ስማኤል፣ ከዖቤድ ልጅ ከዓዛርያስ፣ ከዓ
ዳያ ልጅ ከማዕሤያ፣ ከዝክሪ ልጅ ከኤሊ
ሳፋጥ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ፡፡ 2እነርሱም
ወደ መላው ይሁዳ ሄደው፣ ሌዋውያንንና
የእስራኤል ቤት አለቆችን ከየከተማው ሁሉ
ሰበሰቡ፡፡ ወደ ኢየሩሳሌም በመጡ ጊዜም፣
3ጉባኤው ሁሉ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ
ውስጥ ከንጉሡ ጋር ቃል ኪዳን አደረጉ፡፡
ዮዳሄም እንዲህ አላቸው፤ "*እግዚአብሔር*
ለዳዊት ዘር በሰጠው ተስፋ መሠረት እነሆ፣
የንጉሡ ልጅ ይነግሣል፡፡ 4እንግዲህ እናንተ
የምታደርጉት ይህ ነው፤ በሰንበት ዕለት
ተረኛ ከሆናችሁት ከእናንተ ከካህናቱና
ከሌዋውያኑ አንድ ሦስተኛው በሮቹን ጠብቁ፤
5አንድ ሦስተኛው ቤተ መንግሥቱን፣ አንድ
ሦስተኛው "የመሠረት ቅጽር በር" የተባለውን
ጠብቁ፤ የቀሩት ሰዎች በሙሉ *በእግዚ
አብሔር* ቤተ መቅደስ አደባባይ ይሁኑ፡፡
6ተረኛ ከሆኑት ካህናትና ሌዋውያን በቀር
ማንም ሰው ወደ *እግዚአብሔር* ቤተ መቅ
ደስ አይግባ፤ እነርሱ የተቀደሱ ስለሆኑ
ይግቡ፤ የቀሩት ሰዎች በሙሉ ግን፣ ወደ
ቤተ መቅደሱ እንዳይገቡ *እግዚአብሔር* ያዘ
ዘውን ይጠብቁ[ጣ]፡፡ 7ሌዋውያኑም የጦር
መሣሪያቸውን በእጃቸው ይዘው በንጉሡ
ዙሪያ ይቁሙ፤ ወደ ቤተ መቅደሱ የሚገባ
ማንኛውም ሰው ይገደል፤ ንጉሡ በሚሄድ
በትም ቦታ ሁሉ አብረውት ይሁኑ፡፡"
8ሌዋውያኑና ይሁዳ ሁሉ ልክ ካህኑ ዮዳሄ
እንዳዘዘው አደረጉ፤ ካህኑ ዮዳሄ ከጥበቃ ክፍ
ሎች የትኛውንም አላሰናበተም ነበርና፣ እያ
ንዳንዱ በሰንበት ቀን በሥራ ላይ የሚሰማ
ሩትንና ከሥራ የሚወጡትን የራሱን ሰዎች
ወሰደ፤ 9ከዚያም በቤተ መቅደሱ የነበሩትን
የንጉሥ ዳዊት ጦሮች፣ ታላላቅና ታናናሽ
ጋሻዎች ለመቶ አለቆቹ ሰጣቸው፡፡

[፳]2 አንዳንድ የሰብዓ ሊቃናትና የሱርስቱ ቅጆች (እንዲሁም 2ነገ8፥26 ይመ) ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ዕብራይስጡ ግን ***አርባ አራት*** ይላል፡፡
[ጣ]6 ወይም ***አይግባ የሚለውን የእግዚአብሔር ትእዛዝ ይጠብቁ***
[ገ]6 ጥቂት የዕብራይስጥ ቅጆች የሰብዓ ሊቃናት፣ የቩልጌትና የሱርስቱ ትርጉም (2ነገ8፥29) ከዚህ ጋር ይስማማሉ አብዛ ኞቹ የዕብራይስጥ ቅጆች ግን፣ ***አዛርያ*** ይላሉ፡፡

[10]ሰዎቹም ሁሉ እያንዳንዳቸው መሣሪያቸ
ውን በእጃቸው እንደ ያዙ ከቤተ መቅደሱ
ደቡብ አንሥቶ እስከ ሰሜን ድረስ በመሠ
ዊያውና በቤተ መቅደሱ አጠገብ በንጉሡ
ዙሪያ እንዲቆሙ አደረገ።
[11]ዮዳሄና ወንዶች ልጆቹ የንጉሡን ልጅ
አምጥተው ዘውድ ጫኑለት፤ የኪዳኑንም
መጽሐፍ ሰጥተውት አነገሡት፤ ቀብተው
ትም፣ "ንጉሡ ለዘላለም ይኑር!" እያሉ
ጮኹ።
[12]ጎቶልያም የሚሯሯጠውንና ደስታውን
ለንጉሡ የሚገልጠውን ሕዝብ ሁካታ ስትሰማ፣
ሕዝቡ ወዳለበተ ወደ *እግዚአብሔር* ቤተ
መቅደስ ሄደች። [13]ንጉሡ በመግቢያው
ላይ ባለው በዐምዱ አጠገብ ቆሞ አየች፣
የጦር መኰንኖችና መለከት ነፊዎችም በንጉሡ
አጠገቡ ነበሩ፤ የምድሪቱ ሕዝብ ሁሉ
ይደሰቱ፣ መለከትም ይነፉ ነበር፤ መዘምራ
ንም በዜማ ዕቃ ታጅበው የበዓሉን ዝማሬ
ይመሩ ነበር፤ ጎቶልያም ልብሷን ቀድዳ፣
ይህ ዐመፅ ነው! ይህ ዐመፅ ነው!" ብላ ጮኸች።
[14]ካህኑ ዮዳሄም የወታደር አዛዥ ወደ ሆኑት
ወደ መቶ አለቆቹ፣ "በሰልፉ መካከል
አውጥታችሁ አምጧትᶜ፤ የሚከተላት ካለም
በሰይፍ ግደሉት' ሲል ላከባቸው። ካህኑም፣
"*በእግዚአብሔር* ቤተ መቅደስ አትግደሏት"
ብሎ ነበርና። [15]እርሷም በቤተ መንግሥቱ
ግቢ የፈረስ መግቢያ በር ወደ ተባለው
ቦታ እንደ ደረሰች ያዟት፤ በዚያም ገደሏት።
[16]ዮዳሄም ራሱ፣ ሕዝቡና ንጉሡ *የእግዚ
አብሔር* ሕዝብ እንደሚሆኑ ቃል ኪዳን ገባᵃ።
[17]ከዚህ በኋላ ሕዝቡ በሙሉ ሄዶ የበኣልን
ቤተ ጣዖት አፈረሰው፤ መሠዊያዎቹንና ጣዖ
ታቱን አደቀቀ፤ የበኣልን ካህን ማታንንም
በመሠዊያዎቹ ፊት ለፊት ገደሉት። [18]ዮዳሄ
በሙሴ ሕግ እንደተጻፈውና ዳዊትም እንዳዘ
ዘው፣ በደስታና በመዝሙር የሚቃጠለውን
የእግዚአብሔርን መሥዋዕት እንዲያቀርቡ
ዳዊት ለመደባቸው ካህናትና ሌዋውያን *የእ
ግዚአብሔርን* ቤተ መቅደስ ኀላፊነት ሰጣ
ቸው። [19]እንዲሁም በማንኛውም ነገር የረ
ከሰ ሰው እንዳይገባ፣ በቤተ መቅደሱ ቅጥር
በሮች ላይ ጠባቆች አቆመ። [20]የመቶ አለ
ቆቹን፣ መኳንንቱን፣ የሕዝቡን ገዦችና የአ
ገሩን ሕዝብ ሁሉ ይዞ ንጉሡን ከላይ ከቤተ
መቅደሱ ወደታች አመጣው። በላይኛውም
መግቢያ በኩል ወደ ቤተ መንግሥቱ ገብ
ተው ንጉሡን በመንግሥቱ ዙፋን ላይ አስ
ቀመጡት። [21]መላውም የአገሩ ሕዝብ ተደ
ሰተ፤ ጎቶልያ ስለ ተገደለችም ከተማዪቱ
ሰላም አገኘች ነበር።

23፥11 ዘጸ17፥18
23፥13 1ነገ1፥41፤ 7፥15
23፥15 ኤር31፥40
23፥16 ዜና29፥10፤ 34፥31፤ነህ9፥38
23፥17 ዘጸ13፥6-9
23፥18 1ዜና23፥6፡ 28-32፤25፥6
23፥19 1ዜና9፥22
23፥20 2ነገ15፥35
23፥21 2ዜና22፥1
24፥2 2ዜና25፥2፤ 26፥5
24፥5 ዘፀ30፥16፤ 1ዜና11፥1፤26፥20፤ ነህ10፥32-33፤ ማቴ17፥24
24፥6 ዘፀ38፥21
24፥10 ዘፀ25፥2፤ 1ዜና29፥3፡6፡9
24፥12 2ዜና34፥11

ኢዮአስ ቤተ መቅደሱን ማደሱ

24፥1-14-ተጓ ምብ 2ነገ12፥1-16
24፥23-27ተጓ ምብ —2ነገ12፥17-21

24 ኢዮአስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሰባት
ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀ
ምጦም አርባ ዓመት ገዛ። እናቱ ሳብያ
የተባለች የቤርሳቤህ ሴት ነበረች። [2]ካህኑ
ዮዳሄ በሕይወት በነበረበት ዘመን ሁሉ፣ ኢዮ
አስ *እግዚአብሔርን* ደስ የሚያሰኝ ነገር
አደረገ። [3]ዮዳሄ ሁለት ሚስቶች መረጠለት፤
ወንዶችና ሴቶች ልጆችም ወለደ።
[4]ከጥቂት ጊዜ በኋላ ኢዮአስ *የእግዚአብሔ
ርን* ቤተ መቅደስ ለማደስ ወሰነ። [5]ካህና
ቱንና ሌዋውያኑን ሰብስቦም፣ "ወደ ይሁዳ
ከተሞች ሄዳችሁ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅ
ደስ በየዓመቱ ለማደስ ገንዘብ ከእስራኤል
ሁሉ ሰብስቡ፤ ይህንንም አሁኑኑ አድርጉት"
አላቸው። ሌዋውያኑ ግን ቸል አሉ።
[6]ስለዚህ ንጉሡ ሊቀ ካህኑን ዮዳሄን ጠርቶ፣
"*የእግዚአብሔር* ባሪያ ሙሴና የእስራኤል
ጉባኤ ለምስክሩ ድንኳን እንዲወጣ የወሰ
ኑትን ግብር ከይሁዳና ከኢየሩሳሌም እን
ዲያመጡ ሌዋውያኑን ያላተጋሃቸው ለምን
ድን ነው?" አለው።
[7]በዚህ ጊዜ የዚያች ክፉ የጎቶልያ ልጆች
የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሰብረው በመ
ግባት የተቀደሱ ዕቃዎች እንኳ ሳይቀሩ፣
ለበኣል ጣዖታት አገልግሎት እንዲውሉ አድ
ርገው ነበር።
[8]በንጉሡም ትእዛዝ የገንዘብ መሰብሰቢያ
ሣጥን ሠርተው *በእግዚአብሔር* ቤተ መቅደስ
መግቢያ በር አጠገብ በውጭ በኩል አኖሩት።
[9]ከዚህ በኋላ እስራኤል በምድረ በዳ ሳሉ
የእግዚአብሔር ባሪያ ሙሴ ያዘዘውን ግብር
ለእግዚአብሔር እንዲያመጡ በይሁዳና በኢየሩ
ሳሌም ዐዋጅ ተነገረ። [10]ሹማምቱ ሁሉ፣ ሕዝ
ቡም ሁሉ ግብሩን በደስታ አመጡ፤ እስኪ
ሞላም ድረስ በሣጥኑ ውስጥ ጨመሩ።
[11]ሣጥኑ በሌዋውያኑ እጅ ወደ ንጉሡ ሹማ
ምት በሚደርስበት ጊዜ፣ እነርሱም በው
ስጡ ብዙ ገንዘብ መኖሩን በሚያዩበት ጊዜ
ሁሉ፣ የቤተ መንግሥቱ ጸሓፊና የሊቀ ካህናቱ
ሹም ይመጡና ሣጥኑን አጋብተው ወደ ቦታው
ይመልሱት ነበር። ይህን በየቀኑ በማድረግ
እጅግ ብዙ ገንዘብ ሰበሰቡ። [12]ንጉሡና ዮዳ
ሄም *የእግዚአብሔርን* ቤተ መቅደስ ሥራ እን
ዲያሠሩ ለተመደቡት ሰዎች ገንዘቡን አስረ
ከቧቸው፤ እነርሱም *የእግዚአብሔርን* ቤተ
መቅደስ ለማደስ ድንጋይ ጠራቢዎችንና ዐና
ጢዎችን እንዲሁም ቤተ መቅደሱን ለመጠ
ገን የብረትና የናስ ሠራተኞችን ቀጠሩ።

ᶜ14 ወይም *ከቅጥሩ ውስጥ አውጥታችሁ አምጡአት* ተብሎ
ᵃ16 ወይም *በእግዚአብሔር በሕዝቡና በንጉሡ መካከል የተደረገው ቃል ኪዳን ....*

13በሥራው ላይ የተሰማሩት ሰዎች ትጉሃን
ስለ ነበሩ፣ ሥራው በእጃቸው ተከናወነ፤ የእግዚ
አብሔርንም ቤተ መቅደስ ቀድሞ ሲል በነበ
ረው ዐይነት መሠረት ዐደሱት፤ አጠናከ
ሩትም። 14ከጨረሱም በኋላ ቀሪውን ገን
ዘብ ወደ ንጉሡና ወደ ዮዳሄ አመጡ፤ በገ
ንዘቡም የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ዕቃ
ዎች ማለትም ለአገልግሎትና ለሚቃጠል
መሥዋዕት የሚውሉ ዕቃዎች እንደዚሁም
ጭልፋዎችና ሌሎች የወርቅና የብር ዕቃዎ
ችም ተሠሩ። ዮዳሄ በሕይወት በነበረበት ዘመን
ሁሉ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የሚቃ
ጠል መሥዋዕት ዘወትር ይቀርብ ነበር።
15ዮዳሄ ሸምግሎ ዕድሜ ከጠገበ በኋላ በመቶ
ሠላሳ ዓመቱ ሞተ። 16እርሱም በእስራኤል
ውስጥ ስለእግዚአብሔርና ለቤተ መቅደሱ መል
ካም ሠርቶአልና በዳዊት ከተማ በነገሥታቱ
መቃብር ተቀበረ።

የኢዮአስ ክፋት

17ከዮዳሄ ሞት በኋላ የይሁዳ ሹማምት
መጥተው ለንጉሡ ታማኝነታቸውን ገለጡ፤
ንጉሡም አዳመጣቸው። 18እነርሱም የአባ
ቶቻቸውን አምላክ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅ
ደስ ትተው፣ የአሼራን ዐምዶችና ጣዖታትን
አመለኩ፤ በበደላቸውም ምክንያት የእግዚ
አብሔር ቍጣ በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ
መጣ። 19ወደ እግዚአብሔር ይመልሷቸው ዘንድ
እርሱ ነቢያቱን ወደ ሕዝቡ ሰደደ፤ ነቢያቱም
መሰ ከሩባቸው፤ እነርሱ ግን አላዳመጡም።
20የእግዚአብሔርም መንፈስ በካህኑ በዮዳሄ ልጅ
በዘካርያስ ላይ መጣ፤ እርሱም በሕዝቡ ፊት
ቆሞ፣ "እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ የእግዚ
አብሔርን ትእዛዝ ለምን ትተላለፋላችሁ?
አይሳካላችሁም፤ እናንተ እግዚአብሔርን ስለ
ተዋችሁት እርሱም ትቶአችኋል" አላቸው።
21እነርሱ ግን አሤሩበት፤ በንጉሡም ትእዛዝ
በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አደባባይ ላይ
በድንጋይ ወግረው ገደሉት።
22ንጉሥ ኢዮአስ የዘካርያስ አባት ዮዳሄ
ያደረገለትን ቸርነት አላሰበም፤ በዚህ ፈንታ
ልጁን ገደለው፤ በሚሞትበትም ጊዜ፣ "እግ
ዚአብሔር ይየው፤ እርሱው ይበቀልህ" አለ።
23በዓመቱም መጨረሻ[ጸ]፣ የሶርያ ሰራዊት
በኢዮአስ ላይ ዘመተ፤ ይሁዳንና ኢየሩሳሌም
ንም ወሮ የሕዝቡን መሪዎች ሁሉ ደመሰሰ፤
ምርኮውንም ሁሉ ወደ ንጉሡ ወደ ደማስቆ
ላከ። 24የሶርያ ሰራዊት ሰዎች ጥቂት ቢሆኑም
እንኳ እግዚአብሔር በጣም የሚበልጠውን
ሰራዊት በእጃቸው አሳልፎ ሰጠ፤ ይሁዳ የአ
ባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን ስለ ተወ፣ በኢ
ዮአስ ላይ ተፈረደበት። 25ሶርያውያንም በወጡ
ጊዜ ኢዮአስን ክፉኛ አቍስለው፣ ጥለውት
ሄዱ፤ የካህኑን የዮዳሄን ልጅ ስለ ገደለም፣
ሹማምቱ አሢረውበት በዐልጋው ላይ እን
ዳለ ገደሉት። በዚህ ሁኔታም ሞቶ በዳዊት
ከተማ ተቀበረ እንጂ በነገሥታቱ መቃብር
አልተቀበረም።
26በእርሱ ላይ ያሤሩትም የአሞናዊቱ የሰ
ምዓት ልጅ ዛባድና የሞዓባዊቱ የሰማሪት
ልጅ ዮዛባት ነበሩ። 27የወንዶች ልጆቹ
ታሪክ፣ ስለ እርሱ የተነገሩት ብዙ ትንቢ
ቶችና የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ መታደስ
በነገ ሥታቱ የታሪክ መዛግብት ተጽፈዋል።
ልጁ አሜስያስም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አሜስያስ

25፥1-4 ተጓ ምብ —2ነገ14፥1-6
25፥11-12ተጓ ምብ —2ነገ14፥7
25፥17-28ተጓ ምብ 2ነገ14፥8-20

25 አሜስያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው
ሃያ አምስት ዓመት ነበር፤ በኢ
የሩሳሌም ተቀምጦም ሃያ ዘጠኝ ዓመት ገዛ።
እናቱም ዮዓዳን የተባለች የኢየሩሳሌም ሴት
ነበረች። 2እርሱም በእግዚአብሔር ፊት መል
ካም ነገር አደረገ፤ ነገር ግን በፍጹም ልቡ
አልነበረም። 3መንግሥቱን ካጸና በኋላ፣
ንጉሥ የነበረውን አባቱን የገደሉትን ሹማ
ምት በሞት ቀጣቸው። 4እግዚአብሔር በሙሴ
መጽሐፍ በተጻፈው ሕግ "ሰው ሁሉ በገዛ
ኀጢአቱ ይሙት እንጂ ወላጆች ስለ ልጆቻ
ቸው አይገደሉ፤ ልጆችም ስለ ወላጆቻቸው
አይገደሉ"[ፀ] ብሎ ባዘዘው መሠረት አደረገ
እንጂ ልጆቻቸውን አልገደለም።
5አሜስያስ የይሁዳን ሕዝብ በአንድነት
ሰብስቦ፣ እንደየቤተሰቡ በሻለቆችና በመቶ
አለቆች በመደልደል በመላው ይሁዳና በብን
ያም መደባቸው። ከዚያም ዕድሜያቸው ሃያና
ከሃያ በላይ የሆናቸውን ሰብስቦ፣ ለውትድርና
አገልግሎት ብቁ ሆነው ጋሻና ጦር መያዝ
የሚችሉ ሦስት መቶ ሺህ ሰዎች አገኘ። 6እንዲ
ሁም በመቶ መክሊት[ፈ] ጥሬ ብር አንድ መቶ
ሺህ ተዋጊዎች ከእስራኤል ቀጠረ።
7ነገር ግን አንድ የእግዚአብሔር ሰው ወደ
እርሱ መጥቶ እንዲህ አለው፤ "ንጉሥ ሆይ፤
እግዚአብሔር ከእስራኤልም ሆነ ከማናቸውም
የኤፍሬም ሕዝብ ጋር አይደለምና፣ እነዚህ
የእስራኤል ወታደሮች ከአንተ ጋር አይዝመቱ።
8ሄደህ ጦርነቱን በቈራጥነት ብትዋጋም እንኳ፣
የመርዳትና የመጣል ኀይል ከእግዚአብሔር ዘንድ
ስለ ሆነ እግዚአብሔር በጠላቶችህ ፊት ይጥልሃል።"
9አሜስያስም የእግዚአብሔርን ሰው፣ "ታዲያ
ለእነዚህ ለእስራኤል ወታደሮች የከፈልኩት
መቶ መክሊት እንዴት ይሆን?" ሲል ጠየቀው

[ጸ]23 ምናልባት መስከረም፣ ጥቅምትና ኅዳር
[ፀ]4 ዘዳ 24፥16
[ፈ]6 በዚህና በቍጥር 9 ላይ 3.4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው

24፥18 ዘፀ34፥13፤ ኢሱ24፥20፤ 2ዜና7፥19፤19፥2፤ 33፥3፤ኤር17፥2
24፥19 ዘኍ11፥29፤ ኤር7፥25፤ዘካ1፥4
24፥20 ዘኍ14፥41፤ ዘዳ31፥17፤ መሳ3፥10፤ 1ዜና12፥18፤ ማቴ23፥35፤ ሉቃ11፥51
24፥21 ኢሱ7፥25፤ ኤር20፥2፤26፥21
24፥22 ዘፍ9፥5
24፥23 2ነገ12፥17-18
24፥24 ዘሌ26፥23-25፤ዘዳ28፥25፤ 2ዜና14፥9፤16፥8፤ 20፥2፡12
24፥25 2ዜና21፥20
24፥26 ሩት1፥4፤ 2ነገ12፥21
25፥2 1ነገ8፥61፤ 2ዜና24፥2
25፥4 ዘኍ26፥11፤ ዘዳ28፥61
25፥5 ዘፀ30፥14፤ 2ሳሙ24፥2፤ 1ዜና21፥1፤ 2ዜና17፥14-19
25፥7 2ዜና16፥2-9፤ 19፥1-3
25፥8 2ዜና14፥11፤ 20፥6
25፥9 ዘዳ8፥18፤ ምሳ10፥22

የእግዚአብሔርም ሰው፣ "*እግዚአብሔር* ከዚህ አብ
ልጦ ሊሰጥህ ይችላል" ሲል መለሰለት።
10ስለዚህ አሜስያስ ከኤፍሬም ወደ
እርሱ የመጡትን ወታደሮች ወደየመኖሪያ
ስፍራቸው አሰናበታቸው። እነርሱም በይ
ሁዳ ላይ ክፉኛ ተበሳጭተው ነበርና በታላቅ
ቍጣ ወደ መኖሪያ ስፍራቸው ተመለሱ።
11አሜስያስም ኀይሉን በሚገባ አደራጅቶ
ሰራዊቱን ወደ ጨው ሸለቆ መራ፤ በዚያም
ዐሥር ሺህ የሴይር ወታደሮችን ገደለ። 12የይ
ሁዳ ሰራዊት ሌሎች ዐሥር ሺህ ሰዎች ማረኩ፤
ወደ አንድ ዓለት ዐናት ላይም አውጥተው
ቍልቍል ለቀቁአቸው፤ ሁሉም ተፈጠፈጡ።
13በዚያኑ ጊዜ አሜስያስ ያሰናበታቸውና
በጦርነቱ እንዳይካፈሉ የከለከላቸው ወታደ
ሮች፣ ከሰማርያ እስከ ቤትሖሮን ያሉትን
የይሁዳ ከተሞች ወረሩ፤ ሦስት ሺህ ሰው
ገደሉ፤ እጅግ ብዙ ምርኮም ወሰዱ።
14አሜስያስም ኤዶማውያንን ደምስሶ
በተመለሰ ጊዜ፣ የሴይርን ሕዝብ አማል
ክት ይዞ መጣ፤ ለራሱም አማልክት አድርጎ
በማቆም ሰገደላቸው፤ መሥዋዕትም አቀረበ
ላቸው። *15የእግዚአብሔርም* ቍጣ በአሜስያስ
ላይ ነደደ፤ ነቢይንም ላከበት፤ ነቢዩም፣
"የገዛ ሕዝባቸውን ከእጅህ ማዳን ያልቻሉ
ትን የአሕዛብን አማልክት ርዳታ የጠየ
ቅኸው ለምንድን ነው?" አለው።
16እርሱም በመናገር ላይ ሳለ፣ ንጉሡ፣
"ለመሆኑ አንተን የንጉሥ አማካሪ አድ
ርገን ሾመነሃልን? ዝም አትልም እንዴ!
መሞት ትፈልጋለህ?" አለው።
ነቢዩም ዝም አለ፤ ሆኖም፣ "ይህን አድር
ገሃልና ምክሬንም አልሰማህምና፣ እግዚአብ
ሔር ሊያጠፋህ እንደወሰነ ዐውቃለሁ" አለ።
17የይሁዳ ንጉሥ አሜስያስ አማካሪዎቹን
ካማከረ በኋላ፣ የእስራኤል ንጉሥ የኢዩ
የልጅ ልጅ፣ የኢዮአካዝ ልጅ ወደ ሆነው
ወደ ኢዮአስ፣ "እስቲ ናና ፊት ለፊት እን
ጋጠም" ሲል ላከበት።
18የእስራኤል ንጉሥ ኢዮአስ ግን፣ ለይ
ሁዳ ንጉሥ ለአሜስያስ እንዲህ ሲል መለሰ
ለት፤ "አንድ የሊባኖስ ኵርንችት፣ 'ሚስት
እንድትሆነው ሴት ልጅህን ለልጄ ስጠው'
ሲል ወደ ሊባኖስ ዝግባ ላከበት። ከዚ
ያም የዱር አውሬ ከሊባኖስ ወጥቶ ኵርንች
ቱን ረገጠው። 19ኤዶምን አሸንፌአለሁ
ብለህ ራስህን በትዕቢት ክበኸዋል፤ ኮርተ
ሃልም፤ ግን ዐርፈህ እቤትህ ተቀመጥ! በራ
ስህና በይሁዳ ላይ ውድቀት ታመጣ ዘንድ
ችግር የምትጠራው ስለ ምንድን ነው?"
20የኤዶምን አማልክት ማምለክ በመ
ፈለጋቸው፣ እግዚአብሔር በጠላቶቻቸው እጅ

25፥10 ቍ13
25፥12 መዝ141፥6፤ አብ1፥3
25፥14 ዘፀ20፥3፤ 2ዜና28፥23፤ ኢሳ44፥15
25፥15 ኢሳ36፥20
25፥18 መሳ9፥8-15
25፥20 2ዜና10፥15
25፥23 2ነገ14፥13፤ 2ዜና26፥9፤ነህ8፥16፤ 12፥39፤ኤር31፥38
25፥24 1ዜና26፥15
25፥27 ኢሱ10፥3
26፥1 2ዜና22፥1
26፥5 2ዜና24፥2፤ 27፥6

አሳልፎ ሊሰጣቸው ወስኖአልና፣ አሜስያስ
አላዳመጣቸውም። 21ስለዚህ የእስራኤል ንጉሥ
ኢዮአስ አደጋ ጣለ። እርሱና የይሁዳ ንጉሥ
አሜስያስ በይሁዳ ውስጥ ቤትሳሚስ በተባለ
ስፍራ ፊት ለፊት ተጋጠሙ። 22ይሁዳ በእስ
ራኤል ክፉኛ ተመታ፤ እያንዳንዱም ሰው
ወደየመኖሪያው ሸሸ። 23የእስራኤል ንጉሥ
ኢዮአስም የአካዝያስን የልጅ ልጅ የኢዮአ
ስን ልጅ አሜስያስን ቤትሳሚስ ላይ ማርኮ
ወደ ኢየሩሳሌም አመጣው፤ ከኤፍሬም በር
እስከ ማዕዘኑ በር ድረስ አንድ መቶ ሰማንያ
ሜትር[T] ያህል ርዝመት ያለውንም የኢየ
ሩሳሌምን ቅጥር አፈረሰ። 24እርሱም በዖቤድኤ
ዶም ጥበቃ ሥር የነበረውንና በቤተ መቅደሱ
የተገኘውን ወርቅ፣ ጥሬ ብርና ዕቃ በሙሉ፣
ከቤተ መንግሥቱም ንብረትና በመያዣ ከያ
ዛቸው ሰዎች ጭምር ወስዶ ወደ ሰማርያ
ተመለሰ።
25የይሁዳ ንጉሥ የኢዮአስ ልጅ አሜስያስ፣
የእስራኤል ንጉሥ የኢዮአካዝ ልጅ ኢዮ
አስ ከሞተ በኋላ አሥራ አምስት ዓመት ኖረ።
26በአሜስያስ ዘመነ መንግሥት ከመጀመሪያው
እስከ መጨረሻው የተከናወነው ሌላው ተግ
ባር ሁሉ በይሁዳና በእስራኤል ነገሥታት
መጽሐፍ የተጻፈ አይደለምን? 27አሜስያስ
እግዚአብሔርን መከተል ከተወ በኋላ፣ በኢ
የሩሳሌም ስላመፁበት ወደ ለኪሶ ሸሸ፤ ነገር
ግን የሚከታተሉትን ሰዎች ከኋላው ልከው
በዚያው በለኪሶ ገደሉት። 28በፈረስ ተጭኖ
ከመጣ በኋላም፣ እንደ አባቶቹ ሁሉ በይ
ሁዳ ከተማ ተቀበረ።

የይሁዳ ንጉሥ ዖዝያን

26፥1-4ተጓ ምብ —2ነገ14፥21-22፤15፥1-3
26፥21-23ተጓ ምብ —2ነገ15፥5-7

26 ከዚህ በኋላ የይሁዳ ሕዝብ በሙሉ
ዕድሜው ዐሥራ ስድስት ዓመት
የነበረውን ዖዝያንን ወስደው በአባቱ በአሜ
ስያስ ፈንታ አነገሡት። 2አሜስያስ እንደ
አባቶቹ ሁሉ ካንቀላፋ በኋላ፣ ኤላትን
እንደገና የሠራት፣ ወደ ይሁዳም የመለሳት
ዖዝያን ነበር።
3ዖዝያን በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ዐሥራ
ስድስት ዓመት ሲሆን፣ በኢየሩሳሌም ተቀምጦ[ሀ]
አምሳ ሁለት ዓመት ገዛ። እናቱ ይኮልያ
የተባለች የኢየሩሳሌም ሴት ነበረች። 4እርሱም
አባቱ አሜስያስ እንደ አደረገው ሁሉ
በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር አደረገ።
5እግዚአብሔርን መፍራት ባስተማረው በዘካርያስ

[T]23 ዕብራይስጡ፣ *80 ሜትር ያህል ነው ይላል፤ አንዳንድ ቅጂዎች ግን ስድስት መቶ ጫማ ይላሉ።*
[ሀ]3 ብዙ የዕብራይስጥ ትርጕሞች፣ የሰብዓ ሊቃናትና የሱርስቱ ቅጅ ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ አንዳንድ የዕብራስጥ ቅጆች ግን *እንደ እግዚአብሔር ራእይ ባስተማረው*

ዘመን እግዚአብሔርን ፈለገ፤ እግዚአብሔርን በፈለገ
መጠንም አምላክ ነገሮችን አከናወነለት።
6በፍልስጥኤማውያን ላይ ዘምቶ የጌትን፣
የየብናንና የአዛጦንን ቅጥሮች አፈረሰ፡፡
ከዚያም በአዛጦን አጠገብና በቀሩትም
የፍልስጥኤም ግዛቶች ውስጥ ከተሞችን
እንደ ገና ሠራ፡፡ 7እግዚአብሔርም በፍልስጥ
ኤማውያን፣ በጉርበኣል በሚኖሩ ዐረቦችና
በምዑናውያን ላይ ድልን አቀዳጀው፡፡ 8አሞና
ውያን ለዖዝያን ግብር ገበሩለት፤ ኀይሉ ስለ
ገነነም ዝናው እስከ ግብፅ ዳርቻ ወጣ፡፡
9ዖዝያንም በኢየሩሳሌም በማዕዘኑ በር፣
በሸለቆው በርና በቅጥሩ ማዕዘን ማማዎች
ሠርቶ መሸጋቸው፡፡ 10እንዲሁም በየኰረብ
ታው ግርጌና በየሜዳው ላይ ብዙ የቀንድ
ከብት ስለ ነበረው፣ በምድረ በዳ የግንብ ማማ
ዎች ሠራ፤ ብዙ የውሃ ጕድጓዶችም ቈፈረ፡፡
ግብርና ይወድ ስለ ነበረም በኰረብታዎችና
ለም በሆኑ መሬቶች ላይ ዕርሻ የሚያርሱና
ወይን የሚተክሉ ሰራተኞች ነበሩት፡፡
11ዖዝያን ከንጉሡ ሹማምት አንዱ በሆነው
በሐናንያ መሪነት፣ በጸሓፊው በይዒኤልና
በአለቃው በመዕሤያ አማካይነት ተሰብስቦ
በተቈጠረው መሠረት በየምድቡ ለጦርነት
ዝግጁ ሆኖ የሚወጣ፣ በሚገባ የሠለጠነ ሰራ
ዊት ነበረው፡፡ 12በተዋጊዎቹ ላይ የተሾሙት
የየቤተሰቡ መሪዎች ጠቅላላ ቍጥር ሁለት
ሺህ ስድስት መቶ ነበር፡፡ 13በእነዚህም የሚመራ
ሦስት መቶ ሰባት ሺህ አምስት መቶ ሰው
ያለው ሰራዊት አለ፤ ይህም ንጉሡ በጠላቶቹ
ላይ በሚያደርገው ዘመቻ ለመሰለፍ የሚ
በቃ ጠንካራ ኃይል ነበር፡፡ 14ዖዝያን ለሰራ
ዊቱ ሁሉ ጋሻ፣ ጦር፣ የራስ ቁር፣ ጥሩር፣
የቀስት ማስፈንጠሪያ ደጋንና የሚወነጨፍ
ድንጋይ አደለ፡፡ 15በኢየሩሳሌምም፣ ንድፎቻ
ቸው በባለ ሙያዎች የተዘጋጁ፣ በመጠበ
ቂያ የግንብ ማማዎችና በየማዕዘኑ መከላከያ
ዎች ላይ ፍላጻ የሚስፈነጠርባቸውንና ትልልቅ
ድንጋዮች የሚወረወርባቸውን መሣሪያዎች
አሠራ፡፡ እስኪበረታም ድረስ በሚያስደንቅ
ሁኔታ ስለ ታገዘ፣ ዝናው በርቀትና በስፋት
ተሰማ፡፡
16ዖዝያን ከበረታ በኋላ ግን ዕብሪቱ ለውድ
ቀት ዳረገው፡፡ በዕጣን መሠዊያው ላይ ዕጣን
ለማጠን ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ
በመግባቱ እግዚአብሔርን በደለ፤ 17ካህኑም ዓዛር
ያስ ቈራጥ ከሆኑ ከሌሎች ሰማንያ የእግዚ
አብሔር ካህናት ጋር ተከትሎት ገባ፡፡ 18እነ
ርሱም ፊት ለፊት በመጋፈጥ፣ “ዖዝያን ሆይ፤
ለእግዚአብሔር ማጠን ለተለዩትና የአሮን ዘሮች
ለሆኑት ለካህናቱ እንጂ ለአንተ የተገባ
አይደለም፤ እግዚአብሔርን በድለሃልና ከመ
ቅደሱ ውጣ፤ ከእግዚአብሔር አምላክ ዘንድም

26፥6 ኢሳ2፥6፤ 11፥14፤14፥29፤ ኤር25፥20፤አሞ1፥8፤ 3፥9
26፥7 2ዜና20፥1፤ 21፥16
26፥8 ዘፍ19፥38
26፥9 2ነገ14፥13፤ 2ዜና25፥23፤ነህ2፥13 ፤3፥13
26፥14 ኤር46፥4
26፥16 ዘዳ32፥5፤ 2ነገ14፥10፤16፥12፤ 1ዜና5፥25
26፥17 1ነገ4፥2
26፥18 ዘፀ30፥7፤ ዘኍ16፥39፤18፥1-7፤ 1ዜና6፥49
26፥19 ዘኍ12፥10
26፥21 ዘፀ4፥6፤ ዘሌ13፥46፤14፥8፤ ዘኍ5፥2፤19፥12
26፥22 2ነገ15፥1፤ ኢሳ1፥1፤6፥1
26፥23 2ነገ14፥21፤ ኢሳ1፥1፤6፥1፤ አሞ1፥1
27፥1 2ነገ15፥5፡ 32፤1ዜና3፥12
27፥3 2ዜና33፥14፤ ነህ3፥26
27፥5 ዘፍ19፥38
27፥6 2ዜና26፥5

ክብር አይሆንልህምና” አሉት፡፡
19ጥና በእጁ ይዞ ዕጣን ለማጠን ዝግጁ
የነበረው ዖዝያን ተቈጣ፤ በእግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ ውስጥ በዕጣን መሠዊያው ፊት ሆኖ
ካህናቱ ላይ እየተቈጣ ሳለ፣ በግንባሩ ላይ
ለምጽ[ሰ] ወጣበት፡፡ 20ሊቀካህናቱ ዓዛርያስና
ሌሎቹ ካህናት ሁሉ በተመለከቱት ጊዜ፣
በግንባሩ ላይ ለምጽ እንደ ወጣበት አዩ፡፡
ስለዚህ አጣድፈው አስወጡት፤ በርግጥ እር
ሱም ራሱ ለመውጣት ቸኵሎ ነበር፤ እግዚ
አብሔር አስጨንቆታልና፡፡
21ንጉሥ ዖዝያን እስከ ዕለተ ሞቱ ድረስ
ለምጻም ነበረ፡፡ ለምጻም በመሆኑም ከቤተ
መቅደስ ተወግዶ ነበርና በተለየ ቤት ተቀ
መጠ[ሐ]፡፡ ከዚያም ልጁ ኢዮአታም የቤተ መን
ግሥቱን አስተዳደር በኀላፊነት ተረክቦ የአ
ገሩን ሕዝብ ይመራ ጀመር፡፡
22በዖዝያን ዘመነ መንግሥት ከመጀመሪያው
እስከ መጨረሻው የተከናወነውን ሌላውን
ተግባር ሁሉ የአሞጽ ልጅ ነቢዩ ኢሳይያስ
ጽፎታል፡፡ 23ዖዝያንም እንደ አባቶቹ ሁሉ
አንቀላፋ፡፡ ሕዝቡም “ለምጽ አለበት” ብለው
የነገሥታቱ በሆነው መቃብር አጠገብ ባለው
ቦታ ቀበሩት፤ ልጁም ኢዮአታም በእርሱ
ፈንታ ነገሠ፡፡

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮአታም

27፥1-4፡7-9 ተጓ ምብ —2ነገ15፥33-38

27 ኢዮአታም በነገሠ ጊዜ ዕድሜው
ሃያ አምስት ዓመት ሲሆን፣ በኢ
የሩሳሌም ተቀምጦ ዐሥራ ስድስት ዓመት ገዛ፡፡
እናቱም ኢየሩሳ የተባለች የሳዶቅ ልጅ
ነበረች፡፡ 2አባቱ ዖዝያን እንዳደረገው ሁሉ
በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር አደረገ፤ ይሁን
እንጂ እንደ አባቱ ወደ እግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ አልገባም፡፡ ሕዝቡም በበደሉ እንደ
ገፋበት ነበር፡፡ 3ኢዮአታም የእግዚአብሔርን
ቤተ መቅደስ የላይኛውን በር እንደገና ሠራው፤
በዖፌልም በኩል ባለው ቅጥር ላይ፣ አያሌ
የማሻሻል ተግባር አከናወነ፡፡ 4በይሁዳ ኰረ
ብታዎች ላይ ከተሞችን፣ ደን በለበሱ
ስፍራዎችም ምሽጎችንና ማማዎችን ሠራ፡፡
5ኢዮአታም የአሞናውያንን ንጉሥ ወግቶ
ድል አደረጋቸው፡፡ በዚያ ዓመትም አሞና
ውያን አንድ መቶ መክሊት[መ] ጥሬ ብር፣ ዐሥር
ሺህ ቆሮስ[ሠ] ስንዴና ዐሥር ሺህ ቆሮስ ገብስ
ገበሩለት፡፡ አሞናውያን በሁለተኛውና በሦስ
ተኛው ዓመት ይህንኑ ግብር አመጡለት፡፡
6ኢዮአታም በአምላኩ በእግዚአብሔር ፊት
በታማኝነት ስለተመላለሰ፣ እየበረታ ሄደ፡፡

[ሰ]19 የዕብራይስጡ ቃል በዚህም ሆነ በቍጥር 20፡21 እና 23 ላይ ማንኛውንም ዐይነት የቈዳ በሽታ የሚያመልክት ነው፡፡
[ሐ]21 ወይም *ከኀላፊነቱ በሚርቅበት ቤት* ተብሎ መተርጐም ይቻላል።
[መ]5 3.4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው፡፡
[ሠ]5 2, 200 ኪሎ ሊትር ያህል ነው፡፡

7በኢዮአታም ዘመነ መንግሥት የተከናወነው
ሌላው ተግባር፣ ያደረጋቸው ጦርነቶችና
የሠራቸው ነገሮች በሙሉ በእስራኤልና በይ
ሁዳ ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። 8እር
ሱም በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ አምስት
ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም ዐሥራ
ስድስት ዓመት ገዛ። 9ኢዮአታም እንደ አባ
ቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ በዳዊት ከተማ ተቀ
በረ፤ ልጁ አካዝም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አካዝ

28፥1-27ተጓ ምብ 2ነገ16፥1-20

28 አካዝ መንገሥ በጀመረ ጊዜ ዕድሜው
ሃያ ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀ
ምጦም ዐሥራ ስድስት ዓመት ገዛ። እርሱም
በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር እንዳደረገው
እንደ አባቱ እንደ ዳዊት አላደረገም። 2በእ
ስራኤል ነገሥታት መንገድ ሄደ፤ በኣሊምን
ለማምለክም የተቀረጹ ጣዖታትን ሠራ። 3እግ
ዚአብሔር ከእስራኤላውያን ፊት ያስወገዳ
ቸውን አሕዛብ ልማድ በመከተል፣ በሄኖም
ልጅ ሸለቆ ዐጠነ፤ ወንዶች ልጆቹንም የሚቃጠል
መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ። 4በኰረብታ መስ
ገጃዎችና በተራሮች አናት ላይ፣ በየዛፉም
ጥላ ሥር መሥዋዕት አቀረበ፤ ዕጣንም ዐጠነ።
5ስለዚህ አምላኩ እግዚአብሔር ለሶርያ ንጉሥ
አሳልፎ ሰጠው፤ ሶርያውያንም ድል አደረ
ጉት፤ ከሕዝቡም ብዙዎቹን ምርኮኞች አድ
ርገው ወደ ደማስቆ ወሰዷቸው።
ደግሞም ለእስራኤል ንጉሥ አልፎ ተሰጠ፤
እርሱም ከባድ ጕዳት አደረሰበት። 6ይሁዳ
የአባቶቹን አምላክ እግዚአብሔርን ስለ ተወ፣
የሮሜልዩ ልጅ ፋቁሔ በአንድ ቀን ከይሁዳ
መቶ ሃያ ሺህ ወታደሮች ገደለ። 7ጦረኛው
ኤፍሬማዊ ዝክሪም የንጉሡን ልጅ መዕ
ሤያን፣ የቤተ መንግሥቱ ኀላፊ የሆነውን
ዓዝሪቃምንና ለንጉሡ በማዕረግ ሁለተኛ
ሰው የሆነውን ሕልቃናን ገደለ። 8እስራኤላ
ውያንም ከገዛ ወገኖቻቸው ሁለት መቶ ሺ
ባለ ትዳር ሴቶችን፣ ወንዶችና ሴቶች ልጆ
ችን ማረኩ፤ እንዲሁም እጅግ ብዙ ምርኮ
ይዘው ወደ ሰማርያ ተመለሱ።
9ዖዴድ የተባለ የእግዚአብሔር ነቢይ በዚያ
ስለ ነበር፣ ሰራዊቱ ወደ ሰማርያ በተመለሰ
ጊዜ ለመቀበል ወጣ፤ እንዲህም አላቸው፤ "የአ
ባቶቻችሁ አምላክ እግዚአብሔር ይሁዳን ስለተ
ቈጣ በእጃችሁ አሳልፎ ሰጣችሁ፤ እናንተ
ግን እስከ ሰማይ በሚደርስ ቍጣ ፈጃችኋ
ቸው። 10አሁንም የይሁዳንና የኢየሩሳሌምን
ወንዶችና ሴቶች፣ ባሪያዎቻችሁ ልታደርጓ
ቸው ትፈልጋላችሁ፤ እናንተስ ብትሆኑ ኀጢ
አት ሠርታችሁ አምላካችሁን እግዚአብሔርን አል
በደላችሁምን? 11እንግዲህ ስሙኝ፤ የእግዚአ
ብሔር አስፈሪ ቍጣ በእናንተ ላይ ነዶአ
ልና፣ በምርኮ ያመጣችኋቸውን ወገኖቻችሁን
መልሷቸው።"
12ከዚያም ከኤፍሬም መሪዎች ጥቂቶቹ
የዮሐናን ልጅ ዓዛርያስ፣ የምሺሌሞት ልጅ
በራክያ፣ የሰሎም ልጅ ይሒዝቅያ፣ የሐድላይ
ልጅ ዓሜሳይ ከጦርነቱ የተመለሱትን በመ
ቃወም፣ 13"እነዚህን ምርኮኞች እዚህ ማምጣት
አልነበረባችሁም፤ ያለዚያ እኛ በእግዚአብሔር
ፊት በደለኞች እንሆናለን፤ በኀጢአታችንና
በበደላችን ላይ ሌላ ልትጨምሩ ታስባላችሁን?
በደላችንማ ቀድሞውኑ በዝቶአል፤ ቍጣውም
በእስራኤል ላይ ነውና" አሉ።
14ስለዚህ ወታደሮቹ በሹማምቱና በጉ
ባኤው ሁሉ ፊት ምርኮኞቹን ለቀቁ፤ የተ
ማረከውንም ዕቃ መለሱ። 15በስም የተጠቀሱ
ሰዎችም ምርኮኞቹን ተረክበው ዕራቁታቸ
ውን ለቀሩት ሁሉ ከምርኮው አለበሷቸው፤
ልብስና ጫማ፣ ምግብና መጠጥ ሰጧቸው፣
በቅባትም ቀቧቸው፤ የደከሙትንም ሁሉ በአ
ህያ ላይ አስቀመጧቸው። ከዚያም ወገኖቻ
ቸው ወደሚገኙባት የዘንባባ ከተማ ተብላ
ወደምትጠራው ወደ ኢያሪኮ ወስደዋቸው፣
ወደ ሰማርያ ተመለሱ።
16በዚያን ጊዜ ንጉሡ አካዝ ወደ አሦር
ንጉሥ[ሬ] ርዳታ ጠየቀ፤ 17ኤዶማውያን እንደ
ገና መጥተው በይሁዳ ላይ አደጋ በመጣል
ምርኮኞችን ወስደው ነበርና። 18ፍልስጥኤማውያን
ደግሞ በየኰረብታው ግርጌና በይሁዳ ደቡብ
ያሉትን ከተሞች በመውረር ቤት ሳሚስን፣
ኤሎንን፣ ግዴሮትን፣ ሦኮን፣ ተምናን፣ ጊምዞ
ንና በአካባቢአቸው የሚገኙትን መንደሮች
ሁሉ ያዙ፤ ተቀመጡባቸውም። 19የእስራኤል[ሰ]
ንጉሥ አካዝ ክፋትን በይሁዳ ምድር ስላስ
ፋፋና ለእግዚአብሔርም የነበረውን ታማኝ
ነት በከፍተኛ ደረጃ ስላጓደለ፣ እግዚአብሔር
ይሁዳን አዋረደ። 20የአሦር ንጉሥ ቴልጌልቴል
ፌልሶር ወደ እርሱ መጥቶ ነበር፤ ሆኖም
ችግር ፈጠረበት እንጂ አልረዳውም። 21አካዝ
ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ፣ ከቤተ መን
ግሥቱና ከመሳፍንቱ ጥቂት ዕቃዎች ወስዶ
ለአሦር ንጉሥ ሰጥቶ ነበር፤ ይህም አልረዳ
ውም።
22ንጉሥ አካዝ በተጨነቀ ጊዜም፣ ለእግ
ዚአብሔር የነበረውን ታማኝነቱን ከምን ጊዜ
ውም ይበልጥ አጓደለ፤ 23እርሱም "የሶርያ
ነገሥታት አማልክት እነርሱን ስለ ረዷቸው፣
እኔንም ይረዱኝ ዘንድ እሠዋላቸዋለሁ"
ሲል እርሱን ላሸነፉት የደማስቆ አማልክት
መሥዋዕት አቀረበ።

28፥1 1ዜና3፥13፤ ኢሳ1፥1
28፥2 ዘፀ34፥17
28፥3 ዘሌ18፥21፤ ዘዳ18፥9፤ኢሱ15፥8፤ 2ነገ3፥27፤2ዜና33፥2፤ ሕዝ20፥26
28፥5 ኢሳ7፥1
28፥6 ቀኍ8፤ 2ነገ15፥25፡27፤ ኢሳ9፥21፤11፥13
28፥8 ዘዳ28፥25-41፤ 2ዜና29፥9
28፥9 ዕዝ9፥6፤ ኢሳ10፥6፤ 47፥6፤ዘካ1፥15፤ ራእ18፥5
28፥10 ዘሌ25፥39-46
28፥11 2ዜና11፥4
28፥15 ዘዳ34፥3፤ መሳ1፥16፤2ነገ6፥22፤ ምሳ25፥21-22፤ ሉቃ10፥25-37
28፥16 2ነገ16፥7፤ ሕዝ23፥12
28፥17 2ዜና29፥9፤ መዝ137፥7፤ ኢሳ34፥5፤ 63፥1፤ ኤር25፥21፤ ሕዝ16፥57፤25፥12፤ አሞ1፥11
28፥18 ዘፍ38፥12፤ ኢሱ10፥12፤ 15፥41፤1ሳሙ17፥1፤ ኢሳ9፥12፤11፥14፤ ኤር25፥20፤ ሕዝ 16፥27፡ 57፤25፥15
28፥19 1ዜና5፥25
28፥20 2ነገ15፥29፤ 16፥7፤1ዜና5፥6፤ ኢሳ7፥17፤8፥7፤ 10፥5-6፡20፤36፥1
28፥21 2ዜና16፥2-9፤ ኤር2፥36
28፥22 ኤር5፥3፤ 15፥7፤17፥23
28፥23 1ዜና11፥1፤ 2ዜና25፥14፤ ኢሳ10፥20፤ ኤር18፥5፤44፥17-18

ሬ16 አንድ የዕብራይስጥ ቅጅ፣ የሰብዓ ሊቃናትና የሱርስቱ ቅጅ እንዲሁም (2ነገ 16፥7) ከዚህ ጋር ይስማማል፤ አብዛ ኞቹ የዕብራይስጥ ትርጕሞች ግን ነገሥታት ይላሉ።
ሰ19 በዜና ካልዕ መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ ይሁዳ ነው።

[24]አካዝ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ዕቃዎች
ሁሉ አንድ ላይ ሰብስቦ ወሰደ[ሸ]፤ የእግዚአብሔ
ርን ቤተ መቅደስ በሮች ዘጋ፤ በኢየሩሳሌምም
በየአውራ ጎዳናው ማዕዘን ላይ መሠዊያ አቆመ።
[25]በይሁዳ ከተሞች ሁሉ ለሌሎች አማልክት
መሥዋዕት የሚያቃጥልባቸውን የኰረብታ
መስገጃዎች ሠራ፤ በዚህም የአባቶቹን አምላክ
እግዚአብሔርን ለቍጣ አነሣሣው።
[26]በአካዝ ዘመነ መንግሥት የተከናወነው
ሌላው ተግባርና አካሄዱ ሁሉ ከመጀመሪያው
እስከ መጨረሻው በይሁዳና በእስራኤል
ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። [27]አካዝ እንደ
አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ በኢየሩሳሌምም ከተማ
ተቀበረ፤ የተቀበረው ግን በእስራኤል ነገሥታት
መካነ መቃብር አልነበረም። ልጁ ሕዝቅያስም
በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

ሕዝቅያስ ቤተ መቅደሱን አነጻ

29፥1-2 ተጓ ምብ —1ነገ18፥2-3

29

ሕዝቅያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ
አምስት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳ
ሌም ተቀምጦም ሃያ ዘጠኝ ዓመት ገዛ።
እናቱም አቡ የተባለች፤ የዘካርያስ ልጅ ነበረች።
[2]አባቱ ዳዊት እንዳደረገው ሁሉ፣ እርሱም
በእግዚአብሔር ፊት ቅን ነገር አደረገ።
[3]በዘመነ መንግሥቱ በመጀመሪያው ዓመት፣
በመጀመሪያው ወር የእግዚአብሔርን ቤተ
መቅደስ በሮች ከፈተ፤ አደሳቸው። [4]ካህናቱንና
ሌዋውያኑን አስገብቶ በምሥራቅ በኩል ባለው
አደባባይ ላይ በመሰብሰብ፣ [5]እንዲህ አላቸው፤
"እናንት ሌዋውያን፤ ስሙኝ! ራሳችሁን አሁኑኑ
ቀድሱ፤ የአባቶቻችሁን አምላክ የእግዚአብሔ
ርንም ቤተ መቅደስ ቀድሱ። ርኩስ ነገርንም
ሁሉ ከመቅደሱ አስወግዱ። [6]አባቶቻችን
ታማኞች አልነበሩም፣ በአምላካችን በእግዚ
አብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸሙ፤ ተውትም።
ከእግዚአብሔር ማደሪያ ፊታቸውን መለሱ፤ ጀርባ
ቸውንም አዞሩበት። [7]የሰበሰቡንም በሮች
ዘጉ፤ መብራቶቹንም አጠፉ። ለእስራኤል አም
ላክ ለእግዚአብሔር ዕጣን አላጠኑም፤ በመቅደ
ሱም የሚቃጠል መሥዋዕት አላቀረቡም።
[8]ስለዚህ የእግዚአብሔር ቍጣ በይሁዳና በኢ
የሩሳሌም ላይ ወርዶአል፤ እናንተ በገዛ ዓይና
ችሁ እንደ ምታዩት ለድንጋጤ፣ ለመደነቂ
ያና ለመዘበቻ አሳልፎ ሰጣቸው። [9]በዚህ ም
ክንያት አባቶቻችን በሰይፍ ወደቁ፣ ወንዶ
ችና ሴቶች ልጆቻችን፣ ሚስቶቻችንም ተማ
ረኩ። [10]አሁንም አስፈሪ ቍጣው ከእኛ እን
ዲመለስ፣ ከእስራኤል አምላክ ከእግዚአብሔር
ጋር ቃል ኪዳን ለመግባት አስቤአለሁ። [11]ልጆቼ
ሆይ፤ እንግዲህ ቸል አትበሉ፤ በፊቱ እንድ
ትቆሙና እንድ ታገለግሉት፣ በፊቱም አገል
ጋዮቹ እንድት ሆኑና ዕጣን እንድታጥኑለት
እግዚአብሔር መርጦአችኋልና።"
[12]ከዚያም እነዚህ ሌዋውያን በሥራው
ላይ ተሰማሩ፤ ከቀዓት ዘሮች የአማሢ ልጅ
መሐትና የዓዛርያስ ልጅ ኢዮኤል፤
ከሜራሪ ዘሮች፣
የአብዲ ልጅ ቂስና የይሃሌልኤል
ልጅ ዓዛርያስ፤
ከጌድሶን ዘሮች፣
የዛማት ልጅ ዮአክና የዮአክ ልጅ ዔድን፤
[13]ከኤሊጻፋን ዘሮች፣
ሺምሪና ይዒኤል፤
ከአሳፍ ዘሮች፣
ዘካርያስና መታንያ፤
[14]ከኤማን ዘሮች፣
ይሒኤልና ሰሜኢ፣
ከኤዶታም ዘሮች፣
ሸማያና ዑዝኤል።
[15]ወንድሞቻቸውን ከሰበሰቡና ራሳቸውን
ከቀደሱ በኋላ፣ ንጉሡ የእግዚአብሔርን ቃል
ተከትሎ ባዘዘው መሠረት የእግዚአብሔርን ቤተ
መቅደስ ለማንጻት ገቡ። [16]ካህናቱ የእግዚአብሔ
ርን መቅደስ ለማንጻት ወደ ውስጡ ገቡ።
በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ያገኙ
ትንም ማናቸውንም የረከሰ ነገር ወደ እግዚ
አብሔር ቤተ መቅደስ አደባባይ አወጡት።
ሌዋውያኑም ተሸክመው በመውሰድ በቄድሮን
ሸለቆ ውስጥ ጣሉት። [17]ማንጻቱንም በመጀመ
ሪያው ወር፣ በመጀመሪያው ቀን ጀምረው በዚያኑ
ወር በስምንተኛው ቀን እስከ መቅደስ ሰበሰብ
ደረሱ፤ በሚቀጥሉትም ስምንት ቀናት የእግ
ዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ቀደሱ፤ የመቀደ
ሱም ሥራ በመጀመሪያው ወር በዐሥራ
ስድ ስተኛው ቀን ተጠናቀቀ።
[18]ከዚያም ወደ ንጉሡ ወደ ሕዝቅያስ ገብተው
እንዲህ አሉ፤ "የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ
በሙሉ፣ የሚቃጠል መሥዋዕት የሚቀርብበትን
መሠዊያ ከነዕቃዎቹ ሁሉ፣ ኅብስተ ገጹ የሚቀ
መጥበትን ጠረጴዛ፣ ከነዕቃዎቹ አንጽተናል።
[19]ንጉሥ አካዝ ነግሦ ሳለ ታማኝነቱን ትቶ፣
ከቦታቸው ያነሣቸውን ዕቃዎች ሁሉ አዘጋጅተን
ቀድሰናቸዋል፤ እነሆ፤ ዕቃዎቹ በእግዚአብ
ሔር ቤተ መቅደስ መሠዊያ ፊት ለፊት ናቸው።"
[20]በማግስቱም ጧት በማለዳ፣ ንጉሥ ሕዝቅያስ
የከተማዪቱን ሹማምት በአንድነት ሰብስቦ፣
ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ወጣ፤ [21]እነ
ርሱም ስለ መንግሥቱ፣ ስለ መቅደሱና ስለ
ይሁዳ ሰባት ወይፈኖች፣ ሰባት አውራ በጎች፣
ሰባት ተባዕት የበግ ጠቦቶችና ሰባት ተባዕት
የፍየል ጠቦቶች ለኀጢአት መሥዋዕት አቀ
ረቧቸው፤ ንጉሡም እነዚህን በእግዚአብሔር
መሠዊያ ላይ እንዲያቀርቡ የአሮንን ዘሮች
ካህናቱን አዘዘ።

[ሸ]24 ወይም ሰበረ ተብሎ መተርጐም ይቻላል።

28፥24 2ነገ16፥18፤ 2ዜና29፥19፤30፥14፤ ሚል1፥10
28፥27 2ዜና21፥20፤ ኢሳ14፥28-32
29፥1 1ዜና3፥13
29፥2 2ዜና34፥2
29፥3 2ነገ18፥16
29፥5 ዘሌ11፥44፤ ነህ13፥9
29፥6 1ዜና5፥25፤ ዕዝ9፥7፤መዝ106፥6-47፤ኤር2፥27፤18፥17፤ሕዝ23፥35፤ዳን9፥5-6
29፥7 ዘፀ30፥7
29፥8 ዘሌ26፥32፤ ዘዳ28፥25፤ኤር18፥16፤19፥8፤25፥9፡18
29፥9 2ዜና28፥5-8፡17
29፥10 ዘኍ25፥4፤ 2ነገ11፥17፤ 2ዜና23፥16፤30፥8፤ ዕዝ10፥14
29፥11 ዘኍ3፥6፤ 8፥6፡14፤1ዜና15፥2
29፥12 ዘኍ3፥17-20፤2ዜና31፥15
29፥13 ዘፀ6፥22፤ 1ዜና6፥39
29፥15 1ዜና23፥28፤ ኢሳ1፥25
29፥16 2ሳሙ15፥23
29፥19 2ዜና28፥24
29፥21 ዘሌ4፥13-14፤ ዕዝ6፥17፤8፥35

[22]ካህናቱም ወይፈኖቹን ዐርደው ደሙን በመ
ውሰድ በመሠዊያው ላይ ረጩት፤ አውራ በጎ
ቹንም ዐርደው ደሙን በመሠዊያው ላይ
ረጩት፤ እንደዚሁም ጠቦቶቹን ዐርደው
ደሙን በመሠዊያው ላይ ረጩት። [23]ለኀጢአት
መሥዋዕት የሚሆኑትን ፍየሎች በንጉሡና
በጉባኤው ፊት አቀረቡ፤ እነርሱም እጆቻ
ቸውን ጫኑባቸው፡፡ [24]ንጉሡ የሚቃጠል መሥ
ዋዕትና የኀጢአት መሥዋዕት ስለ እስራኤል
ሁሉ እንዲቀርብ አዞ ስለ ነበር፣ ካህናቱ
ፍየሎቹን ዐርደው ስለ እስራኤል ሁሉ ማስ
ተስረያ እንዲሆን የኀጢአት መሥዋዕት በማ
ድረግ ደሙን በመሠዊያው ላይ አቀረቡ፡፡

[25]ንጉሥ ሕዝቅያስም በዳዊት፣ በንጉሡ
ባለ ራእይ በጋድና በነቢዩ በናታን በተሰጠው
መመሪያ መሠረት ሌዋውያኑን ጸናጽል፣
በገናና መሰንቆ አስይዞ *በእግዚአብሔር* ቤተ
መቅደስ መደባቸው፤ ይህም በነቢያት አማካ
ይነት ከእግዚአብሔር የተሰጠ ትእዛዝ ነበር፡፡
[26]ስለዚህ ሌዋውያኑ የዳዊትን የዜማ ዕቃ
ዎች፣ ካህናቱም መለከቶቻቸውን ይዘው
ዝግጁ በመሆን ቆሙ፡፡

[27]ከዚህ በኋላ ሕዝቅያስ የሚቃጠለው መሥ
ዋዕት በመሠዊያው ላይ እንዲቀርብ አዘዘ፡፡
መሥዋዕቱ ማረግ በጀመረ ጊዜም፣ በእስራ
ኤል ንጉሥ በዳዊት የዜማ ዕቃዎችና በመለ
ከት የታጀበ ዝማሬም ጀመረ፡፡ [28]መዘምራኑ
በሚዘምሩበትና መለከተኞቹም በሚነፉበት
ጊዜም መላው ጉባኤ አጎንብሰው ሰገዱ፤
የሚቃጠለው መሥዋዕት እስኪጠናቀቅ ድረ
ስም ይህ ሁሉ ቀጠለ፡፡

[29]*መሥዋዕቱ* ሁሉ ቀርቦ ካበቃ በኋላ፣
ንጉሡና አብረውት የነበሩት ሁሉ ተንበ
ርክከው ሰገዱ፡፡ [30]ንጉሥ ሕዝቅያስና ሹማ
ምቱ፣ ሌዋውያኑ በዳዊትና በባለ ራእዩ በአ
ሳፍ ቃል *እግዚአብሔርን* እንዲያመሰግኑ
አዘዙ፡፡ እነርሱም ውዳሴውን በደስታ ዘመሩ፤
ራሳቸውንም አጎንብሰው ሰገዱ፡፡

[31]ከዚያም ሕዝቅያስ፣ “እነሆ፤ ራሳችሁን
ለእግዚአብሔር ቀድሳችኋል፤ አሁንም ቅረቡ፤
*መሥዋዕት*ና የምስጋና ስጦታ ወደ *እግዚ
አብሔር* ቤተ መቅደስ አምጡ” አላቸው፡፡
ስለዚህ ጉባኤው *መሥዋዕት*ና የምስጋና ስጦታ
አመጡ፤ ልባቸው የፈቀደ ሁሉም የሚቃጠል
መሥዋዕት አመጡ፡፡

[32]ጉባኤውም ያመጣው የሚቃጠለው መሥ
ዋዕት ብዛት ሰባ ወይፈኖች፣ መቶ አውራ
በጎችና ሁለት መቶ ተባዕት የበግ ጠቦቶች
ናቸው፤ ሁሉም የሚቃጠል መሥዋዕት ሆነው
ለእግዚአብሔር የሚቀርቡ ነበሩ፡፡ [33]ለመሥዋዕት
የተቀደሱት እንስሳት ባጠቃላይ ስድስት
መቶ ወይፈን፣ ሦስት ሺህ በጎችና ፍየሎች
ነበሩ፡፡ [34]ይሁን እንጂ ካህናቱ የሚቃጠለውን
መሥዋዕት ቈዳ ሁሉ ለመግፈፍ ቍጥራቸው
እጅግ ጥቂት ነበር፤ ስለዚህ ወገኖቻቸው
የሆኑት ሌዋውያን *ሥራው* እስኪያልቅና ሌሎች
ካህናት እስኪቀደሱ ድረስ ረዷቸው፤ ሌዋው
ያኑም ራሳቸውን ለመቀደስ ከካህናቱ ይልቅ
ጠንቃቆች ነበሩና፡፡ [35]ከሚቃጠለው *መሥዋዕት
ጋር* የሚቀርበውን የኅብረት *መሥዋዕት*[*]
ስብና የመጠጡን ቍርባን ጨምሮ የሚ
ቃጠለው መሥዋዕት እጅግ ብዙ ነበር፡፡ በዚህ
ሁኔታም *የእግዚአብሔር* ቤት አገልግሎት
እንደገና ተደራጀ፡፡ [36]ሕዝቅያስና ሕዝቡ ነገሩ
ሁሉ እንዲህ በተፋጠነ ሁኔታ እንዲከናወን
እግዚአብሔር ስለረዳቸው ሐሴት አደረጉ፡፡

ሕዝቅያስ ፋሲካን ማክበሩ

30 ሕዝቅያስ የእስራኤልን *አምላክ* የእግ
ዚአብሔርን ፋሲካ ለማክበር በኢየሩ
ሳሌም ወዳለው ወደ *እግዚአብሔር* ቤተ መቅ
ደስ እንዲመጡ፣ ለመላው እስራኤልና ለይ
ሁዳ መልእክት ላከ፤ ለኤፍሬምና ለምናሴም
ደብዳቤ ጻፈ፡፡ [2]ንጉሡ፣ ሹማምቱና መላው
የኢየሩሳሌም ጉባኤ የፋሲካውን በዓል በሁለ
ተኛው ወር ለማክበር ተስማሙ፡፡ [3]በቂ ካህ
ናት ራሳቸውን ስላልቀደሱና ሕዝቡም ገና
በኢየሩሳሌም ስላልተሰበሰቡ፣ በዓሉን በወ
ቅቱ ለማክበር አልቻሉም ነበር፡፡ [4]ንጉሡና
መላው ጉባኤም ዕቅዱ ትክክል ሆኖ አገ
ኙት፡፡ [5]ስለዚህ የእስራኤልን *አምላክ* የእግዚ
አብሔን ፋሲካ ለማክበር ሕዝቡ እንዲመጣ፣
ከቤርሳቤህ እስከ ዳን ድረስ ዐዋጅ እንዲ
ነገር ወሰኑ፤ በተጻፈው *መሠረት* በዓሉ ብዛት
ባለው ሕዝብ ተከብሮ አያውቅም ነበርና፡፡

[6]*መልእክተኞችም* በንጉሡ ትእዛዝ፣ የንጉ
ሡንና የሹማምቱን ደብዳቤ ይዘው ወደ
እስራኤልና ወደ ይሁዳ ሁሉ ሄዱ፤ ደብ
ዳቤውም እንዲህ የሚል ነበር፤

“የእስራኤል ሕዝብ ሆይ፤ እርሱ ወደ
ተረፉችሁት፣ ከአሦር ነገሥታትም እጅ
ወዳመለጣችሁት፣ ወደ እናንተ እንዲመለስ
እናንተም የአብርሃም፣ የይስሐቅና የእስራ
ኤል *አምላክ* ወደ ሆነው ወደ እግዚአብሔር
ተመለሱ፡፡ [7]እንደምታዩት ሁሉ *መሣለቂያ*
እስኪያደርጋቸው ድረስ፣ ለአባቶቻቸው
አምላክ ለእግዚአብሔር እንዳልታመኑ እንደ
አባቶቻችሁና እንደ ወንድሞቻችሁ አት
ሁኑ፡፡ [8]እንደ አባቶቻችሁም አንገተ ደን
ዳኖች አትሁኑ፤ *ለእግዚአብሔር* ተገዙ፤
እርሱ ለዘላለም ወደ ቀደሰውም መቅ
ደስ ኑ፡፡ አስፈሪ ቍጣው ከእናንተ እን
ዲመለስም፣ *እግዚአብሔር* አምላካችሁን አገ
ልግሉ፡፡ [9]እናንተ ወደ *እግዚአብሔር* ብት
መለሱ *አምላካችሁ* እግዚአብሔር ቸርና

29፥22 ዘሌ4፥18፤ ዘኍ18፥17
29፥23 ዘሌ4፥15፤ 16፥5
29፥24 ዘፀ29፥36፤ ዘሌ4፥26፤1ዜና11፥1፤ ዕዝ8፥35
29፥25 1ሳሙ22፥5፤ 1ዜና25፥6፤ 28፥19
29፥26 1ዜና15፥16፡ 24
29፥27 1ሳሙ16፥16
29፥28 2ዜና2፥4
29፥29 2ዜና20፥18
29፥31 ዘፀ25፥2፤ 35፥22፤ ዕብ13፥15-16
29፥32 ዘሌ1፥1-17
29፥34 2ዜና30፥3፡ 15፤ሕዝ44፥11
29፥35 ዘፍ4፥4፤ 35፥14፤ዘፀ29፥13፤ ዘሌ7፥11-21
29፥36 2ዜና35፥8
30፥1 ዘፍ41፥52፤ ዘፀ12፥11፤ ዘኍ28፥16፤1ዜና9፥1
30፥2 ዘኍ9፥10
30፥3 ዘኍ9፥6-13፤ 2ዜና29፥34
30፥5 መሳ20፥1
30፥7 ዘዳ28፥25፤ 1ዜና5፥25፤መዝ78፥8 ፡57፤106፥6፤ ኤር11፥10፤ ሕዝ20፥18
30፥8 ዘፀ32፥9፤ ዘኍ25፥4፤ 2ዜና29፥10
30፥9 ዘፀ3፥21፤ 22፥27፤ዘዳ4፥31፤ 30፥2-5፤ 1ነገ8፥50፤ 2ዜና6፥39፤ ኢሳ1፥16፤55፥7፤ ኤር25፥5፤ ሕዝ33፥11፤ ሚክ7፥18

[*]35 በትውፊት *የሰላም መሥዋዕት* ይባላል፡፡

ርኅሩኅ ስለሆነ ወንድሞቻችሁና ልጆቻች
ሁን በማረኳቸው ዘንድ ምሕረትን ያኘሉ፤
ወደ ዚህች ምድር ይመለሳሉ። እናንተ
ወደ እርሱ ብትመለሱ፣ እርሱም ፊቱን
ከእናንተ አይመልስም።
10መልእክተኞቹም በኤፍሬምና በምናሴ
ምድር ካንዱ ከተማ ወደ ሌላው ከተማ በመ
ዘዋወር እስከ ዛብሎን ድረስ ሄዱ፤ ሕዝቡ ግን
አንቋሸሻቸው፤ ተሣለቀባቸውም። 11ሆኖም
ከአሴር፣ ከምናሴና ከዛብሎን ጥቂት ሰዎች
ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ወደ ኢየሩሳሌም
መጡ። 12እንዲሁም ንጉሡና ሹማምቱ በእ
ግዚአብሔር ቃል መሠረት ያዘዙትን እንዲፈ
ጽሙ አንድ ልብ ይሰጣቸው ዘንድ የእግዚአ
ብሔር እጅ በይሁዳ ላይ ነበር።
13በሁለተኛው ወር የቂጣን በዓል ለማክበር
እጅግ ብዙ ሕዝብ በኢየሩሳሌም ተሰበሰበ።
14በኢየሩሳሌም የነበሩትን መሠዊያዎች ነቃ
ቅለው፣ የዕጣን መሠዊያዎችንም ከስፍራው
አንሥተው ወደ ቄድሮን ሸለቆ ጣሉ።
15በሁለተኛው ወር በዐሥራ አራተኛው ቀን
የፋሲካውን በግ ዐረዱ። ካህናቱና ሌዋውያኑ
አፍረው ስለ ነበር ራሳቸውን ቀደሱ፤ የሚ
ቃጠል መሥዋዕትንም ወደ እግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ አመጡ። 16ከዚያም በእግዚአብሔር
ሰው በሙሴ ሕግ እንደ ታዘዘው መደበኛ
ቦታቸውን ያዙ። ካህናቱም ከሌዋውያኑ እጅ
የተቀበሉትን ደም ረጩ። 17ከጉባኤው መካ
ከል አብዛኞዎቹ ራሳቸውን ያልቀደሱ ስለ
ነበሩ፣ ሌዋውያኑ በሥርዐቱ መሠረት ራሳቸ
ውን ላላነጹትና ጠቦቶቻቸውን ለእግዚአብሔር
መቀደስ ላልቻሉት ሁሉ የፋሲካውን በጎች
ማረድ ነበረባቸው። 18ምንም እንኳ ከኤፍሬም፣
ከምናሴ፣ ከይሳኮርና ከዛብሎን ከመጡት
አብዛኞዎቹ ራሳቸውን ያላነጹ ቢሆንም ከተጻ
ፈው ትእዛዝ ውጭ ፋሲካውን በሉ። ሕዝቅ
ያስ ግን እንዲህ ሲል ጸለየ፤ "ቸሩ እግዚአብሔር
ሆይ፤ ይቅር በላቸው፤ 19ምንም እንኳ በመቅ
ደሱ ሥርዐት መሠረት የነጹ ሆነው ባይገኙም
የአባቶቻቸው አምላክ የሆነውን እግዚአብሔር አምላ
ካቸውን ለመፈለግ ልባቸውን የሚያዘጋጁትን
ሁሉ ይቅር በላቸው።" 20እግዚአብሔርም ሕዝቅ
ያስን ሰማው፤ ሕዝቡንም ፈወሰ።
21ሌዋውያኑና ካህናቱ በእግዚአብሔር የዜማ
ዕቃ ታጅበው፣ በየዕለቱ ለእግዚአብሔር እየዘ
መሩ[ቦ]፣ በኢየሩሳሌም የነበሩት እስራኤላው
ያን የቂጣን በዓል በታላቅ ደስታ ለሰባት ቀን
አከበሩ፤
22ሕዝቅያስም በእግዚአብሔር አገልግሎት
አስተዋዮች የነበሩትን ሌዋውያን ሁሉ በን
ግግሩ አበረታታ። ሰባቱንም ቀን የተወሰነላ
ቸውን ድርሻ እየበሉና የኅብረት መሥዋዕቱንም[ተ]
እያቀረቡ የአባቶቻቸውን አምላክ እግዚአብሔርን

30፥10 2ዜና36፥16
30፥11 ቊ25፤ 2ዜና6፥37
30፥12 ኤር32፥39፤ ሕዝ11፥19
30፥13 ዘኍ28፥16
30፥14 2ሳሙ15፥ 23፤ 2ዜና28፥24
30፥15 2ዜና29፥34
30፥16 2ዜና 35፥10
30፥17 2ዜና35፥11፤ ዕዝ6፥20
30፥18 ዘፀ12፥43-49፤ዘኍ9፥6-10
30፥20 2ዜና6፥20፤ 7፥14፤ሚል4፥2፤ ያዕ5፥16
30፥21 ዘፀ12፥15፡ 17፤13፥6
30፥23 2ዜና7፥9
30፥24 1ነገ8፥5፤ 2ዜና35፥7፤ ዕዝ6፥17፤8፥35
30፥25 ቊ11
30፥26 2ዜና7፥8
30፥27 ዘፀ39፥43
31፥1 2ነገ18፥4፤ 2ዜና32፥12፤ ኢሳ36፥7
31፥2 1ዜና15፥2፤ 23፥28-32፤24፥1፤ 2ዜና29፥9፤መዝ7፥17፤9፥2፤47፥6፤71፥22
31፥3 ዘኍ28፥1-29፥40፤1ዜና29፥3፤ 2ዜና35፥7፤ሕዝ45፥17
31፥4 ዘኍ18፥8፤ ዘዳ18፥8፤ነህ13፥10
31፥5 ዘኍ18፥12፡ 24፤ዘዳ12፥17፤ ነህ13፥12፤ ሕዝ44፥30

አመሰገኑ።
23ጉባዔውም ሁሉ በተከታዩ ሰባት ቀን
በዓሉን እንደገና ለማክበር ተስማሙ፣ ስለዚህ
በዓሉን ለሰባት ተጨማሪ ቀን በታላቅ ደስታ
አከበሩ። 24የይሁዳ ንጉሥ ሕዝቅያስ አንድ
ሺህ ወይፈን፣ ሰባት ሺህ በግና ፍየል ለጉ
ባኤው ሰጠ፤ ሹማምቱም እንደዚሁ አንድ
ሺህ ወይፈን፣ ዐሥር ሺህ በግና ፍየል ሰጡ።
እጅግ ብዙ ካህናትም ራሳቸውን ቀደሱ።
25መላው የይሁዳ ጉባኤ፣ ካህናቱና ሌዋውያኑ፣
ከእስራኤል የተሰበሰበው ጉባኤ ሁሉ፣ እን
ዲሁም ከእስራኤል የመጡ መጻተኞችና
በይሁዳ የሚኖሩ መጻተኞች ደስ አላቸው።
26ከእስራኤል ንጉሥ ከዳዊት ልጅ ከሰሎሞን
ጊዜ አንሥቶ በኢየሩሳሌም እንዲህ ያለ በዓል
ተደርጎ ስለማያውቅ፣ በኢየሩሳሌም ታላቅ
ደስታ ሆነ። 27ከዚያም ካህናቱና ሌዋውያኑ
ተነሥተው ሕዝቡን ባረኩ፤ እግዚአብሔርም ሰማ
ቸው፤ ጸሎታቸውም ወደ ሰማይ ወደ ቅዱሱ
ማደሪያው ደረሰ።

31 ይህ ሁሉ ከተፈጸመ በኋላ፣ በዚያ
የነበሩት እስራኤላውያን ወደ ይሁዳ
ከተሞች ወጥተው፣ የማምለኪያ ድንጋዮችን
ሰባበሩ፤ የአሼራ ምስል ዐምዶች ቈረጡ፤
እንዲሁም በመላው ይሁዳና በብንያም፣ በኤፍ
ሬምና በምናሴ የነበሩትን የኰረብታ መስገ
ጃዎችና መሠዊያዎች አጠፉ፤ እስራኤላውያን
እነዚህን ሁሉ ካጠፉ በኋላ ወደየከተሞቻቸ
ውና ወደየርስታቸው ተመለሱ።

ለካህናት የተደረገ ስጦታ

31፥20-21 ተጓ ምብ —1ነገ18፥5-7

2ሕዝቅያስ ካህናቱና ሌዋውያኑ የሚቃጠል
መሥዋዕትና የኅብረት መሥዋዕት[ቸ] እንዲያቀርቡ፣
እንዲያገለግሉና እንዲያመሰግኑ እንዲሁም
በእግዚአብሔር ማደሪያ ደጆች ውዳሴውን
እንዲዘምሩ፣ ካህናትንም ሆኑ ሌዋውያንን
እያንዳንዳቸውን እንደየተግባራቸው በየክፍሉ
መደባቸው። 3በእግዚአብሔር ሕግ እንደተጻፈው
ንጉሡ ጠዋትና ማታ እንደዚሁም በየሰንበቱ፣
በየወሩ መባቻውና በተወሰኑ በዓላት፣ የሚ
ቃጠለውን መሥዋዕት ከራሱ ንብረት ሰጠ። 4ካህ
ናቱና ሌዋውያኑም ሙሉ ጊዜአቸውን ለእግዚ
አብሔር ሕግ አገልግሎት ማዋል ይችሉ ዘንድ፣
በኢየሩሳሌም የሚኖረው ሕዝብ ተገቢውን
ድርሻ እንዲሰጣቸው አዘዘ። 5ትእዛዙ እንደ
ወጣ እስራኤላውያን ወዲያውኑ የእህሉንና
የአዲሱን ወይን ጠጅ፣ የዘይቱንና የማሩን እንዲ
ሁም የዕርሻውን ፍሬ ሁሉ በኵራት በልግሥና

[ቦ]21 ወይም ሌዋውያንና ካህናቱ በእግዚአብሔር የዜማ ዕቃ ታጅበው በየዕለቱ እግዚአብሔርን ያመሰግኑ ነበር
[ተ] 22 በትውፊት፣ የሰላም መሥዋዕት ይባላል።
[ቸ] 2 በትውፊት፣ የሰላም መሥዋዕት ይባላል።

ሰጡ፤ ካላቸው ከማንኛውም ነገር ሁሉ ላይ
እጅግ ብዙ የሆነ ዐሥራት አውጥተው አመጡ።
6በይሁዳ ከተሞች ይኖሩ የነበሩት የእስራኤ
ልና የይሁዳ ሰዎችም ከከብቶቻቸው፣ ከበግና
ከፍየል መንጎቻቸውና ለአምላካቸው ለእግዚ
አብሔር ከለዩአቸው የተቀደሱ ነገሮች ዐሥራት
አውጥተው አመጡ፤ ከመሩትም። 7ይህንም
በሦስተኛው ወር ጀምረው፣ በሰባተኛው ወር
አጠናቀቁ። 8ሕዝቅያስና ሹማምቱም መጥተው
ክምሩን ባዩ ጊዜ *እግዚአብሔርን* አመሰገኑ፤
ሕዝቡን እስራኤልንም ባረኩ።
9ሕዝቅያስም ካህናቱንና ሌዋውያኑን ስለ
ክምሩ ጠየቃቸው፤ 10ከሳዶቅ ቤተሰብ የሆነው
ሊቀ ካህናቱ ዓዛርያስም፣ “ሕዝቡ ስጦታውን
ወደ *እግዚአብሔር* ቤተ መቅደስ ማምጣት
ከጀመረበት ጊዜ አንሥቶ በቂ ምግብ አግኝ
ተናል፤ ብዙም ተርፎናል፤ *እግዚአብሔር* ሕዝ
ቡን ስለባረከም ይህን ያህል ብዛት ያለው
ሊተርፍ ችሎአል” አለ።
11ሕዝቅያስም *በእግዚአብሔር* ቤተ መቅደስ
ውስጥ ጎተራ እንዲያዘጋጁ አዘዛቸው፤ እነ
ርሱም አዘጋጁ። 12ከዚያም ስጦታውን፣ ዐሥራ
ቱንና የተቀደሱ ስጦታዎቹን በታማኝነት
አምጥተው አስገቡ። ሌዋዊው ኮናንያ የእነ
ዚሁ ዕቃዎች ኀላፊ ሲሆን ወንድሙ ሰሜኢ
ደግሞ በማዕረግ ሁለተኛ ነበር። 13ይሒዒል፣
ዓዛዝያ፣ ናሖት፣ አሣሄል፣ ይሬሞት፣ የዛባት፣
ኤሊኤል፣ ሰማኪያ፣ መሐትና በናያስ በንጉሡ
ሕዝቅያስና በእግዚአብሔር ቤት ኀላፊ በዓዛርያስ
ተሹመው በኮናንያና በወንድሙ በሰሜኢ
ሥር ሆነው ተቈጣጣሪዎች ነበሩ።
14የምሥራቁ በር ጠባቂ የሆነው የሌዋዊው
የይምና ልጅ፣ ቆሬ ደግሞ በበጎ ፈቃድ፣
ለእግዚአብሔር በቀረበው ስጦታ ላይ *የእግዚአ
ብሔርን* መባና የተቀደሱትንም ነገሮች
ለማከፋፈል፣ ኀላፊ ነበረ። 15ዔድን፣ ሚንያሚን፣
ኢያሱ፣ ሸማያ፣ አማርያና ሴኬንያ በካህናቱ
ከተሞች ተገኝተው፣ ለካህናት ወገኖቻቸው
ለታላላቆቹም ሆነ ለታናናሾቹ፣ እንደየም
ድባቸው፣ በማከፋፈሉ ረገድ በታማኝነት
ረዱት።
16በተጨማሪም፣ ስማቸው በትውልድ መዝገቡ
ውስጥ የነበረና የየዕለቱ ልዩ ልዩ ተግባራ
ቸውን እንደየኀላፊነታቸው መጠንና እንደ
የምድብ ሥራቸው ለማከናወን ወደ *እግዚአ
ብሔር* ቤተ መቅደስ መግባት ለሚችሉት፣
ዕድሜአቸው ሦስት ዓመትና ከዚያም በላይ
ለሆናቸው ወንዶች ልጆች እንደዚሁ አከፋ
ፈሉ። 17በትውልድ መዝገብ በየቤተ ሰባቸው
ተቈጥረው ለገቡት ካህናት፣ ዕድሜአቸው
ሃያ ዓመትና ከዚያም በላይ ለሆናቸው ሌዋውያን
እንደየኀላፊነታቸው መጠንና እንደየምድብ
ሥራቸው አካፈሏቸው። 18በዚህ የትውልድ

31፥6 ዘሌ27፥30፤ ሩት3፥7፤ነህ13፥10-12
31፥7 ዘፀ23፥16
31፥8 መዝ144፥13-15
31፥10 ዘፀ36፥5፤ 2ሳሙ8፥17፤ ሕዝ44፥30፤ ሚል3፥10-12
31፥12 2ዜና35፥9
31፥13 2ዜና35፥9
31፥15 ኢሱ21፥9-19፤2ዜና29፥12
31፥16 1ዜና23፥3
31፥19 ዘኁ35፥2-5
31፥20 2ነገ20፥3
31፥21 ዘዳ29፥9
32፥1 ኢሳ36፥1፤ 37፥9፡17፡37
32፥2 ኢሳ22፥7፤ ኤር1፥15
32፥4 2ነገ18፥17፤ ኢሳ22፥9፡11፤ ናሆ 3፥14
32፥5 1ዜና11፥8፤ ኢሳ22፥8፡10
32፥7 ዘኁ14፥9፤ ዘዳ31፥6፤2ነገ6፥16፤ 2ዜና20፥15
32፥8 ዘዳ3፥22፤ 1ሳሙ17፥45፤ 1ዜና5፥22፤ ኢዮ40፥9፤ መዝ20፥7፤ ኢሳ28፥6፤52፥10 ኤር17፥5፤32፥21
32፥9 ኢሱ10፥3፡31

መዝገብ ላይ የተዘረዘሩትን መላውን የማኅ
በረሰቡን ሕፃናት፣ ሚስቶችን፣ ወንዶችና
ሴቶች ልጆች ጨመሯቸው፤ ራሳቸውን በመ
ቀደስ ታማኞች ነበሩና።
19በከተሞቻቸው ዙሪያ ባሉት የዕርሻ ቦታ
ዎች፣ ወይም በሌሎች ከተሞች ሁሉ ለሚ
ኖሩት ለካህናቱ ለአሮን ዘሮች፣ በመካከላቸው
ላሉት ወንዶችና በሌዋውያን የትውልድ መዝ
ገብ ለተመዘገቡት ሁሉ እንዲያከፋፍሉ በየ
ስማቸው የተጻፉ ሰዎች ነበሩ።
20ሕዝቅያስ በአምላኩ *በእግዚአብሔር* ፊት
መልካም፣ ቅንና ታማኝ ሆኖ በመገኘት በመ
ላው ይሁዳ የፈጸመው ተግባር ይህ ነው።
21የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በማገልገልም
ሆነ፣ ለእግዚአብሔር ሕግና ትእዛዝ በመገዛት
አንጻር ያደረገውን ሁሉ በፍጹም ልቡ አም
ላኩን በመፈለግ አከናወነ፤ ተሳካለትም።

ሰናክሬም በኢየሩሳሌም ላይ ዛተ

32፥9-19ተጓ ምብ —2ነገ18፥17-35፤ኢሳ36፥2-20
32፥20-21ተጓ ምብ -2ነገ19፥35፤ኢሳ37፥36-38

32 ሕዝቅያስ እንዲህ ባለ ታማኝነት
ነገሮችን ሁሉ ካከናወነ በኋላ፣ የአ
ሦር ንጉሥ ሰናክሬም መጥቶ ይሁዳን ወረረ።
ድል አድርጎ የራሱ ሊያደርጋቸው በማሰብም
የተመሸጉትን ከተሞች ከበበ።
2ሕዝቅያስም ሰናክሬም መምጣቱንና ኢየ
ሩሳሌምንም ለመውጋት ማሰቡን ባወቀ ጊዜ፣
3ከከተማዪቱ ውጭ ያሉት የውሃ ምንጮች
እንዲዘጉ ከሹማምቱና ከጦር አለቆቹ ጋር ተማ
ከረ፤ እነርሱም ረዱት። 4ብዙ ሰዎችም ተሰ
ብስበው “የአሦር ነገሥታት[ጎ] መጥተው ስለ
ምን ብዙ ውሃ ያገኛሉ?” በማለት ምንጮቹን
ሁሉና በምድር ውስጥ ለውስጥ ይተላለፍ የነ
በረውን ውሃ ዘጉ። 5ከዚህ በኋላም ንጉሡ
ጠንክሮ በመሥራት፣ ከቅጥሩ የፈራረሱትን ሁሉ
ጠገነ፤ በላዩም ማማ ሠራበት፤ በውጭ በኩ
ልም ሌላ ቅጥር በመገንባት የዳዊትን ከተማ
ድጋፍ እርከን አጠናከረ፤ እንደዚሁም ብዙ
የጦር መሣሪያዎችንና ጋሻዎችን ሠራ።
6የጦር መኮንኖችንም በሕዝቡ ላይ ሾሞ
በከተማዪቱ በር አደባባይ ላይ በፊቱ ከሰበሰበ
በኋላ እንዲህ ሲል አበረታታቸው፤ 7“በርቱ፤
ጠንክሩ፤ ከእኛ ጋር ያለው ከእርሱ ጋር ካለው
ስለሚበልጥ፣ የአሦርን ንጉሥና አብሮት ያለውን
ብዙ ሰራዊት አትፍሩ፤ አትደንግጡም። 8ከእ
ነርሱ ጋር ያለው የሥጋ ክንድ ሲሆን፣ ከእኛ
ጋር ያለው ግን የሚረዳንና ጠላታችንን የሚ
ዋጋልን *አምላካችን* እግዚአብሔር ነው።” ሕዝቡም
የይሁዳ ንጉሥ ሕዝቅያስ በተናገረው ቃል
ተበረታታ።
9ከዚህ በኋላ ሰናክሬም ከሰራዊቱ ሁሉ

[ጎ]4 ዕብራይስጡ ከዚህ ጋር ይስማማል የሰብዓ ሊቃናትና የሱርስቱ ትርጕም ግን፣ ንጉሥ ይላል።

ጋር ለኪሶን ከቦ ሳለ፣ የሚከተለውን መልእ
ክት በጦር መኮንኖቹ አማካይነት፣ ለሕዝ
ቅያስና ከእርሱ ጋር በኢየሩሳሌም ለነበሩት
ለይሁዳ ሕዝብ ላከ፤
10“የአሦር ንጉሥ ሰናክሬም የሚለው ይህ
ነው፤ በተከበበችው በኢየሩሳሌም እስከዚህ
የቈያችሁት በማን ተማምናችሁ ነው?
11ሕዝቅያስ፣ ‘አምላካችን እግዚአብሔር ከአሦር
ንጉሥ እጅ ያድነናል’ ማለቱስ በራብና
በጥማት እንድትሞቱ ሊያስታችሁ አይደ
ለምን? 12ለይሁዳና ለኢየሩሳሌም፣ ‘በአንድ
መሠዊያ ፊት ስገዱ፤ በላዩም መሥዋዕት
አቃጥሉ’ በማለት የራሱን አምላክ የኰ
ረብታ መስገጃ ስፍራዎችንና መሠዊያዎ
ችን ያስወገደስ ሕዝቅያስ አይደለምን?
13“እኔና አባቶቼ በሌሎች አገሮች ሕዝቦች
ሁሉ ላይ ያደረግነውን አታውቁምን? ታዲያ
የእነዚያ መንግሥታት አማልክት ምድራ
ቸውን ከእጄ ለማዳን ችለዋልን? 14አባቶቼ
ካጠፏቸው ከእነዚህ የመንግሥታት አማል
ክት ሁሉ፣ ሕዝቡን ከእጄ ሊያድን የቻለ
ከእነዚህ አምላክ የትኛው ነው? ታዲያ
አምላካችሁ እንዴት ከእጄ ሊያድናችሁ
ይችላል? 15አሁንም ሕዝቅያስ በዚህ ዐይነት
አያታልላችሁ፤ አያስታችሁም። የየትኛውም
አገር ሕዝብ ወይም መንግሥት አምላክ
ሕዝቡን ከእጄ ወይም ከአባቶቼ እጅ
መታደግ የቻለ ስለሌለ አትመኑት። የእና
ንተ አምላክማ ከእጄ ያድናችሁ ዘንድ
ምንኛ ያንስ!”
16የሰናክሬም ሹማምትም በእግዚአብሔር
አምላክና በባሪያው በሕዝቅያስ ላይ ከዚህ የከፋ
ብዙ ነገር ተናገሩ። 17ንጉሡም እንደዚሁ
የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን በመሳደብ፣
“የሌሎቹ አገሮች ሕዝቦች አማልክት፣ ከእጄ
እንዳልታደጉ ሁሉ፣ የሕዝቅያስም አምላክ
ሕዝቡን ከእጄ ሊታደግ አይችልም” ሲል በእ
ርሱ ላይ ደብዳቤ ጻፈ። 18ከዚያም በማስደን
ገጥና በማስፈራራት ከተማዪቱን ለመያዝ ሲሉ
በቅጥሩ ላይ ወደተቀመጠው ወደ ኢየሩሳሌም
ሕዝብ ድምፃቸውን ከፍ አድርገው በዕብራ
ይስጥ ቋንቋ ጮኹ፤ 19የሰው እጅ በሠራቸው
በሌሎች የምድር አሕዛብ አማልክት ላይ እንደ
ተናገሩት ሁሉ፣ በኢየሩሳሌም አምላክ ላይም
ተናገሩ።
20ንጉሥ ሕዝቅያስና የአሞጽ ልጅ ነቢዩ
ኢሳይያስም ስለዚህ ጕዳይ በጸሎት ወደ ሰማይ
ጮኹ። 21እግዚአብሔርም መልአክ ልኮ በአሦር
ንጉሥ ሰፈር ተዋጊዎችን፣ መሪዎችንና የጦር
መኮንኖችን እንዲያጠፋቸው አደረገ። ስለዚህ
ንጉሡ በውርደት ወደ ገዛ አገሩ ተመለሰ። ወደ
አምላኩ ቤተ ጣዖት እንደገባም፣ የገዛ ወንዶች

32፥10 ሕዝ29፥16
32፥11 ኢሳ37፥10
32፥12 2ዜና31፥1
32፥13 ቀኍ15
2፥15 ዘፀ5፥2፤
ኢሳ37፥10፤ዳን3፥15
32፥17 2ነገ19፥12፤
መዝ74፥22፤
ኢሳ37፥4፡14፡17
32፥19 መዝ115፥4-8፤
ኢሳ2፥8፤17፥8፤
37፥19፤ኤር1፥16

32፥20 ኢሳ1፥15፤
37፥15
32፥21 ዘፍ19፥13፤
2ነገ19፥7፤ኢሳ37፥7፡
38፤ኤር41፥2
32፥23 1ሳሙ10፥27፤
2ዜና9፥24፤
መዝ68፥18፡29፤
76፥11፤ኢሳ16፥1፤
18፥7፤ 45፥14፤
ሶፎ3፥10፤
ዘካ14፥16-17
32፥24 ቀኍ31
32፥25 2ነገ14፥10፤
2ዜና19፥2
32፥26 2ዜና34፥27፡
28፤ኢሳ39፥8፤
ኤር26፥18-19
32፥27 1ዜና29፥12፤
2ዜና9፥24
32፥29 ኢሳ39፥2
32፥30 2ሳሙ5፥8፤
1ነገ1፥33፤2ነገ18፥17
32፥31 ቀኍ24፤
ዘፍ22፥1፤ዘዳ8፥16፤
ኢሳ13፥1፤38፥7፤
39፥1

ልጆቹ በሰይፍ ገደሉት።
22እግዚአብሔርም ሕዝቅያስንና የኢየሩሳ
ሌምን ሕዝብ ከአሦር ንጉሥ ከሰናክሬምና
ከሌሎችም እጅ ሁሉ አዳናቸው፤ በዙሪያቸው
ካሉትም ሁሉ ጠበቃቸው¹፤ 23ብዙዎችም ለእግ
ዚአብሔር መባ ይዘው ወደ ኢየሩሳሌም መጡ፤
ለይሁዳ ንጉሥ ለሕዝቅያስም ውድ የሆኑ
ገጸ በረከቶች አመጡለት፤ ከዚያን ጊዜ ጀም
ሮም በአሕዛብ ሁሉ ፊት ከፍ ከፍ አለ።

የሕዝቅያስ ዕብሪት፣ ያከናወናቸው ተግባሮችና ሞቱ

32፥24-33 ተጓ ምብ —2ነገ20፥1-21፤ኢሳ37፥21-38፤38፥1-8

24በዚያ ጊዜ ሕዝቅያስ ታሞ ሊሞት ተቃርቦ
ነበር፤ ወደ እግዚአብሔርም ጸለየ፤ እርሱም
መለሰለት፤ ምልክትም ሰጠው። 25የሕዝቅያስ
ልብ ግን ታበየ እንጂ ስለ ተደረገለት በጎ ነገር
ተገቢ ምላሽ አልሰጠም፤ በዚህ ምክንያት የእግዚ
አብሔር ቍጣ በእርሱ፣ በይሁዳና በኢየሩሳሌም
ላይ ወረደ። 26ይሁን እንጂ ሕዝቅያስና የኢ
የሩሳሌም ሕዝብ ስለ ልባቸው ትዕቢት ራሳ
ቸውን አዋረዱ፤ ስለዚህ የእግዚአብሔር ቍጣ
በዘመነ መንግሥቱ አልመጣባቸውም።
27ሕዝቅያስ እጅግ ብዙ ሀብትና ክብር
ነበረው፤ ከዚህ የተነሣም ለብሩ፣ ለወርቁ፣
ለከበሩት ዕንቁዎቹ፣ ለቅመማ ቅመሞቹ፣
ለጋሻዎቹና ለተለያዩ ውድ ዕቃዎቹ ሁሉ ግምጃ
ቤቶችን ሠራ። 28እንደዚሁም ለእህሉ፣ ለወይን
ጠጁና ለዘይቱ ማከማቻ የሚሆኑ ግምጃ ቤቶች
ለተለያዩ እንስሳት በረት ለበግና ለፍየል መንጋም
በረት ሠራ። 29እግዚአብሔር ታላቅ ብልጽግና
ስለ ሰጠው፤ ብዙ የበግና የፍየል፣ የእንስሳ
ትም መንጋ ሰበሰበ፤ መንደሮችንም ሠራ።
30የላይኛውን የግዮንን ምንጭ መውጫ
ገድቦ፣ ውሃውን በቦይ ቍልቍል ወደ ምዕራብ
የዳዊት ከተማ እንዲወርድ ያደረገም ይኸው
ሕዝቅያስ ነበር፤ ሥራውም ሁሉ ተከናወነለት።
31ነገር ግን በምድሪቱ ላይ ስለ ተፈጸመው
ታምራዊ ምልክት እንዲጠይቁት፣ የባቢሎን
ገዦች መልእክተኞችን በላኩ ጊዜ፣ እግዚአብሔር
ሊፈትነውና በልቡ ያለውን ሁሉ ሊያውቅ
ስለፈለገ ተወው።
32በሕዝቅያስ ዘመነ መንግሥት የተከናወነው
ሌላው ሥራና ቸርነቱ በአሞጽ ልጅ በነቢዩ
በኢሳይያስ ራእይ፣ በይሁዳና በእስራኤል
ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። 33ሕዝቅያስም
እንደ አባቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ የዳዊት ዘሮች
መካነ መቃብር በሆነው ኰረብታም ተቀበረ።
በሞተም ጊዜ ይሁዳ ሁሉና የኢየሩሳሌም
ሕዝብ በሙሉ አከበሩት። ልጁ ምናሴም
በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

¹22 ዕብራይስጡ ከዚህ ጋር ይስማማል የሰብዓ ሊቃናት
የቩልጌት ቅጆች ግን አሳረፋቸው ይላል።

የይሁዳ ንጉሥ ምናሴ

33፥1-10 ተጓ ምብ —2ነገ21፥1-10
33፥18-20 ተጓ ምብ 2ነገ21፥17-18

33 ምናሴ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ዐሥራ
ሁለት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም
ተቀምጦም አምሳ አምስት ዓመት ገዛ። [2]እግዚ
አብሔር ከእስራኤላውያን ፊት አሳዶ ያስ
ወጣቸውን ሕዝቦች አስጸያፊ ልማድ በመከተ
ልም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ።
[3]አባቱ ሕዝቅያስ ያጠፋቸውን የኰረብታ
መስገጃ ስፍራዎች መልሶ ሠራ፤ ለበአሊም
መሠዊያዎችን አቆመ፤ የአሼራንም ዐምዶች
ሠራ፤ ለሰማይ ከዋክብት ሰራዊትም ሰገደ፤
አመለካቸውም። [4]እግዚአብሔር፣ “ስሜ ለዘላለም
በኢየሩሳሌም ይኖራል” ባለበት በእግዚአብሔር
ቤተ መቀደስ መሠዊያዎችን ሠራ። [5]በሁለቱም
የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አደባባዮች ላይ፣
ለሁሉም የሰማይ ከዋክብት ሰራዊት መሠዊ
ያዎችን ሠራ። [6]በሄኖም ልጅ ሸለቆ ወንዶች
ልጆቹን በእሳት ሠዋ[ፕ]፤ አስማት፣ መተትና
ጥንቈላ አደረገ፤ ሙታን ጠሪዎችንና መናፍስት
ሳቢዎችን ጠየቀ። ለቍጣ ያነሣሣው ዘንድ
በእግዚአብሔር ፊት እጅግ ክፉ ነገር አደረገ።
[7]ያበጀውን የተጠረበ ምስል ወስዶም በእግዚ
አብሔር ቤተ መቅደስ አኖረ፤ ስለዚህም ቤተ
መቅደስ እግዚአብሔር ለዳዊትና ለልጁ ለሰሎሞን
እንዲህ ብሎ ነበር፤ “በዚህ ቤተ መቅደስና
ከእስራኤል ነገድ ሁሉ በመረጥኋት በኢየ
ሩሳሌም ስሜን ለዘላለም አኖራለሁ፤ [8]በሙሴ
አማካይነት ያዘዝኋቸውን ሕግጋቴን፣ ደንቦቼንና
ሥርዐቶቼን ሁሉ በጥንቃቄ ይፈጽሙ እንጂ፣
ለቀድሞ አባቶቻችሁ ከሰጠኋቸው ምድር
የእስራኤላውያን እግር ከእንግዲህ ለቆ እን
ዲወጣ አላደርግም።” [9]ምናሴ ግን እግዚአብሔር
በእስራኤላውያን ፊት ካጠፋቸው አሕዛብ የባሰ
ክፉ ድርጊት ይፈጽሙ ዘንድ፣ የይሁዳንና
የኢየሩሳሌምን ሕዝብ አሳተ።
[10]እግዚአብሔር ለምናሴና ለሕዝቡ ተናገረ፤
እነርሱ ግን መስማት አልፈለጉም። [11]ስለዚህ
እግዚአብሔር የአሦርን ንጉሥ ሰራዊት አዛዦች
አመጣባቸው፤ እነርሱም በምናሴ አፍንጫ
መንጠቆ አገቡበት፤ በናስ ሰንሰለት አስረውም
ወደ ባቢሎን ወሰዱት። [12]በተጨነቀም ጊዜ
የአምላኩን የእግዚአብሔርን በጎነት ፈለገ፤ በአ
ባቶቹም አምላክ ፊት ራሱን እጅግ አዋረደ።
[13]ወደ እርሱም በጸለየ ጊዜ፣ በጭንቀት ልመ
ናው ራርቶለት እግዚአብሔር ጸሎቱን ሰማው።
ስለዚህ ወደ ኢየሩሳሌም፣ ወደ መንግሥቱም
መለሰው፤ ምናሴም እግዚአብሔር አምላክ መሆ
ኑን ዐወቀ።
[14]ከዚህ በኋላ በሸለቆው ውስጥ ከሚገኘው
ከግዮን ምንጭ ምዕራብ አንሥቶ እስከ ዓሣ
በር መግቢያ ድረስ ያለውን የዳዊትን ከተማ
የውጭውን ቅጥር፣ የዖፌልን ኰረብታ እንዲከብ
በማድረግ፣ ይበልጥ ከፍ አድርጎ እንደ ገና
ሠራው። በተመሸጉትም የይሁዳ ከተሞች
ሁሉ የጦር አዛዦችን አኖረ።
[15]እንግዶች አማልክትንና ጣዖታቱን ከእግዚአ
ብሔር ቤተ መቅደስ አስወገደ፤ በቤተ መቅ
ደሱ ኰረብታና በኢየሩሳሌም የሠራቸውንም
መሠ ዊያዎች ሁሉ አራቀ፤ ከከተማዪቱም
ውጭ ጣላቸው። [16]ከዚያም የእግዚአብሔርን
መሠዊያ ዐደሰ፤ በላዩም የኅብረት መሥዋዕ
ትና የምስጋና መሥዋዕት አቀረበ፤ ይሁዳም
የእስራኤልን አምላክ እግዚአብሔርን እንዲያገለ
ግሉ አዘዘ። [17]ሕዝቡ ግን በኰረብታ መስገጃ
ስፍራዎች መሠዋቱን ቢቀጥልም፣ የሚሠዋው
ግን ለአንዱ አምላክ ለእግዚአብሔር ብቻ ነበር።
[18]በምናሴ ዘመነ መንግሥት የተከናወነው
ሌላው ተግባር፣ ወደ አምላኩ ያቀረበው ጸሎቱና
ባለ ራእዮች በእስራኤል አምላክ በእግዚአብሔር
ስም የነገሩት ቃል በእስራኤል[ሖ] ነገሥታት
ታሪክ ተጽፎአል። [19]ጸሎቱና እግዚአብሔር ራርቶ
ልመናውን እንዴት እንደ ተቀበለው፣ ኀጢአቱ
ሁሉና ታማኝነቱን ማጕደሉ፣ እንደዚሁም
ራሱን ከማዋረዱ በፊት ያሠራቸው የኰረብታ
መስገጃ ስፍራዎች፣ ያቆማቸው የአሼራ
ምስል ዐምዶችና ጣዖታት ሁሉ በባለ ራእዮች
መዛግብት ተጽፈዋል። [20]ምናሴም እንደ አባ
ቶቹ ሁሉ አንቀላፋ፤ በቤተ መንግሥቱም ተቀ
በረ። ልጁም አሞን በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ አሞን

33፥21-25ተጓ ምብ - 2ነገ 21፥19-20

[21]አሞን በነገሠ ጊዜ ዕድሜው ሃያ ሁለት
ዓመት ነበር፤ እርሱም በኢየሩሳሌም ተቀምጦ
ሁለት ዓመት ገዛ። [22]አባቱ ምናሴ እንዳደረገው
ሁሉ እርሱም በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት
ፈጸመ፤ አሞንም ምናሴ ያሠራቸውን ጣዖታት
ሁሉ አመለከ፤ መሥዋዕትም አቀረበላቸው።
[23]አሞን በእግዚአብሔር ፊት ራሱን እንዳዋረደ
እንደ አባቱ እንደ ምናሴ ራሱን አላዋረደም፤
ነገር ግን በበደል ላይ በደል እየጨመረ ሄደ።
[24]የአሞን ሹማምት በእርሱ ላይ አሢረው
በቤተ መንግሥቱ ውስጥ ገደሉት። [25]ከዚ
ያም ያገሩ ሕዝብ በንጉሡ አሞን ላይ ያሤ
ሩትን ሁሉ ገደሉ፤ ልጁን ኢዮስያስንም በእ
ርሱ ፈንታ አነገሡት።

ኢዮስያስ ያደረገው ተሐድሶ

34፥1-2ተጓ ምብ —2ነገ22፥1-2
34፥3-7ተጓ ምብ —2ነገ23፥4-20
34፥8-13ተጓ ምብ —2ነገ22፥3-7

34 ኢዮስያስ በነገሠ ጊዜ ዕድሜው
ስምንት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም
ተቀምጦም ሠላሳ አንድ ዓመት ገዛ።

[ፕ]6 ወይም ወንዶች ልጆቹችን ገደለ [ሖ]18 በዜና መዋዕሉ መጽሐፍ ተደጋግሞ እንደተጠቀሰው ይህ ይሁዳ ነው።

33፥1 1ዜና3፥13
33፥2 ዘዳ18፥9፤ ኤር15፥4
33፥3 ዘዳ16፥21-22፤ 17፥3፤2ዜና24፥18
33፥4 2ዜና7፥16
33፥5 2ዜና4፥9
33፥6 ዘፀ22፥18፤ ዘሌ18፥21፤19፥31፤ ዘዳ18፥10፤ 1ሳሙ28፥13
33፥7 2ዜና7፥16
33፥8 2ሳሙ7፥10
33፥9 ኤር15፥4፤ ሕዝ5፥7
33፥11 ዘዳ28፥36፤ 2ነገ19፥28፤ መዝ149፥8፤ ኢሳ37፥29፤ ሕዝ29፥4፤38፥4፤ አሞ4፥2
33፥12 2ዜና6፥37
33፥14 1ነገ1፥33፤ 2ዜና27፥3፤ነህ3፥3፥26 ፤12፥39፤ሶፎ1፥10
33፥15 2ነገ23፥12
33፥16 ዘሌ7፥11-18
33፥19 2ነገ21፥17፤ 2ዜና6፥37
33፥20 2ነገ21፥18፤ 2ዜና21፥20
33፥21 1ዜና3፥14
33፥23 ዘፀ10፥3፤ 2ዜና7፥14፤ መዝ18፥27፤147፥6፤ ምሳ3፥34
33፥25 2ዜና22፥1
34፥1 1ዜና3፥14፤ ሶፎ1፥1

2እርሱም በእግዚአብሔር ፊት መልካም
የሆነውን ነገር አደረገ፤ ወደ ቀኝም ወደ ግራም
ሳይል፣ በአባቱ በዳዊት መንገድ ሄደ።
3በዘመነ መንግሥቱ በስምንተኛው ዓመት
ገና ወጣት ሳለ፣ የአባቱን የዳዊትን አምላክ
መፈለግ ጀመረ፤ በዐሥራ ሁለተኛውም
ዓመት ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን ከኰረብታ
መስገጃ ስፍራዎች፣ ከአሼራ፣ ምስል ዐምዶች፣
ከተቀረጹ ጣዖታትና ቀልጠው ከተሠሩ
ምስሎች አነጻ። 4በእርሱም ትእዛዝ የበኣሊም
መሠዊያዎችን አፈራረሱ፤ እርሱም ከበላያቸው
የነበሩትን የዕጣን መሠዊያዎችን አደቀቀ፤
የአሼራን ምስል ዓምዶችን፣ ጣዖታቱንና ምስሎ
ቹን ሰባብሮ ከፈጫቸው በኋላ ይሠውላቸው በነ
በሩት ሰዎች መቃብር ላይ በተነ። 5የካህናቱን
ዐጥንት በመሠዊያዎቻቸው ላይ አቃጠለ፤
በዚህ ዐይነትም ይሁዳንና ኢየሩሳሌምን አነጻ።
6እስከ ንፍታሌም ባሉ በምናሴ፣ በኤፍሬ
ምና በስምዖን ከተሞች እንዲሁም በዙሪያ
ቸው ባሉ የፈራረሱ አካባቢዎች፣ 7መሠዊያ
ዎችንና የአሼራ ምስል ዐምዶችን አፈራረሰ፤
ጣዖታቱን እንደ ዱቄት አደቀቀ፤ በመላው
እስራኤል የሚገኙትንም የዕጣን መሠዊያዎች
አነካከተ፤ ከዚያም ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ።
8ኢዮስያስ በነገሠ በዐሥራ ስምንተኛው
ዓመት፣ ምድሪቱንና ቤተ መቅደሱን ካነጻ
በኋላ፣ የኤዜልያስን ልጅ ሳፋንን፣ የከተማ
ዪቱን ገዥ መዕሤያንና የጸሓፊውን የኢዮ
አካዝን ልጅ ኢዮአክን የአምላኩን የእግዚአ
ብሔርን ቤተ መቅደስ ይጠግኑ ዘንድ ላካቸው።
9እነርሱም ወደ ሊቀ ካህኑ ወደ ኬልቅያስ
ሄደው፣ ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የመጣውን
ገንዘብ ሰጡት፤ ገንዘቡም በር ጠባቂዎች
የነበሩት ሌዋውያን፣ ከምናሴ፣ ከኤፍሬምና
ከመላው የእስራኤል ቅሬታዎች እንደዚሁም
ከመላው ይሁዳና ከብንያም፣ ከኢየሩሳሌምም
ነዋሪዎች የሰበሰቡት ነበር። 10እነርሱም የእ
ግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሥራ እየተቈጣጠሩ
እንዲያሠሩ ለተሾሙት ሰዎች ዐደራ ሰጡ፤
እነዚህም ሰዎች ገንዘቡን ቤተ መቅደሱን
ለጠገኑትና ላደሱት ሰዎች ከፈሉ። 11እንዲ
ሁም የይሁዳ ነገሥታት እንዲፈርሱ ላደረጓቸው
ሕንጻዎች ጥርብ ድንጋዮችን፣ ሠረገላዎችንና
ማገጣጠሚያ ዕንጨቶችን እንዲገዙ ለዐናጢ
ዎችና ለግንበኞች ገንዘብ ሰጡ።
12ሰዎቹም ሥራውን በታማኝነት አከናወኑ።
የበላይ ሆነው አመራር የሚሰጧቸውም ከሜራሪ
ጐሣ የሆኑት ሌዋውያን፣ ኢኤትና አብድዩ፣
ከቀዓት ጐሣ ዘካርያስና ሜሱላም ነበሩ። በዜማ
ዕቃ የላቀ ችሎታ የነበራቸው ሌዋውያን ሁሉ፣
13የጕልበት ሠራተኞች ኀላፊ በመሆን፣ በየሥ
ራው ላይ የተመደቡትን ሠራተኞች ይቈጣጠሩ
ነበር። ጥቂቶቹ ሌዋውያን ደግሞ ኀላፊዎች፣

34፥2 2ዜና29፥2
34፥3 1ዜና16፥11
34፥4 ዘፀ32፥20፤
34፥13፤ዘሌ26፥30፤
2ነገ23፥11፤ሚክ1፥5
34፥5 1ነገ13፥2
34፥7 ዘፀ32፥20
34፥9 1ዜና6፥13
34፥11 2ዜና24፥12፤
33፥4-7
34፥12 2ነገ12፥15፤
1ዜና25፥1
34፥13 1ዜና23፥4
34፥15 2ነገ22፥8፤
ዕዝ7፥6፤ነህ8፥1
34፥19 ዘዳ28፥3-68፤
ኢሳ36፥22፤37፥1
34፥20 2ነገ22፥3
34፥21 ሰቆ2፥4፤
4፥11፤ሕዝ36፥18
34፥22 ዘፀ15፥20፤
ነህ6፥14
34፥24 ዘዳ28፥15-
68፤2ዜና36፥14-20፤
ምሳ16፥4፤
ኢሳ3፥9፤ኤር40፥2፤
42፥10፤44፥2፡11
34፥25 2ዜና33፥3-6
፤ኤር22፥9

ጸሓፊዎችና በር ጠባቂዎች ነበሩ።

የሙሴ ሕግ መጽሐፍ መገኘት

34፥14-28ተጓ ምብ —2ነገ22፥8-20
34፥29-32ተጓ ምብ —2ነገ23፥1-3

14ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የገባውን
ገንዘብ በሚያወጡበት ጊዜ፣ ካህኑ ኬልቅያስ
በሙሴ አማካይነት የተሰጠውን የእግዚአ
ብሔርን ሕግ መጽሐፍ አገኘ። 15ኬልቅያስም
ጸሓፊውን ሳፋንን፣ “የሕጉን መጽሐፍ በእግዚ
አብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ አገኘሁት”
አለው፤ ከዚያም መጽሐፉን ለሳፋን ሰጠው።
16ሳፋንም መጽሐፉን ወደ ንጉሡ ወስዶ
እንዲህ አለው፤ “ሹማምትህ የታዘዙትን ሁሉ
በመፈጸም ላይ ናቸው፤ 17በእግዚአብሔር ቤተ
መቅደስ የነበረውንም ገንዘብ አውጥተው ለተ
ቈጣጣሪዎቹና ለሠራተኞቹ አስረክበዋል።”
18ከዚያም ጸሓፊው ሳፋን ንጉሡን፣ “ካህኑ
ኬልቅያስ መጽሐፍ ሰጥቶኛል” አለው። ሳፋንም
መጽሐፉን ለንጉሡ አነበበለት።
19ንጉሡም የሕጉን ቃል በሰማ ጊዜ ልብ
ሱን ቀደደ። 20እርሱም ለኬልቅያስ፣ ለሳፋን
ልጅ ለአኪቃም፣ ለሚክያስ ልጅ ለዓብዶን፣
ለጸሓፊው ለሳፋንና ለንጉሡ የቅርብ አገል
ጋይ ለዓሳያ ይህን ትእዛዝ ሰጠ፤ 21“ሂዱችሁ
ስለ እኔ እንደዚሁም በእስራኤልና በይሁዳ
ስላሉት ቅሬታዎች በተገኘው መጽሐፍ ውስጥ
ስለ ተጻፈው ነገር እግዚአብሔርን ጠይቁ።
አባቶቻችን የእግዚአብሔርን ቃል ስላልጠ
በቁ በላያችን ላይ ታላቅ የእግዚአብሔር
ቍጣ ፈስሶአል፤ በዚህ መጽሐፍ በተጻፈው
መሠረት አልተመላለሱምና።”
22ኬልቅያስና ንጉሡ ከእርሱ ጋር የላካቸው[ከ]
ሰዎች የአልባሳት ጠባቂ የነበረው የሐስራ
ልጅ፣ የቲቁዋ ልጅ የሴሌም ሚስት ወደ
ሆነችው ወደ ነቢይቱ ወደ ሕልዳና ሄደው
ነገሯት። እርሷም በኢየሩሳሌም ውስጥ በሁለ
ተኛው ክፍለ ከተማ ትኖር ነበር።
23ነቢይቱም እንዲህ አለቻቸው፤ “የእስራ
ኤል አምላክ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
ወደ እኔ ለላካችሁ ሰው እንዲህ ብላችሁ
ንገሩት፤ 24‘እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ በይ
ሁዳ ንጉሥ ፊት በተነበበው መጽሐፍ በተ
ጻፈው ርግማን ሁሉ መሠረት፣ በዚህ ስፍራና
በሕዝቡ ላይ ጥፋትን አመጣለሁ። 25እኔን
ትተውኝ ለሌሎች አማልክት ዕጣን ስላጠኑና
እጃቸው በሠራው ነገር ሁሉ[ኸ] ለቍጣ ስላነሣ
ሡኝ፣ ቍጣዬ በዚህ ስፍራ ይነድዳል፤
አይጠፋምም።’ 26እግዚአብሔርን ለመጠየቅ

[ከ]22 አንድ የዕብራይስጥ ቅጅ እንዲሁም ቩልጌትና የሱርስት ትርጕሞች በዚህ ሲስማሙ አብዛኞቹ የዕብራይስጥ ቅጆች ግን *ከእርሱ ጋር የላካቸው* የሚለውን አይጨምሩም።
[ኸ]25 ወይም *ባደረጉት ነገር ሁሉ*

የላካችሁን የይሁዳን ንጉሥ እንዲህ በሉት፤
‘ስለ ሰማኸው ቃል የእስራኤል አምላክ እግዚ
አብሔር እንዲህ ይላል፤ [27]በዚህ ስፍራና
በሕዝቡ ላይ የተናገረውን በሰማህ ጊዜ፣
ልብህ ስለ ተነካና በእግዚአብሔርም ፊት ራስ
ህን ስለ አዋረድህ፣ እንዲሁም በእኔ ፊት
ራስህን ዝቅ ስላደረግህ፣ ልብስህንም በመ
ቅደድ በፊቴ ስለ አለቀስህ፣ ሰምቼሃለሁ
ይላል እግዚአብሔር። [28]እነሆ፤ ወደ አባቶችህ
እሰበስብሃለሁ፤ በሰላምም ትቀበራለህ፤ በዚህ
ቦታና በነዋሪዎቹ ላይ የማመጣውን መከራ
ሁሉ በዓይንህ አታይም።’ ” መልሷንም ይዘው
ወደ ንጉሡ ሄዱ።
[29]ከዚያም ንጉሡ የይሁዳንና የኢየሩሳሌምን
ሽማግሌዎች ሁሉ በአንድ ላይ ሰበሰበ። [30]እር
ሱም ከትንሽ እስከ ትልቅ ካሉት ከይሁዳ
ሰዎች፣ ከኢየሩሳሌም ሕዝብ፣ ከካህናትና ከሌ
ዋውያን ጋር ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ
ወጣ። በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የተገኘው
ንም የኪዳኑን መጽሐፍ ቃል ሁሉ ለሕዝቡ
አነበበላቸው [31]ንጉሡም በዐምዱ አጠገብ
ቆሞ፣ እግዚአብሔርን ይከተል ዘንድ በፍጹም
ልቡና በፍጹም ነፍሱ ትእዛዛቱን፣ ሕግጋቱ
ንና ሥርዐቱን ለመጠበቅ፣ በዚህ መጽሐፍ
ለተጻፈውም የኪዳን ቃል ለመታዘዝ በእግዚአ
ብሔር ፊት ኪዳኑን አደሰ።
[32]ከዚህ በኋላ በኢየሩሳሌምና በብንያም የሚ
ኖረው ሁሉ በዚህ ነገር ቃል እንዲገባ አደ
ረገ፤ የኢየሩሳሌምም ሕዝብ የአባቶቹ አምላክ
ባዘዘው የአምላክ ቃል ኪዳን መሠረት ፈጸሙ።
[33]ኢዮስያስም አስጸያፊ ጣዖታትን ሁሉ
ከመላው የእስራኤል ግዛት አስወገደ፤ በእ
ስራኤል የነበሩትም ሁሉ አምላካቸውን እግ
ዚአብሔርን እንዲያመልኩ አደረገ፤ እርሱ
በሕይወት እያለም የአባቶቻቸውን አምላክ
እግዚአብሔርን ከመከተል ወደ ኋላ አላሉም።

ኢዮስያስ ፋሲካን ማክበሩ

35፥1፡18-19ተጓ— ምብ 2ነገ 23፥21-23

35 ኢዮስያስ በኢየሩሳሌም ለእግዚአብሔር
ፋሲካን አደረገ፤ በመጀመሪያውም
ወር በዐሥራ አራተኛው ቀን የፋሲካው በግ
ታረደ። [2]ካህናቱን በየአገልግሎታቸው መደበ፤
በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አገልግሎትም
እንዲተጉ አበረታታቸው። [3]እስራኤልን ሁሉ
ያስተምሩ ለነበሩትና ራሳቸውን ለእግዚአብሔር
ለቀደሱት ሌዋውያን እንዲህ አላቸው፤ “የእግዚ
አብሔርን ታቦት የዳዊት ልጅ ሰሎሞን ባሠራው
ቤተ መቅደስ አኑሩ፤ በእናንተ ትከሻ አት
ሸከሙት፤ አሁንም አምላካችሁን እግዚአብሔር
ንና ሕዝቡን እስራኤልን አገልግሉ። [4]በእስራ
ኤል ንጉሥ በዳዊትና በልጁ በሰሎሞን በተ
ጻፈው መመሪያ መሠረት፣ እንደየቤተሰባችሁ
በክፍል በክፍላችሁ ራሳችሁን አዘጋጁ።
[5]“ሌዋውያን ባልሆኑ ወንድሞቻችሁ አን
ጻር እንደየቤተ ሰቡ ምድብ በተቀደሰው
ስፍራ ቁሙ፤ ለእያንዳንዱም የቤተ ሰብ
ምድብ ሌዋውያን ይኑሩት። [6]ከዚያም የፋሲ
ካውን በጎች እረዱ፤ ራሳችሁን ቀድሱ፤ እግዚ
አብሔር በሙሴ አማካይነት ባዘዘውም መሠ
ረት ዕርዶቹን ለወንድሞቻችሁ አዘጋጁ።”
[7]ኢዮስያስም እዚያ ለነበሩት ሕዝብ ሁሉ
ለፋሲካው መሥዋዕት እንዲሆኑ ባጠቃላይ
ሠላሳ ሺህ በግና ፍየል እንዲሁም ሦስት ሺህ
ወይፈን ከራሱ ሀብት ሰጠ።
[8]ሹማምቱም ለሕዝቡ፣ ለካህናቱና ለሌዋ
ውያኑ በገዛ ፈቃዳቸው አዋጥተው ሰጡ።
የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አለቆች የሆኑት
ኬልቅያስ፣ ዘካርያስና ይሒኤልም ለፋሲካ
መሥዋዕት የሚቀርቡ ሁለት ሺህ ስድስት
መቶ በግ እንዲሁም ሦስት መቶ ወይፈን
ሰጡ። [9]ደግሞም ኮናንያ፣ ወንድሞቹ ሸማ
ያና ናትናኤል እንደዚሁም የሌዋውያኑ
መሪዎች ሐሸቢያ፣ ይዒኤልና ዮዛባት ለፋ
ሲካ መሥዋዕት እንዲሆኑ አምስት ሺህ
በግና ፍየል አምስት መቶም በሬ ለሌዋው
ያኑ ሰጧቸው።
[10]የአገልግሎቱ ዝግጅት በተጠናቀቀ ጊዜ፣
ንጉሡ ባዘዘው መሠረት ካህናቱ በየክፍላቸው
ከተመደቡት ሌዋውያን ጋር ቦታ ቦታቸውን
ይዘው ቆሙ። [11]የፋሲካው በጎች ታረዱ፤ ካህ
ናቱ የተቀበሉትን ደም ረጩ፤ ሌዋውያኑም
የበጎቹን ቈዳ ገፈፉ። [12]በሙሴ ሕግ እንደ ተጻፈው
ለእግዚአብሔር እንዲያቀርቡም፣ እንደየቤተ
ሰቡና እንደየምድቡ ለሕዝቡ ለመስጠት
የሚቃጠለውን መሥዋዕት ለዩ፤ ወይፈኖቹንም
እንደዚሁ አደረጉ። [13]እነርሱም የፋሲካውን
መሥዋዕት በሥርዐቱ መሠረት ጠበሱ፤ የተ
ቀደሰውንም ቍርባን በምንቸት፣ በሰታቴና
በድስት ቀቀሉ፤ ወዲያውኑም ለሕዝቡ አደሉ።
[14]ከዚህ በኋላ ለራሳቸውና ለካህናቱ ዝግጅት
አደረጉ፤ ምክንያቱም ካህናቱ የአሮን ልጆች
የሚቃጠለውን መሥዋዕትና ስቡን እስከ
ሌሊት ድረስ ያቀርቡ ስለ ነበር ነው። ስለ
ዚህ ሌዋውያኑ ለራሳቸውና ለካህናቱ ለአ
ሮን ልጆች ዝግጅት አደረጉ።
[15]መዘምራኑ የአሳፍ ዘሮች በዳዊት፣ በአሳፍ፣
በኤማንና በንጉሡ ባለ ራእይ በኤዶታም በተ
ሰጠው መመሪያ መሠረት በቦታቸው ነበሩ።
በእያንዳንዱ በር ላይ የነበሩት በር ጠባቂዎችም
ሌዋውያን ወገኖቻቸው ስላዘጋጁላቸው፣
ከጥበቃ ቦታቸው መለየት አያስፈልጋቸውም
ነበር።
[16]በዚህ ዓይነት የፋሲካን በዓል በማክበርና
የሚቃጠል መሥዋዕት በእግዚአብሔር መሠዊያ
ላይ በማቅረብ የእግዚአብሔር አገልግሎት

34፥27 ዘፀ10፥3፤ 2ዜና6፥37፤32፥26
34፥28 2ዜና32፥26፤ 35፥20-35
34፥30 2ነገ23፥2
34፥31 ዘዳ13፥4፤ 1ነገ7፥15፤2ነገ11፥17 ፤2ዜና23፥16
34፥33 ዘዳ18፥9
35፥1 ዘፀ12፥1-30፤ ዘኍ28፥16
35፥3 2ዜና17፥7
35፥4 ቍ10፤ 1ዜና24፥1፤ዕዝ6፥18
35፥6 ዘሌ11፥44
35፥7 2ዜና30፥24፤ 31፥3
35፥8 1ዜና6፥13፤ 29፥3፤2ዜና29፥31-36
35፥9 2ዜና31፥12፡13
35፥10 ቍ4፤ 2ዜና30፥16
35፥11 2ዜና30፥17
35፥13 ዘፀ12፥2-11
35፥14 ዘፀ29፥13
35፥15 1ዜና25፥1፤ 26፥12-19፤ 2ዜና29፥30፤ ነህ12፥46፤ መዝ68፥25

ሁሉ ንጉሥ ኢዮስያስ ባዘዘው መሠረት በዚያኑ
ቀን ተከናወነ። 17በዚያን ጊዜ በስፍራው የተገኙ
እስራኤላውያን የፋሲካን በዓል አከበሩ፤ የቂ
ጣንም በዓል እንደዚሁ ሰባት ቀን አከበሩ።
18ከነቢዩ ከሳሙኤል ዘመን ወዲህ እንዲህ ያለ
ፋሲካ በእስራኤል ዘንድ ተከብሮ አያውቅም፤
ኢዮስያስ ከካህናቱ፣ ከሌዋውያኑ፣ ከመላው
ይሁዳና ከእስራኤል፣ በዚያ ከነበሩትም ከኢ
የሩሳሌም ሰዎች ጋር እንዳከበረው አድርጎ
ያከበረ አንድም የእስራኤል ንጉሥ የለም።
19ይህ ፋሲካ የተከበረው በኢዮስያስ ዘመነ መን
ግሥት በዐሥራ ስምንተኛው ዓመት ነበር።

የኢዮስያስ መሞት

35፥20-36፥1ተጓ ምብ —2ነገ23፥28-30

20ከዚህ ሁሉ በኋላ ኢዮስያስ ቤተ መቅደሱን
አደራጅቶ ባጠናቀቀ ጊዜ፣ የግብፅ ንጉሥ
ኒካዑ በኤፍራጥስ ወንዝ አጠገብ፣ በከር
ከሚሽ ላይ ለመዋጋት ወጣ፤ ኢዮስያስም ጦር
ነት ሊገጥመው ወጣ። 21ኒካዑ ግን፣ "የይሁዳ
ንጉሥ ሆይ፤ አንተንና እኔን የሚያጣላን ምን
ድነው? ጦርነት ከገጠምሁት ቤት ጋር
እንጂ በአሁኑ ጊዜ አንተን የምወጋህ አይደ
ለሁም፤ እግዚአብሔር እንድፈጥን አዞኛል፤ ስለ
ዚህ ከእኔ ጋር ያለውን እግዚአብሔርን መቃወም
ህን ተው፤ ያለዚያ ያጠፋሃል" አለው።
22ኢዮስያስ ግን ሌላ ሰው መስሎ በጦርነት
ሊገጥመው ወጣ እንጂ ወደ ኋላ አልተመለ
ሰም፤ በመጊዶ ሜዳ ላይ ሊዋጋው ሄደ እንጂ
ኒካዑ ከእግዚአብሔር ታዞ የነገረውን ሊሰማ
አልፈለገም።
23ቀስተኞች ንጉሥ ኢዮስያስን ወጉት፤ እር
ሱም የጦር መኰንኖቹን፣ "ክፉኛ ቈስያለሁና
ከዚህ አውጡኝ" አላቸው። 24ስለዚህ ከሠረገላው
አውርደው በራሱ ሠረገላ ላይ አስቀምጠውት
ወደ ኢየሩሳሌም ወሰዱት፤ እዚያም ሞተ፤
በአባቶቹ መካነ መቃብር ተቀበረ፤ የይሁዳና
የኢየሩሳሌም ሕዝብ ሁሉ አለቀሱለት።
25ኤርምያስ ለኢዮስያስ የሐዘን እንጒርጒሮ
ግጥም ጻፈለት፤ ወንዶችና ሴቶች ሙሾ አው
ራጆች ሁሉ እስከ ዛሬ ድረስ በዚህ ግጥም
ኢዮስያስን ያስታውሱታል፤ ይህም በእስራ
ኤል የተለመደ ሆኖ በልቅሶ ግጥም መጽሐፍ
ተጽፎአል።
26በኢዮስያስ ዘመነ መንግሥት የተከና
ወነው ሌላው ድርጊትና *በእግዚአብሔር* የሕግ
መጽሐፍ በተጻፈው መሠረት ያከናወነው መን
ፈሳዊ ተግባር፣ 27ከመጀመሪያው እስከ መጨ
ረሻው ያደረገው ሁሉ በይሁዳና በእስራኤል
ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል።

36 የአገሩም ሰዎች የኢዮስያስን ልጅ
ኢዮአሐዝን ወስደው በአባቱ ፈንታ
በኢየሩሳሌም አነገሡት።

35፥20 ዘፍ2፥14፤ ኢሳ10፥9፤ኤር46፥2
35፥21 1ነገ13፥18፤ 2ነገ18፥25
35፥22 1ሳሙ28፥8
35፥23 1ነገ22፥34
35፥25 ዘፍ50፥10፤ 2ዜና34፥28፤ ኤር22፥10፡15፡16
36፥1 2ዜና22፥1
36፥4 ኤር22፥10-12፤ሕዝ19፥4
36፥5 ኤር22፥18፤ 25፥1፤26፥1፤35፥1፤ 36፥1፤45፥1፤46፥2
36፥6 ኤር25፥9፤ 27፥6፤ሕዝ19፥9፤ 29፥18፤ዳን1፥1
36፥7 ቀኍ18፤ ዕዝ1፥7፤ኤር27፥16፤ ዳን1፥2
36፥9 ኤር22፥24-28፤24፥1፤27፥20፤ 29፥21፤52፥31
36፥10 ቀኍ18፤ 2ነገ20፥17፤ ዕዝ1፥7፤ኢሳ52፥11፤ ኤር14፥18፤21፥7፤ 22፥25፤24፥1፤ 27፥16፡20፡22፤ 29፥1፤34፥21፤40፥1፤ ሕዝ17፥12፤ዳን5፥2
36፥11 2ነገ24፥17፤ ኤር27፥1፤28፥1፤ 34፥2፤37፥1፤39፥1
36፥12 ዘዳ8፥3፤ 2ዜና7፥14፤ኤር37፥1 ፤39፥18፤44፥10

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮአሐዝ

36፥2-4ተጓ ምብ —2ነገ23፥31-34

2ኢዮአሐዝ በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ሃያ
ሦስት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም
ሦስት ወር ገዛ። 3ከዚያም የግብፅ ንጉሥ በኢ
የሩሳሌም ካለው ዙፋኑ አወረደው፣ በአገሩም
ላይ አንድ መቶ መክሊት[ሠ] ብርና አንድ
መክሊት[ዐ] ወርቅ ግብር ጣለበት። 4የግብፅም
ንጉሥ የኢዮአሐዝን ወንድም ኤልያቄምን
በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ አነገሠው፤ ስሙ
ንም ለውጦ ኢዮአቄም አለው። ኒካዑም
የኤልያቄምን ወንድም ኢዮአሐዝን ይዞ ወደ
ግብፅ ወሰደው።

የይሁዳ ንጉሥ ኢዮአቄም

36፥5-8ተጓ ምብ —2ነገ23፥36-24፥6

5ኢዮአቄም በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ሃያ
አምስት ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም
ዐሥራ አንድ ዓመት ገዛ። *በአምላኩም* በእግዚ
አብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ። 6የባቢሎን
ንጉሥ ናቡከደነፆር በእርሱ ላይ ዘመተ፤ ወደ
ባቢሎንም ይወስደው ዘንድ በናስ ሰንሰለት
አሰረው። 7እንደዚሁም ናቡከደነፆር *የእግዚ
አብሔርን* ቤተ መቅደስ ዕቃ ወስዶ፣ ባቢ
ሎን ባለው በራሱ ቤተ ጣዖት[ዘ] አኖረው።
8በኢዮአቄም ዘመነ መንግሥት የተከናወነው
ሌላው ተግባሩ የፈጸመው አስጸያፊ ድርጊትና
በእርሱ ላይ የተገኘበት ሁሉ በእስራኤልና
በይሁዳ ነገሥታት መጽሐፍ ተጽፎአል። ልጁ
ዮአኪንም በእርሱ ፈንታ ነገሠ።

የይሁዳ ንጉሥ ዮአኪን

36፥9-10ተጓ ምብ —2ነገ24፥8-17

9ዮአኪን በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ዐሥራ
ስምንት[ዠ] ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀም
ጦም ሦስት ወር ከዐሥር ቀን ገዛ፤ እርሱም
በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ።
10በጸደይም ወራት ንጉሡ ናቡከደነፆር ልኮ
በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ከፍተኛ
ዋጋ ካላቸው ዕቃዎች ጋር ወደ ባቢሎን
ወሰደው። የዮአኪንንም አጎት[የ] ሴዴቅያስን
በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ አነገሠው።

የይሁዳ ንጉሥ ሴዴቅያስ

36፥11-16ተጓ ምብ—2ነገ24፥18፤ኤር52፥1-3

11ሴዴቅያስ በነገሠ ጊዜ፣ ዕድሜው ሃያ
አንድ ዓመት ነበር፤ በኢየሩሳሌም ተቀምጦም
ዐሥራ አንድ ዓመት ገዛ። 12እርሱም በአምላኩ
በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ድርጊት ፈጸመ፤
የእግዚአብሔርን ቃል በተናገረው በነቢዩ በኤርምያስ

[ሠ]3 3.4 ሜትሪክ ቶን ያህል ነው።
[ዐ]3 34 ኪሎ ግራም ይህል ነው።
[ዘ]7 ወይም ***ቤተ መንግሥት*** ተብሎ መተርጐም ይቻላል።
[ዠ]9 አንድ የዕብራይስጥ ቅጂ ጥቂት የሰብዓ ሊቃናትና የሱርስት ትርጒሞች (እንዲሁም 2ነገ24፥8) ከዚህ ጋር ይስማማሉ፤ ብዙ የዕብራይስጥ ቅጆዎች ግን ***ስምንት*** ይላሉ።
[የ]10 ዕብራይስጡ ***ወንድም*** ይላል (እንዲሁም 2ነገ24፥17 ይመ)።

ፊትም ራሱን ዝቅ አላደረገም። [13]እንደዚሁም
በእግዚአብሔር ስም አምሎት በነበረው በንጉሥ
ናቡከደነፆር ላይ ዐመፀ፤ አንገቱን አደነደነ፤
ልቡንም አጠነከረ እንጂ ወደ እስራኤል አምላክ
ወደ *እግዚአብሔር* አልተመለሰም። [14]ከዚህም
ላይ የካህናቱና የሕዝቡ መሪዎች ሁሉ፣
አስጸያፊ የሆኑትን የአሕዛብን ልማዶች በመ
ከተልና በኢየሩሳሌም የተቀደሰውን የእግ
ዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በማርከስ፣ ባለ
መታመናቸው ከጊዜ ወደ ጊዜ እየባሱ ሄዱ።

የኢየሩሳሌም መውደቅ

36፥17-20ተጓ ምብ —2ነገ25፥1-21፡ኤር52፥4-27
36፥22-23 ተጓ ምብ — *ዕዝራ*1፥1-3

[15]የአባቶቻቸው *አምላክ* እግዚአብሔር ለሕዝቡና
ለማደሪያው ስላዘነ፣ መልእክተኞቹን ይልክ
ነበር፤ [16]እነርሱ ግን የእግዚአብሔር ቊጣ በሕዝቡ
ላይ እስኪነሣሣና ፈውስም እስከማይገኝላቸው
ድረስ በእግዚአብሔር መልእክተኞች ላይ ተሳለቁ፤
ቃሉን ናቁ፤ ነቢያቱንም አቃለሉ። [17]ስለዚህ
የባቢሎናውያንን[ዶ] ንጉሥ አመጣባቸው፤ እር
ሱም ወጣቶቻቸውን በቤተ መቅደሱ ውስጥ
በሰይፍ ፈጀ፤ ወጣቱንም ሆነ ወጣቲቱን፣
ሽማግሌውንም ሆነ በዕድሜ የገፋውን አላስ
ቀረም፤ እግዚአብሔር ሁሉንም ለናቡከደናፆር
አሳልፎ ሰጠው። [18]እርሱም ትልልቁንም
ሆነ ትንንሹን የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ
ዕቃ በሙሉ፣ እንዲሁም የእግዚአብሔርን ቤተ
መቅደስ ሀብት፣ የንጉሡንና የሹማምቱን
ሀብት ሁሉ ወደ ባቢሎን አጋዘ።

[19]የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ በእሳት አቃጠሉ፤
የኢየሩሳሌምን ቅጥሮች አፈረሱ፤ ቤተ መን
ግሥቶቹን በሙሉ አቃጠሉ፤ በዚያ የነበረ
ውንም የከበረ ዕቃ በሙሉ አጠፉ።
[20]ከሰይፍ የተረፉትን ቅሬታዎች በምርኮ
ወደ ባቢሎን ወሰዳቸው፤ እስከ ፋርስ መን
ግሥት መነሣትም ድረስ የእርሱና የል
ጆቹ አገልጋዮች ሆኑ። [21]ምድሪቱም የሰን
በት ዕረፍት አገኘች፤ በኤርምያስ የተነገ
ረው *የእግዚአብሔር* ቃል ይፈጸም ዘንድ፣
ሰባው ዓመት እስኪያበቃ ድረስ፣ ባድማ
በነበረችበት ዘመን ሁሉ ዐረፈች።
[22]በኤርምያስ የተነገረው *የእግዚአብሔር*
ቃል ይፈጸም ዘንድ፣ በፋርስ ንጉሥ በቂሮስ
ዘመነ መንግሥት መጀመሪያ ዓመት፣ በግዛቱ
ሁሉ ዐዋጅ እንዲያስነግርና ይህም እንዲጻፍ
እግዚአብሔር የፋርስን ንጉሥ የቂሮስን
መንፈስ አነሣሣ፤ እርሱም እንዲህ አለ፤
[23]“የፋርስ ንጉሥ ቂሮስ እንዲህ ይላል፤
“ ‘የሰማይ *አምላክ* እግዚአብሔር የምድርን
መንግሥታት ሁሉ ሰጥቶኛል፤ በይሁዳ
በምትገኘው በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ
እሠራለት ዘንድ አዝዞኛል፤ ከሕዝቡ በመ
ካከላችሁ የሚገኝ ማናቸውም ሰው፣
እግዚአብሔር አምላኩ ከእርሱ ጋር ይሁን፤
እርሱም ወደዚያው ይውጣ።’ ”

36፥13 ዘፀ32፥9፤ ዘዳ9፥27፤ሕዝ17፥13
36፥14 1ዜና5፥25
36፥15 ኢሳ5፥4፤ 44፥26፤ኤር7፥13፡25፤11፥7፤25፥3-4፤ 35፥14፡15፤44፥4-6 ሐጌ1፥13፤ዘካ1፥4፤ ሚል2፥7፤3፥1፤ ማቴ5፥12
36፥16 2ነገ2፥23፤ ዕዝ5፥12፤ነህ9፥30፤ ኢዮ8፥2፤ምሳ1፥30-31፤29፥1፤ ኢሳ28፥14፡22፤ 29፥20፤57፥4፤ ኤር5፥13፤7፥26፤ 20፥8፤25፥4፤30፥12፤ 43፥2፤44፥3፤ዳን9፥6፤ ሚክ2፥11፤ዘካ1፥2
36፥17 ዘፍ10፥10፤ ዘዳ32፥25፤ዕዝ5፥12፤ኤር6፥11፤9፥21፤ 18፥21፤32፥28፤ 44፥7፤ 51፥22፤ ሰቆ2፥21፤ ሕዝ9፥6፤23፥47
36፥18 ቊ7፡10፤ ኤር27፥20
36፥19 1ነገ9፥8-9፤ 2ነገ14፥13፤ መዝ79፥1-3፤ ኤር11፥16፤17፥27፤ 21፥10፤14፤22፥7፤ 32፥29፤39፥8፤ ሰቆ2፥6፤4፥11፤ ሕዝ20፥47፤ አሞ2፥5፤ዘካ11፥1

36፥20 ዘሌ26፥44፤ 2ነገ24፥14፤ዕዝ2፥1፤ ነህ7፥6፤ኤር27፥7
36፥21 ዘሌ25፥4፤ 1ዜና22፥9፤ ኤር1፥1፤ 25፥11፤27፥22፤ 29፥10፤40፥1፤ ዳን9፥2፤ዘካ1፥12፤7፥5
36፥22 ኢሳ44፥28፤ 45፥1፡13፤ዳን1፥21፤6፥28፤10፥1

[ዶ]17 ወይም *ከለዳውያን*